

308948 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 4.

చెన్న పట్టణము 1917 సం॥ ఆగస్టునెల 25 వ తేది శనివారము

No. 122

నంపుటము. ౪.

సింగళనామ సంవత్సర భాద్రపదమాస శుద్ధ అష్టమి.

సంచిక ౧౨౨

'శాస్త్రోక్త మైన ఎరువు'.

662

రాజధాని రసాయన ఎరువుశాలా (లిమిటెడ్)

పై విచారణాధికారులు: మెసర్సు ప్యారీ కంపెనీవారు, చెన్న పట్నం,

వరి, వోళ్లు, ప్రత్తి, పొగాకు, చెఱుకు, అరటి మొదలగు మాగాణి. ఖమ్మి, పయ్యప్ప, దుంప, ఫలవృక్ష ములకున్న, మొక్క తీగవైరాలకున్న సంపూర్ణ ఎరువులు శాస్త్రోక్తముగా తయారుచేసి విక్రయించుచున్నారు. ఇవి యన్నియు వీటిని ఉపయోగించు భూములకు తగినట్లు తయారుచేయబడుటచేత ఎరువులు కొనవలసిన వారి తాలూకు భూములపట్టిని రసాయన శోధనశాలలో ఉచితముగా పరీక్షించి అయాభూముల గుణగుణములను అనుసరించి తయారుచేయుచున్నారు. "శాస్త్రోక్త ఎరువు" అను మాసంతర పత్రికను ఇంగ్లీషు, తెలుగు, అరబిక్, కన్నడం, మళయాళం మొదలగు భాషలలో నెలనెలకు ప్రచురించి అందులో ఎరువు విషయముగా వ్యాసములు వ్రాసి, ఒక్కొక్క జిల్లాలోని జమీన్దార్లకును ఉచితముగా పంపించుచున్నారు. వైచేష్టిన పత్రికను, ఇంకా ఎరువు విషయముగా ఇతర ఆంశములను ఈ క్రింద నుదహరించియుండు వైవిధ్యమునకు వ్రాసి తెలుసుకొనవచ్చును.

ప్యారీ అండు కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు నెం 12, మదరాస్.

Parry & Co., Post Box No. 12, Madras.

బహుమతి! 5 రూపల వెలగల వాచ్. బహుమతి!!

ఈచిత్రపులోగల సిరా అద్దక వ్రాయు ఆస్త్రియావేళపు 14 క్యారట్ల గోల్డు పేటెడ్ నిబ్బుల ఫాక్టరీచేసా, ఒక సిరాబుడ్డి, 1 నిబ్బు, 1 క్లిప్స్ తో వెల రు. 3-4-0. ఈచేనాను కొనువారలకు వైచేష్టిన గడియారము ఒకటి బహుమతిగా యవ్వబడును. మదరాసు మెయిల్వారు కంపెనీ, (888) వైనాబాదు రోడ్డు, మదరాసు.

ఆంధ్ర సర్వకళాశాల-విద్యా ప్రవృత్తి.

ఇది శ్రీయుతి కట్టమంచి దారులింగారెడ్డి నాకచే వ్రాయబడినది. వెల 0-4-0 గోష్ఠీక ప్రత్యేకము. ఆంధ్రప్రతికా కార్యాలయము, 7 తంబుకెట్టిసెన్, మదరాసు

ఆంగ్లేయ వైద్యయోగ చంద్రిక.

తెనుగుభాషలో రచించబడినది.

గ్రంథకర్త: డాక్టరు వి. గోపాలకృష్ణగారు యం. డి. ఇండో వాలుగునందల ప్రక్రియలు గలవు. శ్రీ పురుషోత్తమ ఈ గ్రంథము చూచినచో వా రంతట వారే వైద్యము చేసు కొనగలరు. వెల రు 1-4-0
2. తైయిఫాయిడు ఫీవరు అను విషయ జ్వరము. ఇది ఇంగ్లీషుభాషలో చక్కగా వ్రాయబడినది. గ్రంథకర్త డాక్టరు వి. గోపాలకృష్ణగారు, యం. డి. వెల రు 1-0-0
3. సరస్వతి సమానులగు పులగుర్ల లక్ష్మీనరసయ్యగారిచే వ్రాయబడిన స్వర్ణములుగల చంద్రావళిరతుల శతకము. యీ గ్రంథము ప్రతి శ్రీ చేతులో నుండవలసినది. ప్రతి శుభకార్యమునకు దానిలో పాటలు అవశ్యము. వెల రు 0.8-0
ఇవి ప్రతి పుస్తక సాఫల్యము దొరకును. 150
ఉ. లక్ష్మీనారాయణశాస్త్రి వి. ఎ., రులిహోమ్. కాకినాడ.

Special Large Type Edition
CELEBRATED NOVEL. IN BIG TYPES

MARY PINCE

Or The Memoirs of a Maid Servant.

By G. W. M. REYNOLDS in 8 Volumes. Rs. 5 Single Volume As. 12, printed in glazed paper, and contains more than 1,500 pages. This novel is one of the Masterpieces of Reynolds, full of gripping and Thrilling interest throughout. Only a limited number of Copies are printed owing to scarcity of paper.

The virgin's kiss or the bronze Statua.

By G. W. M. REYNOLDS in 4 Volumes, Rs. 2 Single Volume As. 12. This novel is unrivalled in fluency plot and description of nature, art and love and characters, and is one of the excellent productions of Reynolds. Only a limited number of Copies are printed owing to scarcity of paper. Apply sharp:-

Superior Watch Co.,

POST BOX No. 167,

536

(A.) MADRAS E.

అవిలైవ్ చాయలు - బర్మీ రేడ్ (బెర్మిన్)

జెకజ్ - జెకజెవ్ (జెకజె)

కాంగోరెడ్ (బేయర్)

జిన్న 1-కి జిన్నలు 8 గలవి.

పర్వతవై 4 (B) కి సేనాచాయ

జిన్న 1-కి అవున్నలు 20 గలవి.

వారుకు వైవిధ్యము:-

సాలే మహమ్మద్ హాజీ, యిబ్రహీం కంపెనీ,

791

నెం 243, 249 ఎవెరెడ్, మదరాసు.

విక్రయమొప్ప ప్రశంస

ఇది జిన్నలకి అప్పుడాయ విచిత్రము

వెల 0-4-0 చాక్లెట్ అధికము.

10 డివిజన్ వావా వ్యాపారము.

7 తంబుకెట్టి సెన్, మదరాసు.

ఇంగ్లీషు

మోటరు యంత్రవిద్యాల

3-24 పాటర్నరోడ్డు, మాంబురోడ్డు.

ఆంధ్రులుచే ఆంధ్రులకు ప్రదేశ కర్మములు కలగ చేయబడును. 820

వైవారికి దరఖాస్తు చేసేకొనవలయును.

The Glory of Man is his
STRENGTH

NOT PHYSICAL ALONE, BUT FUNCTIONAL. SEXUAL AND NERVOUS TOO.

Hence, one and all ought to try to preserve it in the heyday of Youth, guard and insure against its loss as a precautionary measure, and obtain and regain it, at any age and at any expense, if already lost, through any cause whatsoever. How? By a timely use of the world-renowned mechanical device called "E" manufactured on Dr. Bier's Principle of Hyparæmic Treatment by Messrs. Huston Brothers Co., of Chicago U. S. A. priced at Rs. 15 only (packing postage &c, charged extra) Patented all over, highly recommended by several leading medical authorities of the East and the West and countless numbers of gratified cured patients.

Why? because if other wise, the Man who does not possess this necessary attribute of life is only a so called Man

Absolute secrecy guaranteed. Correspondence only in English: write to-day, in all confidence if really interested of to the -

free descriptive literature regarding this marvellous cure, especially mentioning the "Andhra Patrika"

ECTREUSS (A. P. DEPTT.) SOLE AGENCY FOR THE BATALA, EAST.

WANTED AGENTS
ALL OVER INDIA.

Encourage Swadeshi Industries

BY

Buying Swadeshi Goods

ANDHRA KNITTING

FACTORY,

220, CHINA BAZAAR ST.

MADRAS.

Socks and Stokings

in different colours

and sizes can be had

at moderate rates.

Trial orders Solicited.

చేగు కనకరత్నంగారి తాలూకు స్థిరాస్తి గుంటూరులో పబ్లిక్ వేలం.

(858)

ఆరంభము 26—9—17 మధ్యాహ్నము
రెండుగంటలకు.

గుంటూరు జిల్లా అఫీషియల్ రిశీవరుగారి కోర్టులో.

స్థిరాస్తి వేలం.

గుంటూరు జిల్లా కోర్టుఫ్రంట్ లుక్ సాల్వేంట్లు

2—14 నెంబరు.

ఈ నెంబరు లుక్ సాల్వేంట్లు పిటిషనరు ఆ
యిన చేగు కనకరత్నంగారి తాలూకు యీక్రింద కనుబట్టి
న పెడ్యూరు దాఖలాధికారి వద్ద 1917 సంవత్సరము
సెప్టెంబరు నెల 26వ తేది మధ్యాహ్నము 2 గంటలలగా
యిత్తు సాయిక్రెమరీ గంటలవరకు వేలంపరిష్కార
మయ్యేవరకు ప్రతిదినము ఆదేశాలమందు గుంటూ
రు రామచంద్రపురం ఆఫీసులోనుండు దూది
హవుస్సుకొట్టకు నెనురుగానుండు మార్వాడీరామ్
కొనూరుగారియొక్క వద్ద పబ్లిక్ గా యీక్రిందపర
తులనైన వేలం వేయడమగును.

వేలం నిబంధనలు.

1 అఫీషియల్ రిశీవరుగారి కోర్టు నెడల పె
ట్టదలచిన పాట మొత్తములో 1 వంతు ధరావతు
ముందుగానే చెల్లించవలయును.

2 ముందుగా ధరావతు పెట్టమని కోరుట
లేక మానుట అఫీషియల్ రిశీవరుగారి యిష్టముగో
నున్నది.

3 ఆఖరు పాట దారుని పేర వేలం కొట్టి వెయ్య
డమగుగాని అట్లు కొట్టి వేయక నిలిపి వేయటకధికా
రము అఫీషియల్ రిశీవరుగారు తమయందే వుంచు
కొన్నారు.

4 పాట కొట్టి వేయక పూర్వమే ధరావతు చె
ల్లించనివారు పాట కొట్టి వేసిన వెంటనే పాట మొత్త
ములో 1 వంతు ధరావతును చెల్లించవలయును.

5 అట్లు ధరావతు చెల్లించనియెడల సదరు
అఫీషియల్ రిశీవరు వేయటలో నష్టము వచ్చునెడల సద
రు నష్టము పాట పాడి ధరావతు చెల్లించక తప్పి
పోయినవారు యిచ్చుకొనుటకు బద్ధులగుదురు.

6 వేలం పాట కొట్టి వేసిన 15 రోజులలో గా
తక్కిన పాట మొత్తమును పాట దారులు మా ఆఫీసు
లో చెల్లించవలెను.

7 అట్లు చెల్లించనియెడల మొదటి ధరావ
తు కయికముకు పాట దారుని హక్కున శింసుటయే
గాని అఫీషియల్ రిశీవరు వద్ద నచ్చే నష్టముకు జవా
బుదారుడగును.

8 5, 7, పేరాలలో నుదహరించిన ప్రకార
ము తీరిగి వేలము వేసినప్పుడు యెక్కువ పాటలు
నచ్చునేని అట్టి యెక్కువ మొత్తమునందు మొదటి
పాట దారుని హక్కు వుండదు.

9 ఏకారణము చేత నయినను పాట పాడినరో
జున వేలం కొట్టి వెయ్యబడక, మర సటిరోజుకు నిలిచి
వుంచినయెడల మొదటి రోజు ఆఖరు పాట పాడినవా
రే రెండవ రోజు మొదటి పాట దారుడుగా నెంచబడును.

10 పాట బెట్టినవారు కొట్టి వేయనప్పుడు
తమరు పెట్టిన మొత్తముకు కొనుటకు బద్ధులయియుం
దురుగాని తమకు పాటతో ఆగత్యం లేదని చెప్పుటకు
అవకాశముండదు.

11 పాట పాడిన తరువాత నెలరోజులు గడి
చినపిమ్మట పాట దారుని స్వంత ఖర్చుమీద వేలం
సర్టిఫికేట్లు యివ్వడమగును.

12 ప్లాంపు రిజిస్టరీ ఖర్చు వగయిరాలు పా
ట దారుడు పాట జిట్టు చేసేవరకు క్రయం సర్టిఫికేట్లు
యివ్వబడదు.

13 వేలం పాడిన నెలరోజులలో గా తగిన
కారణమున్నట్లు అఫీషియల్ రిశీవరుగారికి తోచునె
డల సదరు వేలం రద్దుకరుచుటకు అధికారముగలదు.

14 యీ ఆర్డర్ రాయబహుద్దురు కస్తూరి
చందు హనుమదాసు గారిని, కం తేటి బాపయ్య

గారిని తాత్కాలిక బెట్టబడియున్నను, వారు సమ్మతించి
యుండుటచేత సదరు తాత్కాలిక జవాబుదారి వేలం
లో కొన్ని వారికి వుండదు.

స్థిరాస్తి వివరము.

(1) గుంటూరు జిల్లా గుంటూరు గ్రామము
లోని మ్యునిసిపల్ నె4/332 పెంకుటియిల్లు ఆవర్ణ
స్థలము. దీనికి హద్దులు:—

తూర్పు మ్యునిసిపల్ రోడ్డు దక్షిణం పిటిషన
రు తాలూకు గోడయన్న ఆలపాటి రాజయ్యగోడ
యన్న తూర్పు ఆలపాటి రాజయ్యగోడ దక్షిణం
పుష్పలూరి ఆదిలక్ష్మిగోడ పడమర బొప్పుడికోట
పుష్పలమున్నా పిటిషనరు తాలూకుగోడ దక్షిణము
డిటో పడమర బొప్పుడికోట పుష్పగోడయన్న దక్షి
ణం డిటో పడమర స్థలమున్నా బొప్పుడి కోట పు
ష్పగోడయన్న పుత్తరము పిటిషనరుగోడ పడమర పిటిష
నరుగోడ; పు॥ పులివర్తి వీరయ్యగారి స్థలమున్న
పిటిషనరుగోడ తూర్పు పిటిషనరుగోడ పు॥ పిటిష
నరుగోడ తూర్పు డిటో పు॥ డిటో తూర్పు డిటో
పు॥ పిటిషనరుగోడ సర్కారు పాట రు3000లు

(2) డిటో గ్రామములోని మ్యునిసిపల్
నె4/332రు యింటికి ఆనుకొని పున్నటువంటిన్ని
ప్రస్తుతము ఆర్. పి. గిల్ యస్కెర్. ఆఫీసు చేస్తూ
పున్న మ్యునిసిపల్ నె 4-327, 328, 329, 330, 331
రుగల పెంకుటియిల్లు కొల్లుస్థలముకు హద్దులు:—
తూర్పు మ్యునిసిపల్ రోడ్డు దక్షిణం మ్యునిసి
పల్ రోడ్డు పడమర ఆలపాటి రాజయ్యగారి స్థల
మున్నా పిటిషనరుగోడ పుత్తరము పిటిషనరుగోడ
సర్కారు పాట రు15,000లు

(3) డిటో గ్రామములోని మ్యునిసిపల్
నె4/345, 346, 347, 348, 349, రు కొల్లు యిల్లు
ఆవర్ణ స్థలమునకు హద్దులు

తూర్పు చేగునాగమ్మగారి స్థలమున్నా పిటి
షనరుగోడ పు॥ డిటో తూర్పు పిటిషనరుగోడ
యన్న పేకు ఆదం స్థలమున్నా దక్షిణం పిటిషనరు
గోడ పడమర పిటిషనరుగోడ తూర్పు డిటో పడ
మర బాబుత్తునా హెబుగోడ దక్షిణం డిటో పు॥ డిటో
దక్షిణం పిటిషనరు దర్వాజ లేక వాకిలి పడమర పేకు
మొహిడిగారి గోడయన్న దక్షిణం డిటో పడమర
పేకు మొహిడిగారి స్థలమున్నా పిటిషనరుగోడ
దక్షిణం పిటిషనరు తాలూకు కొట్టగోడ పడమర కొ
డూరి బ్రహ్మయ్యగారి స్థలమున్నా పిటిషనరు కొట్ట
గోడయన్న పు॥ మునిసిపల్ రోడ్డు సర్కారు పాట
రు9000

(4) డిటో గ్రామములోని వల్లం కెట్టి వీరన్న
నాయుడి యింటికి యెదురుగాయన్న మ్యునిసిపల్
నె4-489రు పెంకుటియిల్లు స్థలం హద్దులు

తూర్పు చనక్కాయల క్రిష్ణమ్మ స్థలం దక్షిణం
మ్యునిసిపల్ రోడ్డు పడమర పిటిషనరుకున్న చన
క్కాయల బలరామస్వామి నాయుడుగారికిన్ని
పుష్పగోడ పు॥ చనక్కాయల క్రిష్ణమ్మ స్థలము
సర్కారు పాట రు2000లు

(5) డిటో గ్రామములో హవుసుకొల్లు బా
రూపున్న మ్యునిసిపల్ నె4-517రు పెంకుటికొట్టు
స్థలంకు హద్దులు

తూర్పు గుంటూరు సుబ్రహ్మణ్యం స్థలమున్న
పిటిషనరు తాలూకు గోడయన్న దక్షిణం పిటిషనరు
తాలూకున్నా గుంటూరు మల్లిఖార్జునుడికిన్ని పున్న
డిగోడ పడమర మ్యునిసిపల్ రోడ్డు పు॥ పిటిషనరు
కున్న గుంటూరు పున్నమ్మకున్న పుష్పగోడ
సర్కారు పాట రు2000లు

(6) డిటో గ్రామములో యేలూరు బజారులో
తూర్పు కేణిలో చందోలు శేషయ్య తావున కొన్న
మ్యునిసిపల్ నె4/1108రు పెంకుటికొట్టు స్థలంకు
హద్దులు.

తూర్పు పిటిషనరు తాలూకు కొట్టుగోడ,
దక్షిణం పిటిషనరుకున్నా దాగరు హనుయాయ
మెట్లకున్న పుష్పగోడ పడమర మ్యునిసిపల్
రోడ్డు పు॥ పిటిషనరుకున్న రాగంలింగయ్యకున్న
పుష్పగోడ రు2000లు సర్కారు పాట.

(7) డిటో గ్రామములో యేలూరు బజారు
లో బాలుడు రామమ్మ లక్ష్మీనారాయణ తావున
కొన్న మ్యునిసిపల్ నె4/1186రు పెంకుటికొట్టు
స్థలమునకు హద్దులు

తూర్పు మ్యునిసిపల్ రోడ్డు దక్షిణం పిటిష
నరు తాలూకు కొట్టుగోడ పడమర మ్యునిసిపల్
రోడ్డు పుత్తరము పిటిషనరుకున్న కనుమర్ల పూడి పుల్ల
య్యకున్న పుష్పగోడ రు2000లు సర్కారు పాట

(8) డిటో గ్రామములో యేలూరు బజారు
లో తూర్పు కేణిలో హోలీసు స్థేషనుకు తూర్పుగా
నున్న మ్యునిసిపల్ నె4/1185రు పెంకుటికొట్టు
స్థలంకు హద్దులు

తూర్పు మ్యునిసిపల్ రోడ్డు దక్షిణం పిటిష
నరుకున్న కేతరాజు జగన్నాథం పంతులుగారికిన్ని
పుష్పగోడ పడమర మ్యునిసిపల్ రోడ్డు పు॥ పిటిష
నరు తాలూకు కొట్టుగోడ రు2000లు సర్కారు పాట

(9) డిటో గ్రామములో యేలూరు బజారు
లో బాలుడు రామమ్మ లక్ష్మీనారాయణ తావున
కొన్న మ్యునిసిపల్ నె4/1188రు పెంకుటి యిల్లు
ఆవర్ణ స్థలమునకు హద్దులు

తూర్పు మ్యునిసిపల్ రోడ్డు దక్షిణం పిటిష
నరుకున్న కనుమర్ల పూడి పుల్లయ్యకున్న పుష్పగో
డ పడమర మ్యునిసిపల్ రోడ్డు పు॥ పిటిషనరు
కున్న బాలుడు లక్ష్మీనారాయణకున్న పుష్పగో
డ రు2000లు సర్కారు పాట.

(10) డిటో గ్రామములో రాచపూడి శేష
య్య బార్యవల్ల విక్రయమును పొందిన మ్యునిసిపల్
నె4/333రు పెంకుటియిల్లు ఆవర్ణ స్థలముకు హద్దులు

తూర్పు మ్యునిసిపల్ రోడ్డు దక్షిణం పిటిష
నరు తాలూకు స్థలము పడమర డిటో దక్షిణం డిటో
పడమర డిటో తూర్పు డిటో పడమర పిటిషనరు
తాలూకు గోడ పు॥ పత్తకమూడి సుబ్బారాయుడు
గోడయన్న తూర్పు డిటో పు॥ పత్తకమూడి సుబ్బా
రాయుడి స్థలమున్న పిటిషనరు గోడకు హద్దులు
రు2500లు సర్కారు పాట

(11) డిటో గ్రామములో గుంటూరు చిన్న సు
బ్రహ్మణ్యం నాయకాలవల్ల విక్రయం పొందిన మ్యు
నిసిపల్ నె4-556రు కొట్టుకు వెనుక పక్కపున్న పం
చవళీకొట్టు స్థలము రు500-0-0లు సర్కారు పాట

(12) డిటో గ్రామములో మ్యునిసిపల్
నె4/1153రు పెంకుటికొట్టు స్థలము హద్దులు

పు॥ మ్యునిసిపల్ భూమి తూర్పు సోము
సుబ్బారాయుడి కొట్టు స్థలమున్న పిటిషనరు గోడ
యన్న దక్షిణం క్రొత్తపూసు రత్నం స్థలమున్న
పిటిషనరుగోడయన్న పడమర చాపరాల మూలయ్య
కొట్టు స్థలమున్న పిటిషనరుగోడ రు2000లు సర్కారు
పాట

(13) ప్రిన్సిపాల్ డి. మచిలీపట్నం రిజిస్ట్రారువారి
యిలాకా బందరు గోడుగుపేటలో పున్నటువంటి
న్ని తమ్మనరామయ్యగారివల్ల మేముక్రయము పొంది
నటువంటిన్ని 571 నెంబరు శ్రీమెరకతోటతో పుల్ల
తూర్పు భాగమందు పున్న స్థలముకు హద్దులు తూర్పు
రాజవీధి పడమర పు॥ దక్షిణములు తమ్మన రామ
య్యగారి తాలూకు పోలస్థలము యీ హద్దుల
మధ్యస్థమయిన 20 గజముల స్థలము యిందులో
పున్న తాటి చెట్లు వగయిరా వృక్షములున్నా
రు20లు సర్కారు పాట

గుంటూరు పు॥ వెం॥ శ్రీనివాసరావు.
17-8-17 } గుంటూరు జిల్లా అఫీషియల్ రిశీవరు.

హైందవ విద్యుషీరత్నములు.

జి. ఆర్. జోషియరుగారు.

II

గణితశాస్త్రమునకు యగు భాస్కరుని పుత్రికయైన లీలావతి అసాధారణ ప్రతిభా సంపన్న. దుర్దృష్టవశమున పిన్ననాటనే ఆగనిక నోనోయి, తన జీవిత కాలమంతయు వైధవ్యమునోడనే యీమె గడపినట్లు. తండ్రి యీమెను తనవద్దకూర్చుండజేర్చుకొని గణితశాస్త్రమునామూలగ్రంథముగ జోధించెను. ఈ శాస్త్రమున నీమెకు గల పాండిత్య మనుమ మానము. అడిగినతోడనే యీమె లెక్కించి యొక వృత్తమున నెన్ని యాకు లుండెనో చెప్పుచుండెను. ఈమె తనపాలైన యీ విద్యాభవనము నితరుల కొనగలదు, తనజీవితమును సాధ ల్యము గావించుకొనెను. లీలావతిని దుర్దృష్టవశమున చుర దేశమున నెందరు లేరు? వారికికూడ విద్యాభవనమును ప్రసా దించిన యెడల, లీలావతిరితి, వారు సంఘమున కెట్టి ఘన తమనుగ సేవజేయుదురో పాఠకు లూహించుకొందురు గాక! లీలావతికి తెలియని శాస్త్రము లేదు. ఆ కాలమున మంత్ర విద్య మిగుల గణనీయముగ నెంచబడుచుండెడిది. ఈ శాస్త్ర మును భోజనావస్థయగు భావనయే గడించెను. ఈ శాస్త్రమునగూడ లీలావతి అసమాన పాండిత్యమును గడించెను. ఈమె “లీలావతి” యను పేర సంస్కృతభాషయందు నొక గణితశాస్త్రమును రచించి, తన ప్రతిభావిశేషమును ప్రపంచ మున భాగ్యవశముగ పేరులు నాటియుండునట్లు గావించినది.

ఇక నొక ప్రతిభావాలిని ఖన యను నామె. ఈమె జ్యోతిర్భాస్కరమున సప్రతిమాన పాండిత్యము నాడించి, వన్నె కెక్కినది. మరియు, యీ శాస్త్రమున కొన్ని మాతనాళ ముల కనిపెట్టి, దాని నభివృద్ధికి దెచ్చినది. ఈమె మహా బలి వ్రత యని పేర్కొనబడుచున్నది. జ్యోతిర్భాస్కరము ఆర్యులలో నంత ప్రబలముగ లేదనియు, అందుచే నామె ఆనార్యులవద్ద కు బోయి, వారలతో నివసించి, యీ శాస్త్రజ్ఞానమును వడ సినదనియు చెప్పుదురు. ఈ విధముగనే జపాను దేశములు కూడ విదేశములకు బోయి జ్ఞానమును సముపార్జించి, తమ దేశము నుద్ధరించుకొనిరి. మన దేశములు కూడ, వ్యర్థపు మాట లతో కాలము వృథచేయక, విదేశములకు బోయి, విజ్ఞాన భన మును గడించి, దేశభుద్ధయమునకు మాంద్యవృత్తిన యెంత భాగంఠును? ఇప్పుట్లను ఖనాదేవి చరిత్రము మనకు ప్రోత్సా హము నొసంగుచున్నది.

ఈమె ననుసరించి ఆనార్యుల నుండి యీ శాస్త్రజ్ఞాన మును సంపాదించుటకై మిహిరయను నాతడు కూడ బయలు వెడలెను. ఈతడు విక్రముని ఆస్థానముననున్న నవరత్నములలో నొకడగు వరాహుని కుమారుడు.

ఖనా మిహిర లిరువురును సింహళద్వీపమునకు బోయి అచ్చట నొకరినద్ద శిష్యత్వ మంగీకరించి, జ్యోతిర్భాస్కరము నభ్యసించిరి. ఈశాస్త్రమున వీరిరువురకును సమానకుతూహల ముండెను. కట్టిక చీకటిలో వీరిరువురును యూరిబయటకు బోయి, అచ్చట నాకసముననున్న నక్షత్రముల పరీక్షించుచు ఆ నేకవత్సరములు గడపిరి. భారతదేశ మిప్పటికిని జ్యోతిర్భా స్కరమున నాగకక ప్రపంచములో ప్రభవస్థాన మలంకరించి, పాశ్చాత్యులచే నిప్పటికి మెప్పు వడయుచున్నది. ఇట్టి ఘనతమ ఖనయే కారణము.

విద్యాభ్యాసము ముగిసినట్లుట మిహిర ఖనను పరిణయమాడి, ఆమెను తన గృహంబునకు వెంటబెట్టుకొని పోయెను.

వీరిరువురిలోను ఖనాదేవియొక్క పాండిత్యము యెక్కుడు. వీరిరువురును తమ ఆనాగ్యస్నేహితులను వదలి, తమదేశమునకు తిరిగి పోవుచుండ, వారి పూర్వపుస్నేహితు లను, గురువులను వారిని సాగనంప కొంతదూర మేతెంచిరి. ఆనార్యులకును వీరికిని గల ప్రేమాతిశయముచే నెందఱులను నీడజాలక, మాట్లాడుకొనుచు మొకజలాశయము కడ కరుగు దెంచిరి. అచ్చట నొకగోవు ప్రసనించుచుండుట చూచి, ఆ పశువు నకు పుట్టు మాడ యెట్టి వర్ణము గలదిగా నుండునని మిహిరను గురువు ప్రశ్నించెను. కాని, అతడిచ్చిన యుత్తరువు సరిగా లేకపోవుటచే, గురు వాతనికి కొన్ని గ్రంథముల మెసంగి, వీనిని పఠించిన నీజానము సంపూ ర్ణముగ వృద్ధి గాంచునని చెప్పెను. గురువునకు ఖనాదేవి పాం డిత్యమును గూర్చి యెట్టి సందియము లేకపోవుటచే నామె కెట్టి ప్రశ్నము నాతడడుగ లేదు. “ఇంతకాలమునుండి అభ్య సించుచుండినను యీ శాస్త్రమున పరిపూర్ణ పాండిత్యమును గడింపజాల నప్పుడు, యీ గ్రంథములా నాకు సహాయ ము గావించునని” అని చెప్పి మిహిర వానిని నదిలో పారవై చెను. ఖన తన చెలిమికత్తెలతో ముచ్చటించు చుండుటచే,

మాటలపరాకున తన ప్రాణేశ్వరుడు గావించు అకృత్యమును గాంచజాలదయ్యెను. అంత కొంతసేపటికి వానిని కనిపెట్టి, ఆశ్చర్యముతో, మొక కేక చేసెను. కాని, యీ గ్రంథ ములు నదీప్రవాహమున గొట్టుకొనిపోయినవి. అప్పుటినుండి యీ ప్రపంచమున జ్యోతిర్భాస్కరము అసంపూర్ణముగ నున్న దని యొక కదలి కలను.

ఖనాదేవియొక్క మామ చురు చూహుడు విక్రముని ఆస్థానమున గల నవరత్నములలో నొకడని పేర్కొని యుం టిమి. ఒకనాడు అతడునుగల నక్షత్రముల సంఖ్యను గూర్చి తెలిసికొనగోరి, విక్రము డాదా విషయమై వరాహుని ప్రశ్నిం చెను. అతడు లేమియు దోషంఁగున, గత్యంతరము గానక, గృ హమునకు బోయి యీ విషయమై తన కోవరి వడిగాను, ఆమె దానికి ప్రశ్నోత్తరమును తాను చెప్పగలనని నమన నాతడు సంకల్పించి, ఆ సమాచారమును విక్రమున కెరిగించెను. అంత సకల పండితులును సభ నలంకరించియుండ, ఖనాదేవి సభ కేతెంచి, తన ఆకుపూసప్రతిభావిశేషముచేతను, ప్రాండితీ గరిమచేతను రాజును మెప్పించి, నరదామెను తనవద్దనున్న నవరత్నపండిత వర్గమున కీమెను చేర్చి గావించెను. ఈమె చిరకాల మా గౌరవసంఘంబు ననుభవించెను. ఈమెజీవితము మిగుల విషాదకరముగ ముతంపడెనని చెప్పుదురు. ఒకకత్తి మూలమున నీమె నాలుక చీల్చుకొని పోయెననియు, అందుచే నీమె మరణించె ననియు చెప్పుదురు. ఈమె పతివ్రత. అత్త మామలయెడ నీమె యత్యంత భక్తిమై వర్తించి, తన సోదరి లొకమునకు మిగుల సత్కీర్తిని సంపాదించెను.

ఖనాదేవితల తమ మాతృదేశమున కగణ్యకీర్తిని గడించిన నారీతిలకము లనేకలు గలరు. భోజనాభిలాషమున ననేక వనితారత్నములు కనిత్యమున నసాధారప్రజ్ఞానతులై యుండిరి. ఒక భుక్తురవాని భార్య యగు దేవి యను నామె యొక్కర్తు. ఇక నిట్టివా రనేకులు గలరు. వీరి కనిత్యము భావనాశక్తియందును, పదలాలిత్యమునందును అప్రతిమానము. అందుచే విద్యావిషయమున బ్రాహ్మణుల నానుబంధే గాక, యెల్లరును పాండిత్యమును గడించి రని తెల్లము కాగలదు.

మరియు, వేదాభ్యాసమును చేసిన వనితామణు లనే కులు గలరు. వేదములలోని వేదాంతభాగమును యజ్ఞవల్క్య మహర్షి శ్రీలక్ష్మీకారకేత్రచించెనని చెప్పుదురు. ప్రధానము మన రాజయొక్క పుత్రికయగు నులభ యను నామె, శ్రీతనలో సమాన పాండిత్యము గల భర్తను గాంచలేక, జన్మకాల మంతయు అవివాహితగానే యుండి, తుట్టుతుడకు సన్యాసినియై నిర్వాణమందె నని భారతము నుడువుచున్నది. కాకిరాజు పుత్రికయగు మలయావతి యను నామె, దుర్వాస మహాముని వద్ద విద్య నభ్యసించి, ఆచార్య పాండిత్యమును గడించెనని స్కాంద పురాణములోని, బ్రహ్మోత్తర కాండ యందు వ్రాయబడి యున్నది. మతభ్రష్టాడనురాజు కుమార్తె యగు వేదవతి యనునామె మోక్షశాస్త్రమున పరిపూర్ణపాండి త్యము నలవడలేకొని, బ్రహ్మచారిణియై, సన్యాసినిగ కాలము బుచ్చినట్లుల దేవీభాగవతమున తెలుపబడి యున్నది. యమ నా నదీతటమున నివాస మేర్పఱచుకొని, అంబయను నామె ఘోరతపంబును గావించినట్లు మహాభారతమున చెప్పబడియు న్నది. ధరిణియను నామెయు, ఆమె సోదరియు సన్యాస వ్ర తము బూనియుండినట్లు భాగవతమున లిఖితమై యున్నది. ప్రఖ్యాతచక్రవర్తి యగు కాలిదాసుని సతీతిలకమగు మల యావతి యను నామె వ్యాకరణ శాస్త్రమున నననమాన పాండిత్యము నార్జించినది. ఒక కుమ్మరి వాని పుత్రికయగు బంక యను నామె ఆ నేక శాస్త్రముల నభ్యసించినట్లును, వేదాంతశాస్త్రమున అన్నితీయ యైనట్లును “భక్తనిజయ” యుగ్రంధమున వ్రాయబడియున్నది. ముక్త భాయి, మోహనాంగి, గిరిజాబాయి, ప్రేమాబాయి, మున్నగు వనితారత్నము లందఱును అనేకశాస్త్రశైల్ లగుటయే గాక, రాజకీయము, జ్యోతిషము, రసాయనశాస్త్రము, భూగోళ శాస్త్రము, కవిత్వము, మున్నగువానిలో గూడ ననమాన పాండిత్యమును గడించినట్లు తెలియుచున్నది. వీరిలో ననేకులు రాజాస్థానముల నలంకరించిరి. మాలతి, కామందకి, కాకి, మున్నగు విదుషీమణుల చరిత్రములు గ్రంథముల గానవచ్చు చున్నవి.

కవితవస్తువునమున ధనికుడగు నొక వృద్ధచరిత్రుని కుమార్తెయగు శుక్ల యను నామె విదుషీమణియై, అనుపమాన సౌందర్యవిరాజమానయై యుండెను. కాని, ఆమె యెల్లప్పుడును ఆధ్యాత్మికచింతనయల దగిలి, వైవాహికేచ్ఛయే లేకయుండె ను. ఆమెను కలచించిన రాకుమారులెల్ల ఆమె తిరస్కరించు చుండ, రాజపుత్రులు వైతము ఈమె సత్సంభాషణము నాల కించి, వైరాగ్యచింతనము గలవారగుచుండిరి. (సకేషము)

వకటన

శ్రీ మొలవరం బాల భారతీ సమాజంవారు బెజవాడలో ఈనెల 27, నేడీలను ప్రహ్లాద, కృష్ణలిల, నాలుకూలు బహు రమ్యముగా ప్రది ర్శించెదరు. క్రొత్త సీనరీ చూపబడును.

కే. ఘట్టభీరామయ్య సెక్రటరీ

(854) బాల భారతీ సమాజము, బెజవాడ.

వకటన.

861

నా మొదటకుమారుడు సత్యనారాయణ చేలికి నా మోహనసేనన కాగితములచేసి మూసవూడి వస్త్రరా గ్రా హములలోని క్షుద్రకూలుచేయుటకు యిచ్చి నా ఆప్తుకుమా దుడు పన్నాల నుద్వారాయకును జతగా యిచ్చి అంపించి నాను. అందులో ఒక కాగితము మీద నా ఆప్తుకుమారునికి నోటువ్రాసి యివ్వబడినది. రెండవ కాగితము ఎక్కడనో పోయి నది. సదరు కాగితము మొదటియవ దొరికినయెడల నా కిస్తే రు 5-0-0 బహుమతి యిస్తానను. నా ఆప్తు కుమారుడు నుద్వారాయడికి రు. 60-0-0లకు వ్రాసియుచ్చి నోటు తప్ప మరేమో సందర్భములోనూ మోహనసేనన కాగిత మెవరికి నే నిచ్చియుండలేదు.

మద్దిపల్లి మహాలక్ష్మమ్మ, నరసాపురం.

మదరాసు కార్పొరేషను నోటీసు

860

14-వ మ్యునిసిపల్ డివిజను, చెట్టచట్లో నుండు ధోబీఖానాను పెంపుచేయు పనికి పెండ్ల 3-9-1917-న తేది సోమవారము పగలు 12 గంటలవరకు, రిపబ్లికన్ పత్రమునందు, మదరాసు కార్పొరేషను ప్రెసిడెంటుగారి వలన వారి యాఫీసు లో అంగీకరింపబడును.

పెండరు, కంట్లాంట్, స్లానులు విటియొక్క అచ్చురమోనాలు, మదరాసు కార్పొరేషను రెవిన్యూ ఆఫీసరువద్ద రు 5-0-0 చెల్లించినచో దొరుక గలవు. ఈ సామ్మి తిరిగి యివ్వబడదు. ఈసార ములమీదను, ఇందలి పద్ధతుల ననుసరించియు, వ్రాయబడిన పెండ్ల మూత్రమె ఆలోచనలోనికి తేబడును.

వక్ క్షు డిపార్టుమెంటు } James R Coats B. Sc.
24 ఆగష్టు 1917 } Assoc. M. Inst E. E.
Engineer

శ్రావణవాటిక

శ్రీపాద సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి కృతమగు నవల కాలికోబైందు 1-0-0 అట్టబైందు 0-14-0 మానేజరు, కల్యాణవర్ధని రాయవరం, రామచంద్రపురం పోస్టు; బోవానెజిల్లా.

ఆదిపచ్చికాన లేక జున్ను

తులం 1 కి రూ. 3-8-0		
కచ్చూరి	తులం 1 కి రూ.	30-0-0
కుంకుమపువ్వు	తులం 1-కి	2-0-0
రసభస్మము	తులం 1-కి	0-10-0
పచ్చకర్పూరం	" ...	2-0-0
కోకోజనము, మంచిది	" ...	7-0-0
బాలామృతము సీసా	1-కి ...	0-12-0
తాంబూలమాత్రలు, నునాపనగా నుండును	50-కి	0-8-0
మోహినీ శైలము:— శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యుడైనది. మెదడుకు చలువజేయును. వెండ్రుకలు గాలకుండును. వెండ్రుకలు నునుపు చేరును. సువాసన గలిగియుండును.		
0-12-0		
అచ్చుతాంజనం డిపో. } 109, శ్రీరంగం, బొంబాయి, 7, రంబునెట్టి కి, మద్రాసు.		

ఆంధ్ర పత్రిక

1917 సం॥ ఆగస్టునెల 25-వ తేది

శనివారము

ఆంధ్రుల కర్తవ్యము

మాంటాగూగారు తమ యువన్యాసమున హిందూదేశాదర్శము సంయుక్తరాజ్యాంగదర్శము (Federal Ideal) కి నుండవలయునని తమ యభిప్రాయమును సూచించి యుండిరి. ఆంధ్రోద్యమనాడుల గిమ్యునానముతో నిది బోలియున్నదనియు, మాంటాగూగారికి ఆంధ్రులు తమ యాశయములను నివేదించుట యవసరమనియు మేము దెలిపియుంటిమి. కొండ వేంకటప్పయ్యపంతులు గారు గూడ నిందు విషయమై పత్రికలకు వ్రాసి యుండిరి. సంయుక్త రాష్ట్రాదర్శమును ఆంధ్రమహాసభ ప్రతిపత్తిరమును వ్యక్తీకరించుచున్నదనియు, భాషైక రాష్ట్రవిభాగము స్వపరిపాలనా దర్శమునకు మూలస్థానమనియు, పరిపాలనా సౌభ్రవమునకు జాతీయ స్వపరిపాలనమునకును నిట్టి రాష్ట్రవిభాగము యత్యంతావసరమనియు, స్వపరిపాలనా విధానమునందీ సూత్రము నిముడ్చుట యవసరమనియు పంతులుగారు విశదపరచిరి. ఈ తరుణమున ఆంధ్రులు తీర్మానములతోను, పవిత్రోద్దేశములతోను, తృప్తిబొందిన లాభములేదు. మన శాసన నిర్మాణసభ్యులు తత్వశాస్త్రములో యనువాదింపబడిన “నేతి నేతి” యను న్యాయము ననుసరించి ప్రజలు ద్రోహకూడని పక్షముల గూర్చి ప్రజలకు దెలియజరుచుచున్నారు. ఉద్యమసంచలనమునందీ త్రోవద్రోహకుడు, యావధమున నడువకుడని వీరుద్బోధించుచున్నారు. ఇట్టి యుద్బోధము సందిగ్ధతరుణములయందు అవసరమగును, ప్రజల కక్షవ్యమైయో సూచించి, వారవలంబించదగిన కార్యక్రమమైయో యుద్బోధముని నిరూపించి, తా మట్టి కార్యాచరణమునందు ముందంజవైచుట యవసరము. లేని యడల తమకు దోచిన న్యాయములను ప్రజలవలంబించెదరు. అపుడు “నేతి నేతి” యని సిద్ధాంతీకరించిన లాభముండదు.

ఆంధ్రోద్యమ గమనమునందు సందిగ్ధతరుణ మాసము ముగిసెను. ఈ తరుణము నుపయోగించుకొనుటపై ఆంధ్రోద్యమాదర్శసాఫల్య మాధార పడియున్నది. ఉద్యమమునెడల యత్సాహము పురిగొల్పుటకై మాత్రమే మేమీ వాక్యముల లిఖించుట లేదు. ఉత్సాహమును కార్యరూపమున పరిణమింపజేయుట కీ తరుణము నుపేక్షించినచో, గమ్యునానమును త్వరలో బడయుటకు సాధ్యపడదు.

జాతీయోద్యమము యుక్తకాలములో మేల్కొంచి, తన ఘంటారావము మ్రోగించుచున్నది. ప్రపంచ మంతయు, స్వాతంత్ర్య నివాదముతో మ్రోగుచున్నట్టియు, బిటిషుమంత్రులు తమదృష్టి ధము హైందవాశయములపై మారినదని ప్రచురింపుచున్నట్టియు, స్వాతంత్ర్యప్రయత్నమునీ సంగ్రామమునందు కార్యరూపమున జూపుచు జర్మనుల నిరంకుశ జాప్యమును రూపుమాప తమధనప్రాణనష్టముల సరకుజేయక ప్రజ్ఞాతీతయముతో సాంగ్గయులుబోరాడుచున్నట్టి సమయమున, బిటిషువారిని భారతదేశస్వపరిపాలనమునకు బువారులపై వజాతీయోద్యమము గోరినది. ఆకోరిక కపుడే ప్రత్యుత్తర మొసగిబడినది. ప్రభుత్వ కార్యదర్శి యగు మాంటాగూగారు హైందవాశయముల తృప్తికరువ నీ దేశమున కేతెంచుచున్నారని ప్రచురింపబడినది. కార్యసిద్ధి బడయుటకు యాశలు జనించినవి. మహమ్మదీయోద్యమమువలెనే, బ్రాహ్మణీతరోద్యమము సమయము గుర్తించి, స్వపరిపాలనా విధానములో ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య మవసరమని ఘోషించినది. ఈ నివాదము ఆంగ్లప్రజల మనోదృష్టి నాకర్షించిన దనుటకు హిందూదేశ ప్రభుత్వసహాయ కార్యదర్శియగు విలింగ్టను ప్రభువుగారి యుపన్యాసమే నిదర్శనము.

ఆంధ్రోద్యమము జాతీయోద్యమాంతర్భాగమని ఆంధ్రోద్యమ వాదులకు దృఢవిశ్వాసము గలదు. జాతీయోద్యమమునకు భంగకరముగ వారితలవరకును ప్రవర్తించి యుండలేదు. ఆ కారణముచేతనే యితరసాంఘికులు గూడ యీ యుద్యమముపై గినుక వహింపలేదు. ఆంధ్రోద్యమము, రాష్ట్ర స్వాతంత్ర్యదర్శము హాస్తింజ ప్రభువుగారి ప్రకటనములో గాన్పించిన తరుణమున, యవకాశము కైకొనినది. రాష్ట్ర స్వాతంత్ర్యము భాషైక రాష్ట్రవిభాగముచేతనే సాధించదగినది నని వ్యక్తీకరించినది. ప్రత్యేక వంగ, విహార్, అస్సాము పశ్చిమోత్తర రాష్ట్రముల నిర్మాణము భాషా సాంప్రదాయముల ననుసరించి గావింపబడిన దనుటకు నిదర్శనములు గాన్పించినవి. ఆంధ్ర రాష్ట్రవాదమునకు నూతనోద్దేశము గలిగినది. ఆంధ్రోద్యమ విముఖు లనేకులు సుముఖు లయిరి. ఇందుకు యుద్యమబలమే కారణము. కాని సంగ్రామారంభమున జాతీయోద్యమమునకు ప్రబోధము గలిగి, జాతీయోద్యమము ముందంజ వేయుచున్నపుడు, జాతీయోద్యమాంతర్భాగమగు ఆంధ్రోద్యమము శీఘ్రగమనము జూపలేదు. జాతీయోద్యమ త్వరిత గమనముతో తులనగాలేక పోయెను. ఆంధ్రోద్యమాదర్శములను హిందూదేశమందెల్లడలను వ్యాపింపజేయలేకపోయెను. రాష్ట్రాదర్శము హిందూదేశమునందన్ని సంఘములయందును వ్యాపించి ఉండినయెడల, స్వపరిపాలనావిధానమున రాష్ట్రవిభాగము ప్రథమసూత్రముగ నుండు పరిగణింపబడెడిదే. సామాజ్య శాసననిర్మాణసభలోని ఆంధ్రసభ్యులు, ప్రజాప్రతినిధుల విధానము నేర్పరచుటతో తాము విశేష జోక్యము కలుగజేసికొంటి మని యిట్టి వల నుపన్యసించియుండిరి. వీరు సంపూర్ణరాష్ట్రవాదులు. వీరైనను, రాష్ట్రవిభాగము స్వపరిపాలనమునకు మూలాధారమని నొక్కి పక్కాణించినటులు గాన్పించదు. జాతీయజీవనమునందు యొకసందిగ్ధతరుణ మేతెంచినపుడు జననమొంది సత్వోపాధివృద్ధి గాంచిన ఆంధ్రోద్యమము, తీరిగి మరెయొకమారు జనించిన సంచలనములో పూర్తిగా స్థానలేకపోయెను. ఈ లోపమే ఆంధ్రోద్యమాభివృద్ధికి వేరు పురు గయ్యెను.

ఏ కారణముచేనైన నేమి సంయుక్తరాష్ట్రాదర్శమును మాంటాగూగారు వ్యక్తీకరించిరి. ఆంధ్రోద్యమ నివాదము వారి కర్ణపుటములకు సోకుటచే వారట్టి యువన్యాస మొసరియుండ లేదు. వారిక రెండుమాసములలో నీదేశమునకు రానున్నారు. ప్రజాప్రతినిధి సంఘముల కోరికలు వినుటకు సంసిద్ధులై వారేతెంచుచున్నారు. ఈ లోపున సాంధ్రులు తమ యాశయములను గూర్చి చర్చించి, విధానము నొకదానిని దయారుజేసి ప్రచురించుట భావ్యము. అందుకు ప్రత్యేక సమావేశ మవసరమయినను గావచ్చును. ఈవిధానము యొక్క సత్యమును వెల్లడించి, యితరరాష్ట్రముల వాటి సత్యము గ్రహించి జాతీయోద్యమ విధానమున రాష్ట్రవిభాగము గూడ జేర్చుట కంగీకరించునటుల, యత్నముల సలుపవలయును. ఏ కారణముచే నైనను యీ యత్నములు సఫలములు గానిచో, తాము ప్రత్యేకముగ నయినను మాంటాగూగారిని దర్శించి తమ వాంఛలను సహితముగను దృష్టికరముగను నివేదించవలయును. సందిగ్ధసమయమును ఆంధ్రోద్యమాభివృద్ధి కునయోగించికొనక నిదివరకే కాలము వ్యయపరచితిమి. మనకున్న యీ కొలది వ్యవధివైనను వృధగావింపక, కార్యసిద్ధి బడయుట పురుషలక్షణము. ప్రజానాయకులు గా గోరువారందరీ తరుణమున తమ సామర్థ్యాతిశయముల జూపవలయును. మేము చేసిన విన్నపము, తెలుగు పత్రికల పరిచుట యనిన ఏవగించువారి దృష్టపమున, బడకబోవచ్చును. ఆంగ్లభాషా పత్రికలే యిట్టి వారిని కార్యపరత్వమునకు బురికొల్పజాలునని మాకు దెలియును. కాని ఆంగ్ల భాషాభిమానులగు వారి విషయసారాంశమును యెల్లరకును దెలుపవలయును. ఫలిత మేతీరున పరిణమించినను, యత్నముల గావించుట ఆంధ్రుల విధ్యుక్తము. అపజయము చేకూరునను భయముచే పురుషప్రయత్నముల యందు లోపము గావించిన, ధర్మము నతిక్రమించిన వారమగుదుము. “యత్నే కృతే యదివసిధ్యతి, కోత్ర దోషః?”

--(0)--

పోలకుగారు

--:0:--

నిన్నటి సాయంత్రమున హిందూపత్రికాధిపతులగు కస్తూరి రంగయ్యంగారిచ్చిన విందుసందర్భమున పోలకుగారు రొసగిన యువన్యాసము వారి స్వార్థరాహిత్యమును వెల్లడిజేసినది. వారిని భారతీయులు గౌరవించుట యనిన తమ్ముతాము గౌరవించుటయే యం భావింపవలయును. పోలకుగారు రాంగ్లదేశీయులు. హైందువులతో మతమునందుగాని, భాషయందుగాని, సాంప్రదాయములందుగాని వారికి సాహచర్యములేదు. కాని మహర్షి గాంధీగారి నాయత్వము క్రింద ప్రశాంతావరోధ మవలంబించి, భారతీయులారకై తమ స్వార్థమును త్యజించి, కారాగృహమునకు బోవుట కైనను సంజేహింపక, తమ సర్వస్వమును పోలకుగారు భారతీయులారకై ధారబోసిరి. మానవ సౌభ్రాతృత్వ భావము నాచరణయందు జెట్టినది వీరే. ఇట్టి మహాపురుషులుండటం బట్టియే, ఆంగ్ల జాతి స్వచ్ఛంద కాంతితో బ్రకాశింపుచున్నది. ఆంగ్లదేశము స్వాతంత్ర్యమునకు బుట్టి పిల్లయినది. పోలకుగారితోబాటు వారి సలియు మనకొరకై కష్టములకోర్చి ధీరత్వము జూపినది. పోలకుగారు రొసగిన హితవచనములు వారి హృదయాంతరాలమునుండి వెలువడినవి. అధినివేశ రాజ్యములలో హైందవ సమస్య పరిష్కరింపబడువరకు భారతీయులు యదాసీనత నహింపక తమ సోదరుల స్వత్వముల గాపాడుటకు తమ శక్తి సంతయు ధారపోయవలయు నని వారు సలహా నొసగిరి. సామాజ్యమహాసభకు వెడలిన హైందవ ప్రతినిధులు ప్రచురించిన నివేదికము, అధినివేశ రాజ్యములలోని భారతీయులస్థితిని స్పష్టతరచుటకు విశేషోపయోగకరము గాదని మేమిదివరకు వ్రాసియుంటిమి. భారతీయుల కష్టములు రూపు మాయవలయు ననిన, భారతీయు లెట్టి యిడుములకు అధినివేశ రాజ్యములలో లోనగుచున్నారో, యట్టి కష్టములకు హిందూదేశమున అధినివేశ రాజ్యములు గూడ లోనగుటలు శాసించుటయే మార్గము. ఈ యభిప్రాయమునే, భారతీయ సమన్యాసిర్వహణమునకై, తమ జీవితము ధారబోసిన, పోలకుగారుగూడ సువ్యక్తపరచిరి. సింహశిర్షిపముతో భారతీయుల స్థితిని విచారించుట కశ్రద్ధ గావింప గూడదని వీరు

సభ్యుల హెచ్చరించిరి. స్వదేశమునకు వెడలిన పిమ్మట పోలకుగారు భారతీయసమస్యను పరిష్కరించుటకు తమ శక్తి వంచనలేకుండ కృషి సలిపెద మని వాగ్దానముజేసిరి. ఆంగ్లరాజకీయవేత్తల దృష్ట్యా మారినందులకు మాంటాగూగారి ప్రకటనమే నిదర్శన మనియు, వారొక హిందూ దేశమునకు లాభకరముగ నుండగలదనియు పోలకు గారు నుడివిరి. నిర్బంధవిధానము గూడ త్వరలో మారునని పోలకుగారికి యాశ గలను. హిందూ దేశమునకు తామెప్పిసాయము జేయఁ లిగినను, మాంటాగూగారి రెట్టి సాయము గావించ గలిగినను, భారతదేశ భావిభాగ్యోదయము భారతీయుల హస్తములందే యున్నదనియు, అందుకవసరమగు త్యాగములగావించుటకు సంసిద్ధులై యుండి, భారతీయులు తమ యర్హతను ప్రదర్శించినచో, గమ్యస్థానము బడయుటకు సందియ ముండదనియు, పోలకుగారు స్పష్టికరించిరి. ఏ జాతియైనను, తన స్వశక్తిని తాను సాధింప మొదలిడినచో, జాతీయ పాభాగ్యము గాంచుటకుని చారిత్రము సాతము నేర్పచున్నది. స్వాతంత్ర్య పూర్వకముగ పోలకు గారి వాక్యములు భారతీయులలో నూతనోత్సాహము గలిగించును గాక !

సింహళ విశ్వవిద్యాలయము

ప్రతి స్వల్పరాష్ట్రము ప్రత్యేకవిశ్వవిద్యాలయము గోరుచున్నది. బీచారు రాష్ట్రమునకు విశ్వవిద్యాలయము ప్రసాదింపబడినది. మైసూరునకు ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయము స్థాపింపబడినది. నైజాము రాష్ట్రమునందు త్వరలో స్థాపింపబడును. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ మెపుడు స్థాపింపబడునో చెప్పజాలము. అందుకు తగిన ప్రయత్నముల గావించుటకు ప్రజ లింకను బూనుకొనలేదు. ఇపుడు సింహళదీప్వమునందు విశ్వవిద్యాలయము స్థాపించుట కందలి ప్రజలు వాంఛింపుచున్నారు. ప్రభుత్వము దీని విషయమై తాపనలక్షణా సభ్యులు గోరియుండిరి. ప్రభుత్వమువారింతి యాదరభావము జూపలేదు. ఏ నూతన ప్రతిష్ఠాపనను స్థాపించుట కైనను, ప్రజలలో పట్టుదలయు కార్యదీక్ష నుండవలయును. ముచ్చటకొరకు గోరికల గోరిన లాభముబడయుటకు వీలు లేదు. సింహళను పత్రికయిటుల వాయుచున్నది. “సంస్కరణములబడయుటకు పట్టుదల లేకుండ కార్యమునకు గడంగుటచేయవలయును. వాటిల్లును. ప్రజానాయకు లందరును గలసి ప్రభుత్వము వారికి తమ ఆశయముల వివేదించి, విశ్వవిద్యాలయమును వెంటనే స్థాపించవలయునని సవిషయముగ నొక్కి వక్కాణింపవలయును. విశ్వవిద్యాలయమునకై వేచియుండి, సింహళదీప్వము విలువగల కాలమును బోగొట్టుకొనినది. దానిని స్థాపించుటకు తరుణ మాసన్నమును నది. ఇక నీ కార్యమును ఆలస్యము లేకుండకొన సాగింప వలయును.”

సింహళదీప్వము ప్రత్యేకభూభాగము. మతము బాధ్యమతము. భాష సింఘలీసుభాష. భాషామత సాంప్రదాయములు వేరై, వేరు భూభాగముగ నున్న సింహళమునకు ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయము లేకపోవుట శోచనీయము. సింహళదీప్వవాసులకు మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయము శరణ్యమగుట సమంజసముగ గన్పట్టలేదు. సింహళనాయకుల ప్రయత్నములు జయప్రసములై వారికి ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయము లభించుగాకయని గోరుచున్నారు.

ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయముల గూర్చి కామ నువీలుపత్రిక ఇటుల వ్రాయుచున్నది. “ప్రతి రాష్ట్రమునకును ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయ ముం

డుట యవసరము. ఆంధ్రులు, కేరళులు, మైదరా బాదవాసులు, వీరిందరికిని ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయము లుండవలయును. విశ్వవిద్యాలయముల సంఖ్య వృద్ధియైన గొలదిని సాప్తవముగల విద్యావిధానము నేర్పఱుప వలగును. అపుడేవిద్యా గ్రాధము లేని ప్రజాసామాన్యము నందు విద్యను వ్యాపింపజేయుటకు వీలు గలుగును.”

పై వాక్యములలో ప్రతిరాష్ట్రమునకు ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయము గోరబడినది. అందుచే ఆంధ్ర రాష్ట్ర నిర్మాణమునకును, ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ మునకును యవినాభావసంబంధము గలదనుట స్పష్టము. ఆంధ్రుల యాదరమును సఫలమగుటకు దృఢప్రయత్నము లెపుడు గావించబడును ?

నర్సారావుపేట మ్యూసిసివలు సంఘము

ఈ సంఘసభ్యుల సంఖ్య 12. డివిజనులు ఆఫీసరుగారే యీ సంఘమున కధ్యక్షులుగ నున్నారు. 1916-17 సంవత్సరమున 29 సభలు జరిగినవి ఏ సభయు మిత్రసంఖ్య రాకుండ నాపబడలేదని చెప్పి కొనుటకు సంతసపడుచున్నది. ఆదాయము రు. 46022-2-3లును, వ్యయము రు. 42707-14-9లును గనుబడుచున్నది. రివిన్యూలును, వసూలుగుటకు వీలులేదని దీసివైచిన బాకీలును, కలసి రు. 45-14-0లు మాత్రమే గన్పట్టుచున్నవి. పన్నులు వసూలు చేయుటకు దండనపద్ధతులు విశేషముగ యుపయోగింప వలసరము లేకపోయినదని నివేదికమున తెలుపబడినది. జప్తునకుగాని, వేలమునకుగాని యవసరము కలుగలేదు. ఇందుపై ప్రభుత్వమువారు తమ విమర్శనముగ, ప్రజలు తమ బాధ్యతల గుర్తెరిగినట్లు కిది నిదర్శనమని వ్రాసిరి. నీటిసప్లయ గూర్చి కరిశోధనల గావించుటకు 7000 రూప్యములు ఖర్చుపెట్టబడెను. నర్సారావుపేటలో నీటి కిట్టించి యిది యాపురమున కేతెంచిన వారి కనుభవైక వేద్యమే. ఈ పరిశోధన లెంతవరకు జయము గంచునో జూడవలసి యున్నది. మిరికిసికు బోవుటకు పట్టణమునకు వనరు లేదని తెలియు చున్నది. ఈ యిబ్బంది యనేక మ్యూనిసిపలు పట్టణములకు సామాన్య మయి యున్నది. డ్రెయినేజి గావలయుననిన, మ్యూనిసిపలు సంఘములకు పుష్కలముగ ద్రవ్యముండి, ఆ ద్రవ్యమును వ్యయపెట్టుటకు వాటికి స్వల్పత్రాధికార ముండవలయును. అతివరకును యీ సమస్యను పరిష్కరించుటకు వీలు లేదనియే మా యభిప్రాయము. డ్రెయినేజి బాగుగ నమరినగాని, పట్టణపారిశుధ్యమును వృద్ధిజేయుటకు గాని కోడలను మంచినీటిలో నుంచుటకుగాని సాధ్యపడదు. ఈ మ్యూనిసిపాలిటీని ఏక్షించుటకు తమకు యవకాశము చిక్కలేదని కత్తెరుగా నుండిన ఇ. ఏ. డేవిసుగారు వ్రాయుచున్నారు. ఏ రాకట్టాము గుండ ప్రయాణము మాత్రము జేసిరట. అపుడు క్షతాహలమున కైనను, ఆ పురమున జూచుటకు వీరికి తెలంపు గలుగకపోవుట నాశ్చర్యము ! ఈ మ్యూనిసిపలు సంఘమునకు నియోజక స్వాతంత్ర్యము త్వరలో నొసగుట భావ్యమని దొరతనము నారిని గోరుచున్నారు.

స్టాంపు పన్ను

గత మూడువత్సరములలో స్టాంపులపై యాదాయము 40,82,282 రూప్యములు బెరిగినది. అనగ నూటికి 10 రూప్యముల చొప్పున బెరిగినది నీ నుడు వ వచ్చును. ఈ వృద్ధిలో కోర్టుఫీజు స్టాంపుల ఆదాయ మధికము. కోర్టుఫీజు స్టాంపులపై నూటికి 14 రూప్యముల చొప్పున ఆదాయము వృద్ధియైనది. విశేషపు యభివృద్ధి దక్షిణ

ఆంధ్రాటు, తంజావూరు, నామనాథపురము, కోయంబత్తూరు జిల్లాలలో గాన్పించుచున్నది. కోర్టు ఫీజు స్టాంపులపై స్టాంపు వ్యాజ్యముల వృద్ధిని నూచింపుచున్నది. కాపీస్టాంపులలో 100-కి 8 చొప్పున వృద్ధి గన్పట్టుచున్నది. న్యాయవాదుల కై సెన్సు స్టాంపులలో 57000 రూప్య లభింపయినవి. స్టాంపు వెండ్రు సంఖ్య 2579 నుండి 2625 వరకు హెచ్చినది. వారి ఆదాయము 2,85,530 రూప్యముల నుండి 3,00,761 వరకు హెచ్చినది.

అర్జు సాతశాల

ఈ సాతశాల నివేదికమున పరికింప దగిన విశేషాంశములు గానరావు. ఈ సంవత్సరము 31వ మార్చికి 286 నుండి విద్యార్థులు గలనట. వారిలో 17 మంది స్త్రీలుండీ. వగలుజేయుటకొక నూతన విజయ ప్రారంభించుటకు ప్రయత్నములు జరిగినవట గాని, అవి సఫలము గాలేదని తెలియుచున్నది. భౌండాగారము 66 నూతన పాత్రములు తేర్చబడినవి. విద్యార్థులు జేయు వస్తువులలో యమ్మినవాటిపై వారి పరిశ్రమకు ధన మొసగుటకు ప్రారంభించిరి. విద్యార్థులకు రు. 61-5-0 లిచ్చబడినవి. 29 మంది విద్యార్థులకింగుచే సాయము గలిగినది. విద్యార్థుల కీ కార్యము ప్రోత్సహకరము గ నుండునని ఎంచబడుచున్నది. ప్రభుత్వమువారు సాత శాలాని ర్వాహకుల కార్యమును ప్రశంసించిరి.

గృహమును కాల్చి యత్నములు:— కొలంబోలో డాక్ ఏబ్రహాము శన తండ్రితో తగవులాడి ఒక దినమున స్వగృహమును తగులబెట్టి యత్నించినందున ఏబ్రహామునకు 2 సంవత్సరములు కఠినకర్మ విధింపబడెను.

రైలు పట్టాలనుండి తప్పి క్రిందపడుట:—బర్మాలో బిలియను స్టేషనుకు వచ్చుచుండిన సామానుబండి పట్టాలనుండి తప్పి క్రింద పడెను. ఇంజనులోని వారికి గాయములు తగిలెను. 6 సామాను బండ్లు విరిగిపోయినవి.

లండను మేయరు గారు సభలోని ఒకరవుపాధికుల నివారణార్థము “మోక్షము మోక్షమే” ను నామమున నొక నిధిని స్థాపించెను. గాతులై ట్టికంపెనీ వారు నేయపానుల విరాళము నొసగిరి.

గ్రుడ్డివానిపై కేసు:— కొలంబోలో గ్రుడ్డివామ్మ దియు దొకడు తన యింటిని శుభ్రముచేయుచక మురికిగ నుంచినాడని అతనిపై కేసుచేయబడెను. ముద్రాయి గ్రుడ్డివాడు. ఇంటిని శుభ్రముచేసికానో లేదో అతనికి ఆగపడదు. కనుక వానిపై కేసుచేయుట అన్యాయమని మేజిస్ట్రేటుగారు కేసును కొట్టివేసిరి.

హత్య:— బెంగళూరు నుండి ఒక సిపాయి మెస పాటేమియాకు బోయెను. వానిభార్య బెంగళూరునం దుండి తన భర్తలేని సమయమున ఒక చిత్రలేఖకునితో సంబంధము కలుగజేసికొనెను. తనభర్త మెసపాటేమియా నుండి తిరిగి బెంగళూరుకు వచ్చుచున్నాడని తెలిసికొని ఆమె తనతో సంబంధము చాలించెదనని చెప్పినందున చిత్రలేఖకునికి కోప మువచ్చి ఆమెను కత్తితోబాడిచి చంపెను. ఈ సంగతి పోలీసువారికి తెలిసి వానిపై కేసు జేసిరి. కేసు బెంగళూరు జడ్జి గారు విచారణ గావించుచున్నారు.

స్వదేశీస్తునిచే వండింపబడుట:— కెప్టెన్ డంబరుజంగుగారు గత మే నెలలో నేపాళమునుండి కలకత్తాకు తమ స్వంత వ్యవహారములపై వచ్చిరి. కలకత్తాలో తమకు సామ్య ఇబ్బంది కలుగుటచే తమ భావ్య వగలలో మొక దానిని తమ స్వదేశీస్తుడగు ఘరియొక నేపాళీయువానికిచ్చి దానిని తాకట్టుపెట్టి సామ్య తీసుకొని రమ్మరిరి. వాడు దానిని ఏమి చేసెనోగాని కెప్టెన్ గారికి మాత్రము 400 రూపాల నిచ్చెను. వారు తమ దేశమునకు వెళ్లి కడ్డితో గూడ 425 రూపల కలకత్తాలో నేపాళీయు వానికి మనియార్డును చేసిరి. అతడు రూపాయలను పుచ్చుకొని కెప్టెన్ గారి వగను కెప్టెన్ గారికి 400 సంపక రూపాయలతో నెచ్చటికో పారిపోయెను.

విరోధామహాసంగ్రామము

జర్మనుల యలసట నానాటికి వృద్ధియగుచుండుట

(౨) సి. డి. హామ్స్ ప్రభువు—గోక్షేత్రసంస్కరణములను అనాదరణచేయుట

ఇటాలియనుల విజృంభణము—అనేకులు బందీలగుట

(౩) పశ్చిమ గంగమున మిత్రమండలి యవస్థ—అనేక విజయములు

(౪) ప్రైటును ఏ జెన్సి.

ఇంగ్లండు

హిందూ దేశే పరిపాలక సంస్కరణములు.

సి. డి. హామ్స్ ప్రభువుగారి ఆభిప్రాయములు.

లండను, ఆగస్టు 21.—ప్రెస్సు ప్రతికూల శత్రువు వ్రాసి సి. డి. హామ్స్ ప్రభువుగారి రంగీలు బుద్ధహాసము చూపినాడు. గోక్షేత్ర సంస్కరణముల నిష్పాదే యాచరణమునందు బెట్టిక రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారి కేమియు సభికారముండదు. వారి మీదను హిందూదేశ దౌరతనమువారికి విశేషాధికారము నొసగునట్టి శాసనముల ప్రవేశ పెట్టిన హిందూదేశమునందు శాంతి యుండవలదు. హిందూదేశ జాతీయాభివృద్ధిని గూర్చి నే ననేకసార్లు గోక్షేత్రాధికార సంభాషించితిని. హిందూదేశము జాతీయైక్యతయందు దింకను అభివృద్ధి గాంచినగాని సంస్కరణముల ప్రవేశ పెట్టవలయు నని యతడు తలచి యుండనోపను.

ఇంగ్లండుపై శత్రువైమానికపు దాడులు.

లండను, ఆగస్టు 23.—శత్రువుల యిటీవలి వైమానికపు దాడి యాక్రింది విధమున ఫలించెను. శత్రువిమానములు 8 నేలగూల్చబడియెను. దెవకర్కు వైమానికుల సంతత విజయము చాల సంకల్పితకరముగ నున్నది. గోధా విమానములు పది రామ్స్ గేటు నెదిరించెను గాని వాటిమీద తుపాకులు భయంకరముగ గాల్చబడియెను. అందులో నొక గుండొకవిమానపు నూనెకొట్టినను తాకెను. అంత నది మంటలతో నేలగూలెను. మరియొకదానికి గూడ అట్లే సంభవించి అదియు నేలగూలెను. అనేకమంది ప్రజలూ తీవ్రయుద్ధమును జూచిరి. భయంకరములగు భృశులకు వణక పోవుచుండిరి. మావిమానములలో నొకటి గుండ్ల నన్నిటి లక్ష్యముజేయక మావిమానమొకటి శత్రువులలోనికి జొచ్చుకొని పోయివారి వ్యూహమునంతయు విశేషముగ ఢేదించివైచెను.

టాంక్సుబండ్ల పటాలము.

లండను, ఆగస్టు 23.—మేజరుజనరలు సర్ జాన్ క్యాపరుగారు టాంక్సుబండ్ల పటాలములకు దైర్ఘ్యదృఢతగా నియమించబడిరిని లండన్ జేటు ప్రకటించుచున్నది.

పోవుగారి లేఖ.

వాక్ గారి బహిరంగ వ్యాఖ్య

లండన్, ఆగస్టు 24.—మిత్రమండలివారి ఉద్దేశములను పోవుగారు సరిగమోచించ లేదని యాయ్కులో తమ యావన్యాస సందర్భమున బెర్నార్డ్ వాక్ గారు నడిపిరి. సాయుధతాటప్రయమంటి సంధి మనకు అంగీకారము కానేరదు. శత్రువులకు వీలుచిక్క నేని పోలండు, ఆర్మియా, సెర్బియా, బెల్జియము, పరామర్శముల పాట్లు మనవలె తలపించును. జర్మనుల దౌర్జన్యము అడుగుంటు వరకు మనము దూనికత్తిని మరల ఒరలో నేయకూడదు.

బ్రిటిషుమంత్రి గ్రనున కరుగుట.

లండను, ఆగస్టు 23.—గ్రానిలేవీ ప్రభువుగారు గ్రీసు నందు బ్రిటిషుమంత్రిగా నియమింపబడిరిని అధికార రీత్యా ప్రకటించబడెను.

బందీకృతుల మార్పుకొనుట.

లండను, ఆగస్టు 24.—ఒక్క దక్షిణమార్గమే తెరచి యుంచబడినదను నమ్మకమును జర్మనీలో వ్యాపింపజేయు నిమిత్త మామార్గమును వాడుకజేసికొనుట కియ్యకొన వలసినదని జర్మనులు పట్టుపట్టుచేత బందీకృతుల మార్పుకొనుటలో తంటా వచ్చెను.

పరానువారి నైనిక వైద్యవ్యవస్థలు

లండను, ఆగస్టు 24.—విశేష కీర్తిప్రతిభలుగల వైద్యులు సర్ ఫ్రాన్సిసు హోవార్డుగారి యధ్యక్షతన నైనిక వైద్యవ్యవస్థగీయ సమాహారపరిపాలన మెట్లున్నదియు విచారించుటకు ప్రానుకు బోవుచున్నాడు.

శత్రువులు వైద్యశాలపై బాంబులు బరపుట

లండను ఆగస్టు 24.—రామ్స్ గేటులో వైద్యశాలపై శత్రువులు బాంబులను వైచిరి. ఈ వైద్యశాల కనేడియనుల నైనిక వైద్యశాల యని తెలిసినది. దీనియందు రోగులు క్రిక్కిరిసియున్నారు. గోతావిమానము లీవైద్యశాలపై తమ బాంబుల నన్నిటిని కేంద్రీకృతము జేసినవి. వైద్యశాలపై రెడ్ క్రాసు ధ్వజము స్పష్టముగ విరాజిల్లుచుండెను. జర్మనులు క్రొత్తరకపు బాంబులను రామ్స్ గేటు వైద్యశాలపై ప్రయోగించిరి.

ఫ్రాన్సు

ప్రబల యువస్కందము

దుర్భేద్యములగు శత్రురక్షకస్థానములు.

16వ లేదీని ల్యాంజిమార్కును స్వాధీనము జేసికొన్నపుడు విరాంతుపటాలములు ఆకుంజితక్రమముతో పోరినవిని విలేఖరులు తెలుపుచున్నారు. దక్షిణ విరాంతు పటాలములను అల్పియను కలిసిపోరి. కాని విఫలమనోరథులైరి. శత్రురక్షక స్థానములు నామరూపములు లేకుండ భృంసమయినవి అల్పియ నైనికులు ఫిరంగుల గోతులను, 35 వ కొండను వశము చేసికొనిరి. కాని వీనిని నిలబెట్టుకో లేకపోయిరి. తదనంతరము ప్రతి యుద్ధములు అతివారుణముగ జరిగినవి. ఇరుప్రక్కలనుండి నైనికులు పారిపోవలసినవైచెను. మధ్యభాగమునను మరఫిరంగులు శత్రువుల వశములో నుండుటచే అల్పియలకు విజయము లభ్యయోగము కాదాయెను. సింహములవలె పోరినను అల్పియలు విఫలమైరి. సహాయపు నైన్యములు శత్రువుల మరఫిరంగులచే నిరోధించబడుటచే సాయ మొనర్చుటకు వీలు లేకుండెను. శత్రువులు కేవలము తమమరఫిరంగులపై నాధారపడి సమర మొనర్చుచుండినవి. దమమరఫిరంగులను అతినైపుణ్యముగ అనుసృజినిరి. మిడ్లెండు నైన్యములు ఒక ఇంటిని పరుచుకొనిరి. 47 గురు నైనికులనుకూడ వశము చేసికొనినవి. ఇతర నైన్యములు 35 వ కొండవరకు మరఫిరంగు లున్న ప్రదేశములలో చొరబడిరి. కుడిభాగమున స్పాటులాండు నైన్యములు బ్రిమెక్ కోటపై దొమ్మె సల్పినవి. యుద్ధ మతిభయంకరముగ జరుగుచున్నది. ఈ ఘోరయుద్ధమందలి జయము లభించుటకు చాలాస్వప్నమును పొందవలసి యుండును.

తెన్నదగ్గర కనేడియనులు తీవ్రముగ పోరుట

తెన్నదగ్గర కనేడియనులు 6 జర్మను పటాలములను ఢేదించెనని కర్నలు రెపిండుటచు గాన వ్రాయుచున్నారు.

జర్మనునైన్యములు నానాటికి ఊడించుట.

లండను, ఆగస్టు 23.—తెన్నదగ్గర జర్మనులు పెక్కు ఫిరంగులతో వారుణముగ పోరుచున్నారు. కాని మేము వాయవ్యమున నుండియు నైరుతినుండియు పట్టుబట్టు ప్రవేశించితిమని జనరలు మారిస్ గారు ప్రకటించిరి. జూలై 31-వ తేదీనుండి శత్రువులు అలసిపోవుటచేతను వారి నైన్యముల సంఖ్య ఊడించుటచేతను బ్రిటిషు గంగము నుండి జర్మనులు మేము మరలించవలసిన భాగికంటే రెండు రెట్లు నైన్యములను మరలించవలసి వచ్చినది. జర్మనులకు విశేష నష్టములు కలుగుటచే ప్రజలకు అధైర్యము కలుగకుండగ జర్మనులు ఓడిపోయినను విజయాలగు చున్నారమని ప్రకటించుచున్నారు. జర్మనుల రైల్వేవ్యవస్థ తగ్గుచున్నది.

రాక్షసిబాగు లభించుట దుర్లభముగ నున్నది. జర్మను లిటీవల పరాను రంగమునుండి బ్రిటిషురంగమునకు చాలనైన్యములను మరలించిరి. ఇటలీవారికి చాల ఘనముగు విజయములు సమకూడినవి. వీనివలన చికేష్ లాభము కలుగును రుషియనుల దౌర్జన్య మంతవరకు విపత్తులకు అవకాశమియలేను. 40 నేల రుషియనులను బందీలుగ గొంటి వని జర్మనులు ప్రకటించుచున్నారు. ఇది చాల స్వల్ప సంఖ్యయని యాశ్చర్యముతో మారిసుగారు తెలియ జేసిరి, ఇదిగాక ఇందులో సగము మంది నిరాయుధులుగ నుండిరి.

ఉన్నత ప్రదేశమునకై పోరుట.

బ్రిటిషువారి విజయములను లాభములు.

లండను, ఆగస్టు 23.—ప్రధాన కార్యాలయమునందున్న రూటరు విలేఖకు డిట్లు తలచినపుడున్నాడు. స్టాండర్ లో నిన్నటిదినమున గ్రేకోన్న ప్రదేశము లన్నిటిని నిలబెట్టికొంటిమి. జర్మనులు ప్రబలముగ ఫిరంగులతో పోరినను, తీవ్రమగు ప్రతి యుద్ధము లానన్వనము కూడ మరకొన్ని క్రొత్త ప్రదేశములను స్వాధీనము జేసికొంటిమి. నిన్నటి రోజున సంప్రాప్తమైన విజయము ఉత్తర బెల్జియములో ముఖ్యస్థానముగ పరిగణింపబడుచున్న ప్రస్తుత ప్రదేశముకంటె చాల లాభకరమైనది. దీనిచే ఇంకొక లాభమునుకూడ బడయ గల్గితిమి సహజముగ శత్రువులు క్లాకోర్ను ఆటవిని, నానిబోస్సును, పోవిగ్ తీబూనీ లీకులను, నిలబెట్టుకొనుటకు తమ నైన్యముల నన్నిటిని కేంద్రీకృతము జేయుచున్నార. ఏ తత్కారణమున యుద్ధ మతితీవ్రముగ జరుగుచున్నది. జర్మనుల నష్టములను ఇంతని మేర్పాటుటకు వీలులేవున్నది. జర్మనులు ప్రతియుద్ధములందు తమ నైన్యములను నిర్లక్ష్యముగ వినియోగించి మా శత్రువు బాల్బులకు ఆహుతి గావించుచున్నారు. ఇంత ఘోరయుద్ధ మెన్నడును జరుగుట ఎఱుంగము. స్టాండర్నులో తెన్నవద్ద జర్మనులకు అమితముగ నష్టములు కలుగుచున్నవి. ఇతర భాగములయందు తమ నైన్యములను తగ్గించి తెన్నవద్ద కుప్పలు కుప్పలుగ జర్మనులు తమ నైన్యములను సమకూర్చుచున్నారు.

పరానువారి విజయఫలితములు

వెన్నదగ్గర పరానువారికి దిగ్విజయములు లభించుటచే జర్మనులకు చాల సంకటముగ నున్నది. జర్మను యువరాజురూప్రెట్టిప్రభువుని సాయమొనర్చుచుని కోరుచున్నట్లు తెలియచున్నది. వాతావరణము మరల మారెను. ఇచట వర్షముకురియుచున్నది.

తెన్ననకు దక్షిణమున భయంకరముగు పోరాటము.

లండను, ఆగస్టు 24.—జనరలు హేగుగా రిటుల ప్రకటించుచున్నారు. రున్ననకు దక్షిణమున భయంకరముగు పోరాటము జరిగెను. గ్రీను క్రాసరున కీశాన్యభాగమున జన్నును కందకముల బట్టుకొంటిమి. శత్రువులకు విశేష నష్టములు గలిగెను. లాబాసికి వాయువ్యమున రెండు దాడులను పోర్చుగీసుచారు తరిమివైచిరి. ఈ ప్రమున కీశాన్యమున జర్మను ఫిరంగి యుద్ధము తీవ్రముగ నుండెను.

కనేడియనుల విజయము

లండను ఆగస్టు 24.—గుగవారమునాడు ప్రాతఃకాలమున కనేడియనులు సౌచెజను దాటి 700 గజములు ముందు కేగిరి. ప్రాతఃకాలమందు మరఫిరంగులు మున్నగునవి యున్న స్థానములందు ఘోరయుద్ధము జరుగుచున్నది. తెన్న ఇప్పుడు కనేడియనుల స్వాధీనములో నున్నది. తెన్నదగ్గర బ్రతుకుటకు చాల దుర్భముగ నున్నదని మాచే జిక్కిన శత్రువులు తెలుపుచున్నారు. రెండుమారులు జర్మనులు తమ మూలబలములతో ప్రతియుద్ధము లొనర్చిరి. కాని అపారనష్టములతో వెనుకకు పారిపోయిరి. ఫలము సంపదితమగుటచే జర్మనులకు ఫిరంగులతో పోరుటకు అవకాశము లేకుండెను. రాత్రివేళ రాకపోకలకు వీలులేకుండగ మేము ఫిరంగులను ప్రయోగించుటచే శత్రువులకు ఆహారపదార్థములు నైనిక సాయము కలుగుటకు వీలు లేకుండెను. తెన్నపుడు శత్రువులకు సరకమువలె నున్నది.

జర్మనులకు అపారనష్టములు కలుగుట.

లండను ఆగస్టు 24.—వెన్నదగ్గర శత్రువులకు చాలనష్టము కలుగుచున్నది. పరానువారు విజృంభించి క్రొత్త స్థానములను గ్రేకోనుచున్నారు. శత్రుపటాలములు సంపూర్ణ

ముగ ఆహూతి గావించబడినది. మరియు నైవేద్యములు బండిలుగ చేయబడినవి. జగ్గయ్య మూలబలములపై పరాసువారు మెల్లులను తరిమించుచున్నారు. జగ్గయ్యలు ప్రతియుద్ధ మొనర్చుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. కాని సఫలత మొందుటలేదు.

ఇటలీవారు ప్రతివోటును విజయముగనుచున్నారు. యుద్ధము అతితీవ్రముగ జరుగుచున్నది. శత్రువులు ఆహారముగ మాచే జిక్కుచున్నారు. మాచేజిక్కిన వానిలో వైద్యుల కంపబడిన వానిసంఖ్య లెక్కచేయబడలేదు, వీరసంఖ్యాకులుగ గలరు. గోరీజియా, సముద్రముపట్టి శత్రువులు పట్టుదలతో పోరుచున్నారు. కాని పరాజితు లగుచున్నారు.

శస్త్రాంశము

రీగా రంగమున పోరాటము

లండను, ఆగష్టు 28:—రువ్వకుల ప్రథమ ఆశ్రితక సభపంతులను టుక్కుమునుండి, కెమ్యరనునకు తరిమివేయుట యేగాక జగ్గయ్యలు రీగాకు 20 మైళ్ళదూరమునందున్న కాలంపేమునుండి, రీగానుండిష్టాకునకు బోవుబాట ననుసరించి యుద్ధ మొనరించుచున్నారు. అయిబాడ్ నదికిని, తీరలుచున్న ప్రదేశమునకును మధ్యనుండు స్థలములలో నున్న రువ్వకుల స్థలముల నన్నిటిని శత్రువు లాక్రమించుకొనిరి. రువ్వకులు లుత్తమున కొకటి రెండు మైళ్ళదూరమునకు బోయిరి. ఇటీవల కార్మిలాపుగారు సూచించిన ప్రకార మెంత యధికముగ ఆ సమీపమున వృద్ధి జెందునదియు మానునది యంత వేగము రిచ్చయింప నేరము.

జపాను రువ్వకు సహాయ మొనరించుట.

పార్సిసు, ఆగష్టు 28:— “లివెటిటుజొర్న్” లిట్లు వ్రాయుచున్నది:— జపాను యూరోపునందు ప్రవేశించుట ను గల ఆటంకములు తొలగింపబడెను. మంచి కీర్తనీయుడుగు యనియను నింక జపాను సేనలు రువ్వారంగమున గన్నించగలవు.

మాస్కో కాన్ఫరెన్సు.

పెట్రోగ్రాడు, ఆగష్టు 24:— మాస్కోవద్ద జరుగ గోవు బాతీయసభ కేవలము సలహాసభగ నుండగలదు. కెరెన్స్కీగారు ఆధ్యక్షత వహించెదరు. ఆర్థిక, పారిశ్రామిక, స్వకసాయక స్థితులను గూర్చి ఆయామంత్రి లుపన్యాసము లొసగెదరు.

ఆస్ట్రీయనుదళముల శిక్ష.

ప్రశంసాపాత్రము.

లండను, ఆగష్టు 28:—ఇటలీయుల వద్దనున్న టైముపత్రికా విలేజుకు డిల్లు వ్రాయుచున్నాడు. బండికృతు లందఱును “కలగాపులముగ” పట్టుకొనబడిరి. అయినను వారి శిక్ష చాల ప్రశంసనీయముగ నున్నది. కంధకములలో బట్టుకొనిన గానివారు సాధారణముగ పట్టువడరు.

ఇటలీ

ఇటలీయును లింకను విజృంభించుట.

లండను, ఆగష్టు 28:—ఇటలీయుల అధికారు లిట్లు ప్రచురించుచున్నారు. నెంటుజూలియను రంగమునకు దక్షిణమునను, ఉత్తరమునను మేము విజృంభించు చున్నాము. మా నైవేద్యములు ప్రతియుద్ధముల నన్నిటిని తరిమివైచి బోసీ ఫెయిటీ కాన్ఫ్రేయముననున్న స్థానము నాక్రమించుకొంటిమి. నిన్నటిసరికి మేము 16000 వైరిలను 259 ఉద్యోగులను పట్టుకొంటిమి. మా విమానములు శత్రులమీద 12 టన్నుల బొరువుగల బొంబులను పడవైచినవి.

ఆస్ట్రీయనులు నష్టముల నొప్పుకొనుచుండుట

లండను, ఆగష్టు 28:—నిన్నటిదినమున ఆస్ట్రీయను అధికారు లిట్లు ప్రకటించిరి.—ఒకమారు యుద్ధము నొనరించి నపిదప ట్రైజ్జాకు దక్షిణమున శత్రులు తమ్ము కొంచెములోనికి తరిమిరి. శత్రువులందఱును పూర్తిగ ముట్టడించువరకును మా నైవేద్యములు తమ స్థలముల గాపాడుకొనగలిగినవి. పిమ్మట శత్రుపంతుల విదళించుకొని వైకిబోయిరి. శత్రువులు విశేష నష్టముల కొర్ర సేలోగ్రామమున బట్టుకొనిరి.

ఆస్ట్రీయనులొక గ్రామమును విడిచుట.

లండను, ఆగష్టు 28:—ఆస్ట్రీయను అధికారు లిట్లు ప్రచురించుచున్నారు. కాలవకు తూర్పుభాగమున మేము

“వ” గ్రామమును విడచితిమి. కాల్సీ నదిమీదనున్న చిన్న చిన్నరక్షక స్థలములకుబోతిమి. ఇటలీయులు నురల ఉదయ మునగూడ యెదిరించిరి.

అమెరికా

జపానీయు లమెరికాకు సందేశ మంపుట.

వాషింగ్టన్, ఆగష్టు 24:— జపాను సందేశవాహులను విల్సనుగారు యుత్సాహముతో వాదరించిరి. సందేశవాహులు వారు సందర్శించిన నగరములన్నిటి తమకుజేసిన గౌరవాతిధ్య మునకు చాల సంతసించిరి.

గ్రీసు

థెస్స, ఆగష్టు 24:—సలోనికాలో క్రొత్తగా నురల ఆగ్ని ప్రమాదము సంభవించెను. ఇప్పటికి నురియొక వేయి యిండ్లు కాలిపోయెను.

జర్మనీ

నులిగడుపువ్యాధి.

లండను, ఆగష్టు 24:—తగినంత ఆహారము లేకుండుట వలన దక్షిణ జర్మనీ దేశమునందు నులిగడుపు వ్యాధి చాల ప్రబలముగ నున్నది. స్వీట్జరులందు దొరతనము వాండులకు చాల భయమొంది వ్యాధి తమదేశములోనికి వ్యాపింపకుండ జాగ్రత్త పడుచున్నారు.

కోపను హేగ, ఆగష్టు 24:—రెయిచిస్టాగు సభలో క్రొత్త విశేషమంత్రి హెర్ కూట్లమాన్ గారు ప్రత్యక్షుడు ఉపన్యాస మొనరిరి.

ఇంతవర కొనగిన విమానములు 437

లండను, ఆగష్టు 24:—యుద్ధ మారంభ మైనది, మొదలు నేటి వరకు సామ్రాజ్య వివిధ భాగముల నుండి 437 విమాన ములు సమర్పింప బడిన వని ప్రకటింప బడెను.

సింహళమునకు రహదారి చీల్చు

హిందూసామ్రాజ్యమునందలి యే భాగమునండి యైనను సింహళమునకు బోవు ప్రయాణికుల కికిమిదట రహదారిచీల్చి క్కరలేదని చుద్దవరకణాల దొరతనమువారు వాదించిరి. కాని సాధారణముగ హిందూదేశమున నివసించు వారలలో సింహళము మీదుగా ఇక్కడస్థలములకు బోగోరువారికి మార్గము రహదారి చీల్చవలయు.

శత్రుసేన లొనర్చిన ముట్టడులు

తొలగ గొట్టబడుట

లండను, ఆగష్టు 28:—సోవియా, గ్రోజిసాసి పరిసరములందు రుమేనియనులు శత్రు సైన్యము లొనర్చిన ముట్టడులను తొలగగొట్టిరి. బూర్జుయెనెట్టున నుండు నొక కంధక ములో కొంతభాగమును శత్రు సైన్యము లాక్రమించెను. కాని ప్రతిముట్టడి జరిగి యీ సైన్యములు వెడలింపబడినవని రుమ్యవారు ప్రకటించిరి.

మాంటాగు గారి రాక.

హిందూదేశ కార్యదర్శిగారి రాకవలన యీ దేశమునందలిరాజకీయ స్థితియను మంచియభివృద్ధి గలుగగలదని విశేషముగ తలంపబడుచున్నది. ఈ సందర్భమున “మైక్యుఆఫ్ ఇండియా” పత్రిక ఇట్లువ్రాయుచున్నది. ఇటీవల ముగ్గురుభారతీయులు, నుప్రసిద్ధులు, హిందూదేశ కార్యాలయ సభ్యులుగ నియమింప బడిరి. సర్ ప్రభాకరకర్పటాణి, సాహేబుజాడా ఆప్తులు అహమ్మద్ఖాను, బానుగారలే యీ సభ్యులు. వారు ముగ్గురును ప్రస్తుతము హిందూదేశముననే యున్నారు. ఇగ్నాండునకు బోవు ప్రయత్నిములలో నున్నారు. ఇపుడు ప్రయాణికాలము చాల దీర్ఘముగ నున్నది. బహుశ మాంపేగుగారును వీరిలో కొందఱును మార్గవర్ధమున గలసినను గలియవచ్చును. తేవున్న వారు మాంపేగు గారిక్కడ కనతికాలముననే రా నుద్దేశించుచుండగా నక్కడికి బోవ తట్టింపింతును. తమ సంస్కరణకాభిప్రాయముల పార్లమెంటుసభ యందు ప్రవేశ బెట్టబోవువారు ఈ ముగ్గురు నతినితో నేకేభ వింతురు. కార్యదర్శిగారు హిందూదేశమునకు వచ్చునపుడు వారికి సహాయమొనర్చి తగిన యంతముల తీర్చించునిమిత్తము వారిచట నుండుట మంచిదికాదా? అని ఆపత్రిక యడుగుచున్నది. మంచి దనియే దాని యభిప్రాయము.

ఆంధ్రదేశ వార్తలు

(-)-

గోదావరిమండల గ్రంథాలయసంఘము:— ఈ సంఘముయొక్క కార్యనిర్వాహకసభ యీ నెల 26 తేదీ ఆదివారము 4 గంటలకు పీఠికాపుగమనందున్న శ్రీ సూర్యరాయ గ్రంథభాండాగార మందిరమున జరుగును.

1. నన మండలమున తాలూకా గ్రంథాలయ సంఘములను నియమించుటగూర్చి, 2. గ్రంథాలయోద్యమాభివృద్ధి పఱచుటయొట్టు, 3. మండల గ్రంథాలయ సంఘమునకు క్యయమునకు వచ్చు ధనమునుగూర్చి, 4. అవసరములగు నితర విషయములగూర్చి, చర్చింపబడును.

కడచిన జూలై నెల 20 వ తేదీ రాత్రిని విశాఖపట్నం జిల్లా సాలూరునందు పంచముఖేశ్వరస్వామి తేవరస్సు నైట్ స్నానములు అనుపేరతో నొక రాత్రిపాఠశాల తెఱవబడినది. రాజాబాబుగారు ఈపాఠశాలకొరకు క్రొత్తయిల్లు లభించునఱు తమబంగళా నుచితముగ మెసంగిరి. 50 మంది విద్యార్థులు ప్రథమమునజేరి ఇప్పటికి 200 మందియైరి. విద్యార్థుల సంఖ్య హెచ్చుటచే పాఠశాలను వేలొకవోటికి మార్చిరి. ఈపాఠశాల నిర్వహణము కొరకు ఏ రు సభ్యులుగలయొక సంఘముగలదు. రాత్రి 6-80 గం నుండి 9 వేళకు ఉచితముగ విద్య నేర్పబడును. 8 మంది ఉపాధ్యాయు లుచితముగాపని చేయుచున్నారు. 10 సంవత్సరములనుండి 20 సంవత్సరముల వైవఱకు ఈడుగల మాలివాండు మున్నగువారు విద్య నేర్పుకొనుచున్నారు. విద్యార్థిహములు వీని నభివృద్ధిలోనికి దేబ్రయ త్నింపవలెను. విద్యాశాఖవారు పాఠశాలను రికన్వేజుచేసి ప్రోత్సహింపవలెను. (ఒక ఉపాధ్యాయుడు).

శ్రీ బాలసరస్వతి పరిషత్ ప్రికేట్:—1917 సం॥ జనవరి నెలలో పెరుకొండ యందలి శ్రీకృష్ణ దేవరాయ పుస్తక భాండాగార పక్షమున అనంతపుర మండలములో కొన్ని గ్రామములందు, జరుపబడిన శ్రీబాలసరస్వతి పరిషత్ ప్రికేట్ లో గౌరవముగ గృహధర్మవైది వారల కీలమముతు లొనగఁబడినవి:—1. కె లక్ష్మీ నరసప్ప. (అనంతపురము) మొదటి బహుమతి. “బంగారు పతకము” 2. కె. గాథా వేదగ్రావు. (కళ్యాణదుర్గము) రెండవ బహుమతి “శబ్దకర్తాకరము” 3. సి. సీతారావు, (హిందూపురము) మూడవ బహుమతి “1. వసుచక్రము 2. గురుచక్రము ఆయా పరీక్షా స్థలములలో జరిగి కేతెంచిన బాలరంగు నుత్తమునికి, ఒక్కొక్క చక్కని గ్రంథము బహుమతిగా మెసంగబడినది. బహుమతుల నొనగి మా యుద్దయమునకుఁ దోడ్పడిన జి. కేవలాశ్రీ, యస్. శ్యామాచార్యులు, పి. నుబ్బరావు అను వారిలకు మే మెంతయుఁ గృతజ్ఞులము. అని కార్యదర్శి వ్రాయుచున్నాడు.

మచిలీపట్నం వార్తలు

ఈ నెల 19 తేదీ సాయంత్రము 4 గంటలకు బందరు పుర మందిరమున జిల్లా సంఘమువారి ప్రాప్తికింద జమిందారైతులసభ యొకటి కల్లూరు మార్కనారాయణరావు బి. జి. బి. యల్ గారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగెను. ఈ సభకు సుమారు 200 రైతులు, సాతువల్లూరు, నార్తవల్లూరు, దేవకొట్ల, మునుమూరు, వెంట్రప్రగడ, పుయ్యార్యూరు, విహర్జల్లి మున్నగు ఎట్టేటు గ్రామములనుండి విచ్చేసిరి. ఆసభయం దీదిగవ తీర్మానములు గావించబడినవి. గవర్న మెంటు గ్రామములలోని పల్లపు ఆయకట్టు భూములకు వలె జమీంగ్రామముల భూములకు నెటిలమెంటు పల్లమువంటి ఆయకట్టుపల్లం ఆనుపొడిగి ఏర్పాటుచేయుట న్యాయమనియు, అవగరమనియు, ఈసభవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. (2) ఇందుకు జమిందారులు చాలవోట్ల పల్లపుభూములకు పెచ్చుసిస్తు వనూలు చేయుటవల్లను నీటివిడుదల ఎచ్చటను కలుగుటలేనందు వల్లను జమిందారులు జమిరైతులు పెచ్చుసిస్తు ఇవ్వవననము లేదనియు ఈ సభవారు అభిప్రాయ పడుచున్నారు.

(3) జమీ గ్రామములలోని పంటకాల్వలు, మరుగు కాల్వలు గవర్న మెంటువారు స్వాధీనము చేసికొని సరియగు స్థితిలోనుంచుట మిక్కిలి యవసరముని తీర్మానించుచున్నారు. ఈ విషయములను గురించి కాల్వహారి సరిసింహము గారు, వేమూరి వేంకట సుబ్బారావు పంతులుగారు తాడినాడ బ్రహ్మన్న శాస్త్రిలుగారు, బల్లెన లక్ష్మీపతిగారు మొదలగు వారు ఉపన్యసించిరి.

కృష్ణజిల్లా కాంగ్రెసు కమిటీవారు 18 వ తేదీని సభ గానించి చెన్నపురిలో జరుగు ప్రత్యేక రాజధాని సభకు ప్రతినిధుల నెన్నుకొనిరి. సాత్విక నిరోధము అనశ్య అనంబవనీయ మని తీర్మానించిరి.

వృత్తాంతములు.

(-)

రాజధానినిగూర్చి అసభ్యులతో నిన్నటి దినము ఢిల్లీకిగిరి.

వైసు ఆద్యక్షులు స్టేషను గారు ఆద్యక్షులు పదవి వారికి-

అలహాబాదు విశ్వవిద్యాలయమువారు దేశాత్మక వైద్య పుష్కలములను నియమించుకొన్నది ఇండియా దేశమున నా గంకీకరించిరి.

ఆసియాటిక్ సొసైటీ సభ కార్యాలయలో లోకం బహుళము ఎస్. ఎస్. రామస్వామిగారు బంగాళాదేశమును బహుళముగా తెలియుచున్నది.

హిందూదేశ స్వస్థాన ప్రామాణ్య సంస్కరణములకు కేంద్రముగా కల్కత్తాలోని హిందూ విశ్వవిద్యాలయము ప్రామాణ్య సంస్కరణము.

భూమింద్రావతి నదిగూర్చి వేదముల వ్యాఖ్యలు తెచ్చిన యతిమోక్షము రాజీనామామిత్తయి సోమ వాసుదేవుడు వాయునామ వేదమును పఠించెను.

రంగూనులో 50 వ సంవత్సరముల 100 యాభ్యులు నోట్లను కృత్రిమముగా తీసికొని పట్టి అమ్మించుచు 500 యాభ్యులు కేసుకు తీసుకువచ్చి రంగూను పోలీసుకమిషనరు ప్రకటించెను.

హిందూదేశమునందే ప్రజలు విశేషములకు పోవుటకు గూర్చి లండను నగరమున నొక రుద్దరికొను సభలో నడచిన వ్యవహారములనుండియా దేశమునవారికి చేరినది. ఈ సభలో అధికారియునైన ప్రకటించబడును.

మహమ్మదీ వ్యాధిచే 6493 గురు పడితులైరి. 4784 మంది చచ్చుతులైరి. నికములు: బొంబయి సింధు రాష్ట్రములు 2080, మదరాసు 207, బీహారుబీహార్ 45, సంయుక్తపరగ జాలు 807, పంజాబు 10, బాగ్ 89, మధ్యపరగ జాలు 502, మైసూరు సంస్థానము 293, మైసూరు రాజ్యము 591 మధ్యహిందూస్థానము 282, కేంద్రప్రదేశము 418.

రంగూను, ఆగస్టు 24:— బాగుపడిలో 32 వ గృహ ముగింపునందు బొంబయి ప్రభుత్వము సంకల్పించెను. మూడు సంవత్సరముల క్రింద 18 గదులతోనున్న భవనములను అలంకరించి తిరుగుచుండెను. అన్ని ప్రభుత్వమునకు ఇంత గారు కారణము తెలియలేదు. నష్టముకూడ తెలియలేదు. 4 గదులమాత్రము వ్యాధిచే. ఇ. మొన్ననే అట్లే కేసుబడినది.

దక్షిణగూర్చి చెప్పెను, దక్షిణగూర్చి కలసి యుక్తా దానియు బంగారముగ లంచమును గ్రహించి తనచే పరిచేయించెనని కలెక్టరు గారికి కుట్రకావడము క్రింద ఆర్టిఫిషియల్ గదులకు వారికి ఒక సంవత్సరము కఠిన శిక్షయు, 1000 రూపాయల జరిమానాయును కేసుబడినది. వివిధ అలహాబాదు కేసులలోను నీరు అట్లు తేలికొనినది. అట్లు అంగీకరింపబడినది. అగ్రా రాష్ట్రమున కుట్రకావడము క్రింద తేలికైన నేమిది యే మొదటిది. ఇ. రాజాజీవులలో విచారణము చేయబడును.

భారతీయులు 9 వ కమిషను ఉద్యోగముల నియమ ప్రకటించబడినది. ఈ క్రింది వైసికోద్యోగులకు కమిషను ఉద్యోగము లొసంగబడినది. కెప్టెన్ జోహారు సింగ్, కెప్టెన్ కున్యాగు అమ్లాంగ్, కెప్టెన్ ఎ. ఎ. కాసిముషా, కెప్టెన్ భాను చక్రావర్తిభాను, కెప్టెన్ మాలిక్ ముష్తాజు మహమ్మదుఖాను, కెప్టెన్ పుష్కరింగ్, కెప్టెన్ సాలా సాహెబు దాస్, కెప్టెన్ వెంటు రామారావుభాను బహద్రు, కెప్టెన్ వెంటు కన్యాగుసవెసింజి.

హిందూదేశమున దేశపురాని కార్యాలయములన్నియు డిసెంబరు 12 వ తేదీన మూయుటకు వీని పేరే ఉత్తరవదిన పంపెను. అనాను బాధి విశేషము లేకుండగా నామము లందఱును యధాశక్తిగ సంగ్రహించుచు ఉత్తరగారు వైసికీయు వ్యాధిగ్రస్తులైనట్టి వారికిని చంకాలకు, వివాహములకు ప్రోగు చేసి భవనము నుపయోగించెను. అసభ్యుల మానాడు ప్రతిష్ఠియును ఇట్లే ప్రామాణ్య పతాకము మొకటిగా విశేషమునకు వీరి వారిని విశేషమునకు నిలబెట్టలేనది మెప్పున్నట్లు ప్రత్యక్షి. హిందూ దేశమునందుకీ వ్రాయుచున్నది.

స్థానిక వార్తలు

(-)

హిందూముఖాలు పుస్తకముల పాపు:—

పాపువారు చెన్న పురి హిందూముఖాలు లీకుకు 500 రూ॥ ల నిచ్చిన తెలియుచున్నది.

బ్రహ్మసమాజ ఉచిత పఠశాలయము:—

రేపు ఉదయము 7-15 గంటలకు 27వ బ్రాహ్మసమాజ మందిరములో భవనమున.

పోస్టు యాన్డరు జనరలు గారు:—

జి. మండియా తి. పి. ఎస్. గారు 4 వ తరగతి పోస్టుయార్డు జనరలుగా పదవీమంతు నియమింపబడిరి.

క్రాంతివక్త్రు:—

పి. ఎస్. కృష్ణస్వామి అయ్య, పి. ఎస్. రామరావు, వి. రాజగోపాల అయ్యగారు నిన్నటి దినమున (24-8-17) హైకోర్టు వక్త్రుల నెన్నుకొనబడిరి.

పాపనభ:—

ఈనెల 27 వ తేదీ సోమవారమునాడు సాయంకాలము 5-30 గంటలకు విల్లింగ్డయా పబ్లికహాలులో రాజాభాయివాసోజిగారి నివాసము సందర్శనమున చెన్న పురి పాపనభ జరిగెను.

భక్తిమార్గ ప్రసంగనభ:—

తంబుపెట్టివీధి నెం 822 వ ఇంటియందు రేపటి ఆదివారము (26-8-17) సాయంకాలము 4 గంటలకు తిరువక్కయరుదూరు కృష్ణభగవతరుగారి చేతుల సేవకు దక్షిణ కాలక్షేపము జరుపబడును.

ఉపన్యాసము:—

సామంతరాజు ప్రొఫెసర్ యూనియను పాఠశాల భవనమున రేపు (26-8-17) ఉదయము 8 గంటలకు మహామహోపాధ్యాయము ఎం. లక్ష్మణమూరి గారు అధ్యాత్మరామాయణపు 11వ కథకు చెప్పెదరు.

హిందూ మతసంగ్రహము, తిరువళ్ళి కేసరి:—

తిరువళ్ళి కేసరి పెద్దవీధి నెం 80 గదుల గృహమున రేపు (26-8-17) ఆదివారము ఉదయము 7 గంటలకు (బ్రహ్మశ్రీ) మరువూరు కె. గణేశశాస్త్రి గారు భగవద్గీతోపన్యాసమును చేసెదరు.

సావత్తనోత్సవము:—

గ్రీన్ విల్లా వీధిల సావత్తన వార్షికోత్సవము నేడు సాయంకాలము 4 గంటలకు పరశు నాథములో లండను మిషను చర్చి భవనమున జరుపబడును. ఎం. డి. దేవదాసుగారు సభాధిపత్యము వహించెదరు. వారి సతి బహుమతులను నివ్యాధుల కిచ్చెదరు.

దేశీయ ప్రాధిక సమాజము:—

ఆగస్టు నెల 26 తేది ఆదివారము సాయంత్రము పెంబూరిలో రామరామారావు వీధి 15 నెం॥ భవనమున ఒక ప్రాధికసభ జరుగును. చేపూరు మునిశ్వరయ్యగారు ప్రాధిక సంబుధురు. శివపాదం వేంకట ముద్రాపాత్ర అయ్యగారు "భూతదయ" గూర్చి యుపన్యాసించెదరు.

చెన్న పురాంధ్రసభ:—

విద్యాభాగా పక్షమున రేపు ఆదివారము సాయంకాలము 5-30 గంటలకు, బ్రాహ్మ 14వ నెంబరు సభాభవనమున, విభాగపట్టణ వాస్తవ్యులు హైకోర్టు వక్త్రుల ప్రభు లక్ష్మీనరసింహము, బి. ఏ. వి. ఎల్., గారు ఆంధ్రభాషయ దేశాభివృద్ధి గూర్చి తెలుగున నుపన్యాసించెదరు; వేదము వేంకటరామశాస్త్రి గారు అగ్రాదనాధిపత్యము వహించెదరు.

వెరియమెట్టులో జగదము:—

గత గురువారము రాత్రి రాజగోపాల అనునతడు త్రాగి ఇంటికిబోయి తననలెనే యింటియందు అదైదు గాపురమున్న వారితో జగదమునకు ప్రార్థించి జగదములో ఇద్దటికి కత్తితో బాడిచెను. వారి బంధువులు వారి నిద్దటిని వైద్యశాలకు పీసికొనిపోయిరి. వారిద్దరును నిన్నటిదినమున వైద్యశాలయందు మరణించిరి. రాజగోపాలు పోలీసువారిచే పట్టుకొనబడి కేసు చేయబడినది.

హిందూదేశమున సేవయందు చేరుట:—

చెన్న పురి శిశువిద్యాలయ కార్యాలయమునకున్న కృష్ణమాచారిగారి కుమారుడు మధురశాలూరు డిప్యూటీ తహశీలు దాయనకు టి. వి. గోపాలస్వామి బి. ఏ. బి. ఎల్. గారు హిందూదేశాత్మక సేవలో చేరుటకు వైద్యోద్యోగులచే సంగీకరింపబడి సేవయందు వైసికులుగా ననూదు చేసికొనబడిరి.

ఒక స్త్రీ మరణము గూర్చి విచారణ:—

జి. డి. విజయ ఇన్ స్పెక్టరు పాలిగారు తులకాణమ్య అను స్త్రీమరణము గురించి ఎగ్ మూరు పోలీసు కోర్టులో విచారణచేసిరి. ఈ దిగువ వివరము ఆయనకు తెలియజెప్పెను. వేసుపాడిలో బాలకృష్ణ ముదలియూరువీధిలో పార్శ్వసారథి ముదలియూరుగారి ఇంటిలో కొంతయుని దొంగలు పడిరి. ఇంటివారు లేచి దొంగలు దొంగలు అని కేకలు వేసిరి. అప్పుడు వీధిలో దొంగలు పడినయింటికి వెనుక నే ఒకయింటియందు కాపురముండిన తులకాణమ్య ఆమె కుమారుడును కేకలు విని లేచి గోడ్డుపైకి వచ్చిరి. అప్పుడే దొంగలు కూడ ఆవీధినుండ సారథిపుమండిరి. తల్లి కొడుకులు దొంగలను అడ్డగించుకొనుటచే దొంగలు ఆమెను గట్టిగ దుడ్డతో బాదిరి. అదేబల్లకు ఆమె మరణించెను.

విగ్రహ:—

పోలకు గారు వారి సతితో గూడ ఇంగ్లాండుకు బోవు పూర్వము కన్యారింగయ్యంగారు భాగ్యభగ్తలకు నిచ్చు సాయంకాలము ఆర్యులయను వీధిలో ఘోషాలు చుండినయిన విందు గావించిరి. పురవాసులలో బాలయండి ప్రముఖులు మండిరము నలంకరించిరి. పోలకు గారికి, వారి సతికి సభ్యులకు మొదట పూజారములు ఇవ్వబడినది. భాగ్యభగ్తలయిపుడు హిందువులవిషయమై కష్టపడి గావించిన పనులను మెచ్చుకొనుచు నీటితో నిండిన వెండిగిన్నెను రంగయ్యగారు వారికి బహుమతిచేసిరి. అనివెనెంటు అమ్మగారు వారిద్దరినూ కారులతోగూడ స్వీంద్రావాసములో నన్నయకు తినుటకు పరికొందరను గట్టిగ దుఃఖములను పోలకు గారు సభ్యులకు తెలియజేసిరి. నిర్బంధావాసములు కొద్దికాలములో విడుదల గావించబడుదు రను తమ యభిప్రాయమును పోలకు గారు సభ్యులకు తెలియజేసిరి. భాగ్యభగ్తలయందు తనకు గల యనురాగనూచనాపూర్వక మగు చప్పలులను సభ్యులు కొట్టినతోడనే సభ ముగిసెను.

నేటి వాతావరణసీతి:—

వాయుభారము కొద్దిగా పెచ్చినది. బంగాళాఖాతమున కుత్తరమునందు తేపు ఇతరప్రదేశములం దంతగా భేదము లేదు. బంగాళాఖాతము నందు నిన్న నుండిన అత్యల్పవాయుభారము గల ప్రదేశము భూమిమిదికి పోయినది. ఒరిస్సాయందు బంగాళమునందు నైర్వహితులనుండి వాయువులు వీచుచున్నవి. రాజధానియందు పడమటి దిక్కునండి గాలి మెల్లగా వీచుచున్నది. చెన్న పురి తీరమునందు ఉత్తరసగ్గారలందును భువ్వమోష్టులు తక్కువగా నున్నది. ఈ యుదయము కొలంబూ, కొచ్చి, కల్కికోటల యందు వాయువునందు చలనము లేదు. నిన్నను అత్యధికోష్టులు మధ్యయందు (95 డిగ్రీలు) నుండెను. చెన్న పురి నూడలూరులందు 90 డిగ్రీలు, పురుకోట తిరువునాపల్లి నాకపట్టునులందు 91 నుండి 93 డిగ్రీలకంటకు నుండెను. తక్కినవోట్ల 89 డిగ్రీలకు తక్కువగా నుండెను. పడమటియుష్టులవోట్లను తక్కువగా నున్నది. కానిగూర్చి రాష్ట్రము క్షాతమునందుకొంచె మెక్కువగా గలదు. దిల్లీయందులయుందును, పశ్చిమతీరము నందును కట్టనలగు వేచునూ గలవు అంతటను సాధారణ మగు వేచులు గలవు. బొంబాయియందు 2 1/2 అంగుళములు, అనంతపురమున 1 1/2 అంగుళములు, దక్కనునందు విశేషవర్షమును, తూర్పుతీరమున స్వల్పవర్షమును కురిసినది. ఉత్తరసగ్గారలందును దక్షిణదేవులందులందును స్వల్పముగా వర్షించిరి.

పరమపూరి ప్రకటనము

లండను ఆగస్టు 23:—నేటి యుదయమున మా వైద్యములు ఆవికార వృక్ష మార్పుములకు నమను శత్రువుల నెరుగింపి. తాముదేశమున కొనిన స్థానములకంటె నీ వైద్యములు ముందుకు పోయినవి. 804 గుట్టుల వీరికొక్కసారి దొమ్మిచేసి పట్టుకొని హాకోరు బెత్తికొరలు మధ్యమునందును నేనలను సమాపించిరి. వైరివైసికు లనేకులు చాలనుండిని కై దియు నల్పితిమి. ఎక్కిను బెత్తికొరల కోడ్డునకు తూర్పు భాగమున బలముగ ముట్టిడిజిరి మాట్లమున నుత్తరమున కుండు మా స్థానములను విభాగపరమకొంటిమని పరమపూరి ప్రకటించిరి.

ఇటలీనాధి ప్రకటనము

కై వీల సంఖ్య లండను ఆగస్టు 23:—యుద్ధ మింను జరుగుచున్నదని ఇటలీనాధి ప్రకటించిరి. మాతనము స్థానముల నీ వైద్యములు పట్టుకొని బలముగ ప్రతిముట్టులను తొలగకొట్టినవి. ప్రస్తుతమువరకు 20900 మంది సైనికులును, 500 ఉద్యోగులును ఇటలీనాధికి బంధిలై యున్నాను. సైనికులు గుమికూడి యున్న స్థానమున ఇటలీనాధి విమానములు బొంబులనేసి, రాక పోకమార్గములపై 15 బంబుల బొంబులను గురియించినవి వైరివైద్యములు బ్రెంటిమెయందు తిరు యత్తులను నింకను మనుకొనలేదు. ఈ యత్తుములు ఫలితముల మెనుగుచుండుట లేదు.

సాత్విక నిరోధనము.

నృతిరేకించు ప్రకటనము.

రాజకీయాది విషయములను గూర్చి దర్శాత్తు చేయ
ఇండియా కార్యదర్శి యిటువలె విశ్లేషణను ప్రకటనము
ప్రముఖమైన విషయము. ఈ పదనియందు ఇ. ఎస్. మాం
టేగు గారునుట ఆశయ పురిగొల్పుచున్నది. వ్యవహారములను
పరిష్కరించుటయందు ప్రజల కధికార ముండినవో వైచిత్ర్య
సమును మాని వేరొక విధానమును వేరొక ముద్రాగిని ఏర్పా
టుచేయుదు నుట సత్యమైనను, వారలకట్టి యధికారములేదు
గాన ఉన్నదానితోడ సంతృప్తి నొంది ప్రయోజనమునంద
నాత్మీయపవలయును.

మాంట్టేగుగారి దర్శాత్తు ఫలవంతము గావలెనన్న
కాంతివంతముగ నీదర్శాత్తు జుగవలయును. రాజకీయాంధో
రముచేగాని, అన్యాయ మొనరింపబడినదను భావముచేగాని
ప్రజలు బాధితులు గాకూడదు

మాంట్టేగుగారి రాయబారము ఫలవంతము గావలె
నన్న ప్రభుత్వమున బీసెంటు ప్రభుత్వము విడుదల కావల
యును. ఇద్దఱును వ్యవహారములను పరిష్కరించుటకు
పూర్వము సినిఫేన్ల సహా విడుదల చేయబడిరి. ఇండియా
దొరతనమువారు గూడ నీతియననే బీసెంటు ప్రభుత్వ
ము విడుదలచేసినయెడల వారికట్టి గౌరవభంగమును కలుగ
నేరదు. ఇద్దఱును రాజకీయ కైదల విషయమున నింగ్లండుపరి
పాలకు లేతరున నడచుకొనినో, ఇండియా దొరతనమువారు
గూడ హిందూ జాతీయన నట్లు నడుచు కొనవలెను. బీసెం
టాదిగాగల రాజకీయబంధువులను విడుదలచేయుట యగ
త్యమని దొరతనమువారి నెల్లరును హెచ్చరింపవలయును.
కనుక వ్యక్తులను, సమాజములను తన యభిప్రాయములను
కీక్రుముగ దొరతనమువారికి నివేదింపవలయును. సభల మొనర్చి
తీర్మానములచేసి, యా తీర్మానముల నిండియూ ముద్రికిని
చెన్నపురి ఇండియా దొరతనములకును తెలియజేయవచ్చును.

తనప్రతినిధులు దొరతనమువారితోడ చేరియుండగూడ
దు. ఆదిగాగల కోరికలను ప్రజలు కోరకూడదు. సాత్విక ని
రోధన కార్యక్రమము నిష్పత్తి కావీ చేయవలయును. ఇంగ్లాం
డున కీ సంకల్పమున బంపదలచుకొనిన రాయబారమును
గూడ మానుకొనవలయును. అట్టియే మానమున యావద్భారత
జాతీయ సహజ న భా సంఘమును, యావద్భారత
మహమ్మదీయ సభా సంఘమును సమావేశము గును.
ప్రజల తలంపుల నేతీరున దొరతనము వారికి విన్నవించుట యు
క్తమై, మాంట్టేగుగారి దర్శాత్తు సమయమున ప్రజలతీరపున
వారి సమక్షమున నెవ్వరు ముచ్చటించవలయునో, యీ మొద
లగు ముఖ్యసమస్యల వితర్కించుటవై సమావేశముల ప్రధాన
కర్తవ్యముగ పరిణమింపవలయును. స్వీకరించుటల విడిచి ప్రజల
యాత్రమును దొరతనమువారు తొలగింప కుండినవో, వ్యవస్థ
చారిత్రముగ నుండును. తెలుమూలమున మాంట్టేగుగారి దర్శా
త్తు ప్రజలకు నృతిరేక చుయ్యెనను నిందలేకుండ జేసికొనుట
వాయకుల విధి. ఈ కారణముననే, సాత్విక నిరోధన కార్య
క్రమమును విడిచి పెట్టవలయును.

ప్రస్తుత వ్యవస్థనంతయు దృష్టిపరచుకొని, సాత్విక
నిరోధన సమస్యనంతయు విపులముగ చర్చించిన గారి వైమార్గ
ము యుక్తమని కొందరు భావించును

సాత్విక నిరోధనము సాగరహయ సమృత్తము. 1902
సం॥ న విద్యాకాసము పూర్తియైనపుడు, దాక్టరు క్విఫర్డును
గువారు కాసన విరుద్ధముగ నడచుకొనిరి. దక్షిణ ఆఫ్రికాలో
ని మన సోదరు లవలంబించిన స్వాతిక నిరోధనమును జేయ
మహాజనభ ఆనెక సార్లు కొనియాడెను. సాత్విక నిరోధన
మునెడ ఇండియా దొరతనమువారు గూడ సానుభూతి జూపి
యిన్నారు. బోర్లింగ్ ప్రభునిభావము లోకవిదితము. గాంధీ
గారికి కెయిబరి హిందీపత్రికము ప్రసాదింపబడెను. జిల్లా మేజి
స్ట్రేట్లు నుత్తరువునెడ మీరు సాత్విక నిరోధనమును జూపిన
యనంతరమున గూడ మీరు వంపరను దర్శాత్తు సంఘసభ్యు
లొనర్చబడిరి. ఈ యంశములనుబట్టి చూడ నన దొరతనము
వారి నిరోధనమునెడ ఘోషము గావని లేలుచున్నది.

సాత్వికనిరోధనము సాంప్రదాయ సమృత్తి మనుటవలన
నా కార్యక్రమ మిట్టి స్థితిగతులను బాచరించుట యుక్తమని
చెప్పట గాదు. నిరోధనోద్యమమున నడపుటయందు నాయ
కులకు భేదముగు ధీసంపద యగత్యము. వీరి యనుచరు
లాత్మనిగ్రహణసామర్థ్యమును నిశేషముగ జూపవలయును.

ఆనెకు లీ ముద్యమమున చరించుచుండినపుడు, వీరిలో కొంద
రైన నతిసులభముగ సాత్వికనిరోధనపుమాడ్డులను మీరుట కవ
కాశ మున్నది. సాత్వికనిరోధము పరిపాలకులను విమచుదశకు
గొనివచ్చి, వారి కృత్యములకు వారలకే సిగ్గు జనింపజేసినను,
చేయకపోయినను; వీని నవలంబించువారును అట్టివారి కుటుంబ
ములను శ్రేష్ఠ నొందక తప్పదు. సాత్వికనిరోధనము యన కడ
నుండు పలకుగు నా యుధులను నిస్సంశయముకలక ప్రాణా
వసరకుగు నావశ్యకత తలపించిన గాని యిట్టి యా మాధ
మును వాదగూడదు. దక్షిణ ఆఫ్రికా మున్నగు దేశములయందు
ప్రజల తన్నియొ నిడువల గుడిచి గర్వంతోము లేక నీచుత్త
మును ప్రకాశించిరి. యనము పడినబాధలు తీవ్రమైనను నైదేశ
ముల వాగదినయతులను బట్టిచూడ, నివియొక లెక్కలోనివి
గావు ఇంతి నుగాక కష్టకాలము కడుసేష్ఠులుగా లేరు. అనధి
కార సభ్యులసంస్కరణ విజ్ఞాపము మొనవడి ఎనిమిది మాస
ములైన గడవలేదు. హిందూ జాతీయ సంఘము గోప ప్రాతిత
మొనర్చిన నిష్పాధావాసకీక్షలు సుమారు రెండుమాసముల క్రిం
దటనే విధింపబడి యున్నది.

సాత్వికనిరోధనము గాక, యన సుఖసఖ్యమున వెలు
వరించుట కితకమాడ్డుము లేకపోలేదు. కాసునభలయందు
చక్కలు, నాల్గ మెంటుసభకు సహాయము, రాయబారమును
ఆదిగాగల మాడ్డుములు కలవు. వీటివలన గూడ ప్రయోజనము
లేకపోయినవో, సాత్వికనిరోధనకార్యక్రమాలంబన మావ
శ్యకమగును. దక్షిణ ఆఫ్రికాయం దితిరుననే నడచియున్నది.
మహాజనము, గాయబారములు, తీర్మానములు జరిపి, ప్రయో
జనములేక 1906 సం॥ మెట్టెబరు మాసమున సాత్వికనిరో
ధనపురూణము లొనర్చబడెను. ఇంగ్లాండులోని శ్రీస్వా
తంత్ర్యవాదులు గూడ వీటి మన గాయబారములు
మున్నగు మాడ్డుముల నన్నిటి ప్రభుత్వమున త్రొక్కి చూచిరి.
హిందూజాతీయ సాత్వికనిరోధనము నవలంబించవలసిన యావ
శ్యకత కలుగ లేదు.

మేరుగల ఆంగ్ల రాజనీతిజ్ఞులు కొందరు మనమెడ మిత్రత్వ
భావముల గలిగి యున్నారు. యన యాశయముల యందు
మీరు సానుభూతిని జూపుచున్నారు. ఈ భావములను పెం
పొందించి తనమూలమున లాభమందుట మె చునధి. ఇట్టి సంద
ర్భమున మనము సాత్వికనిరోధనము నవలంబించి దొరతనమున
కాత్రము గలిగింప జూచినవో వైరి వివరింపబడిన సద్భావ
ములు నశించును. వైగా విక విలియుము వెడ్డప్పను మున్నగు
మహానీయులు చునకట్టి సహాయమును జేయలేకుండ చేసివాక
నుగుడుము.

ఆక్రమపు టుత్తరు లెవ్వయేని జరిగినవో, అట్టి
యుత్తరువులకు మన నుంతిరాత్మ వ్యతిరేకించి, అడ్డాలి
స్పాన్ మొచ్చు ప్రేరేపించును. ఆయాజ్ఞ యుల్లంఘించి,
అడ్డొల్లంఘనమువలన కలిగిన కీటులను మన మనుభవించుము.
ఇదియే సాత్వికనిరోధనము. రాజకీయ సంస్కరణలు సాత్వి
క నిరోధనము నవలంబించ నిశ్చయించినవో, వారేకాసముల
నతి గడిచుదురు? అనుభవంపవలసిన శిక్ష లెవ్వని? ఆదాయ
పు పన్ను గట్టుట మానదురా? కేక భూమిసేద్యము నెల్లెంప
కుందురా? ఇట్టి సాత్వికనిరోధనము కడు సమర్థవంతమైనను
కష్టతరమనియు, న్యాప్తినొందనేరదనియు గోఖలే గాకాకసాది
చెప్పి యుండిరి.

గౌరవోద్యోగముల జొరకొనుండుట సాత్విక నిరో
ధనమునొందజీ తలంపు ఇదియొక పిచ్చియూహ. సాత్వికనిరో
ధన యనిపించుకొనను. కాసనసభలు, స్థానిక సంఘములు జొర
కొన కుండినవో, బలవంతమువై సభ్యుల మొనర్చుట కట్టి
కాసమును లేదు. అందరికీ గౌరవోద్యోగములను విదించి
నవో నెరవేరినట్లును? ప్రజలకు గౌరవోద్యోగములను త్యజించు
కొనిన వారి శక్తి సామర్థ్యములను బట్టి దేశీయులు తన నష్టము
ల నుజ్జాయింపు నేసికొనవచ్చును.

పౌరసమావేశముల విషయమున నిండుకా గాలోచింప
వలసి యున్నది. సమావేశముల నిరోధించుచు, దొరతనము
వారి చిహ్న యుద్యోగి యొక డజ్ఞానముచే నాజ్ఞయిడినవో,
సాత్వికనిరోధనము నుపయోగింపవలసిన యగత్యము లేదు.
నూత్ముకు ప్రతి క్రియల నేక మున్నవి. రాష్ట్రీయ
దొరతనమువారి దేవనిగ మీటింగుల నిరోధించుచు, పౌరుల
వాగ్వాన్మోక్షమునకు భంగము కలిగించినవో, సాత్వికనిరో
ధనము నవలంబించుట కాత్మసమృత్తము. పౌరసత్వపు హ
క్కులను నిలుపుకొనుట కట్టిమాడ్డుము ననుసరింప విధమగును.
కలకత్తాలో మీటింగును బంగాళా దొరతనమువారు ప్రభు
మున నిరోధించి, కడప తమ యుత్తరువును ఎడ్డుపెంచుకొనిరి.

పిచ్చుట నిట్టి యుత్తరువు లేవచ్చును జరిగియుండలేదు. ము
న్యుండు వెలువడవలెనవును.

సాత్వికనిరోధ నోద్యమము సుప్రకమింపకొన్ని వోట్ల
నిధికు గు నుత్సాహ మున్నది. వీలడేశభక్తి గౌరవపాత్రము.
కాని యీ నిరోధన కార్యక్రమమును పూర్తికొన నర్హమన
కాలము కలిగియుండలేదని నూచించుట మానిధియని తలంచి,
మా కృత్యములన జనించు విరోధభావమును సరకుచేయక
విస్మయ భక్తి మును నిర్వర్తించితిమి.

(సంకేతములు) ఎన్. సుబ్బారావు, బి. ఎన్. కర్క, వి.
ఎస్. శ్రీనివాసన్, బి. వెంకటపతిరాజు, ఎస్. రాయచండ్ర
రావు, పి. పి. మాధవరావు, పి. శివరావు (హ్య ఇండియా)

మాంట్టేగుగారి నియామకము.

లండను విలేఖనుని ఆఫ్రిప్రాయము.

“మెన్సు ఆఫ్ ఇండియా” పత్రికయొక్క లండను విలే
ఖను మాంట్టేగుగారి నియామకమునుగూర్చి యిట్లు వ్రాయు
చున్నాడు. లండను నగరమున వెస్టుమిడ్లెసుందు గాని
బతుకునుగాని మాంట్టేగుగారి నియామక మంత సంతోషకర
ముగ నుండలేదు. వీరి నాను మనెకసాగులు చర్చిలుగారి
నానుముతో జంటగ తెలియపరచుచుండెను. ఆ యిరువు
రును ఉద్యోగమున బ్రవేశించుటలో గాని మాటబులోగాని
యిద్దఱు మె కే వి ధ ము న జేసికొనవలయు నని ఇదివర
లో ననుకొని గని గూడ తెలియుచున్నది. మంచి యాధిక
సామర్థ్యము గల మాంట్టేగులను, కామ్యూలను యరియొక
రితీ యుద్యోగములలో నిమగ్నమైన బాగుండును. ఇండియను
సిల్వరు కాబ్రాఫ్టు సమయమున మాంట్టేగుగారి చరిత్రమును
లండను నగరము మరచిపోలేదు. మాంట్టేగుగారు చర్చిలు
గావలెనే మంచి వాదనాసామర్థ్యము గలిగియున్నారు.
సామాన్యముగ నెని మంచి తెలివి గలిగినట్టియు, పట్టుదల
గలిగినట్టియు రాజకీయజ్ఞునిగ జెప్పవచ్చును. కాని ఇండియా
కార్యదర్శిత్వము గా, వారికి మం త్రవర్గమున నింకొక
పని దొరకియుండెడిది. స్వేచ్ఛాకీక్షకుండు “బ్లూగాగు”
వారు వారి నియామకమును గూర్చి చాల విచారింపచున్నా
రు. ఆస్పిక్టరుగారి ఆభిమానపు యనకులలోనూ, విశ్వస
నీయపు లెట్టి నెంటులలోనూ మాంట్టేగు గారిని. పూర్వ
వాగ్ద్యోగములనుండలి స్వాతంత్ర్యవాదులలో వీరికాదు.
అతడు లాయరువాడ్డిగారిలో సంధి జేసికొనుటవలన నతని
పూర్వస్థై హితులకు చాల కోపముగ నున్నది.

ORIENTAL
Government Security
LIFE
Assurance Co. Ltd.,
ESTABLISHED 1874. HEAD OFFICE-BOMBAY
LOW PREMIUMS. LIBERAL CONDITIONS
Prompt Payment of Claims.
Egmore, Madras
19. March 1917
DEAR SIR,
I have your letter dated to-day and the
cheque in settlement of my policy, as the
Policy fell due only yesterday. I greatly
appreciate the celerity with which my claim
has been settled. I also take this opportunity
to express my appreciation of the courtesy
and consideration which I have always had in
my dealings with your company both when I
was dealing direct with the Head Office at
Bombay and since my policy was transferred
to the Madras Branch.
Yours Sincerely,
P. Rajagopalachariar
Member of Council,
Government of Madras
Wanted Immediately
Agents on fixed salaries and Com
missio required in all important Towns of
Ganjam, Vizagapatam, Godavari, Kistna
Guntur, Nellore, Cuddapah, Kurnool, Bellary,
Chittoor, and Anantapur Districts.
Apply to—
The Superintendent of Agents
ORIENTAL LIFE OFFICE
C/o POST MASTER,
BERHAMPORE (GANJAM)
OR TO:—
The Branch Secretary
ORIENTAL ASSURANCE BUILDINGS,
Post Box No. 8, Madras.

THE GREAT WAR

Germany's Growing Exhaustion

Allied Offensive on the West: Gains Everywhere

Italian Push: Many Captures

LORD SYDENHAM CONDEMNS GOKHALE SCHEME

[Reuter's Agency.]

Great Britain

Indian Government Reform.

Lord Sydenham on the Gokhale Scheme.

ALLAHABAD, August 24.
LONDON, August 23rd.—Lord Sydenham in a letter to the "Times" asserts that the immediate trial of Mr. Gokhale's scheme would deprive British rule of all real power in the Provincial Governments. Legislation over their heads by the Government of India would be disastrous to the tranquility of India. He expresses the opinion that Mr. Gokhale, with whom he has had frank conversations concerning the building up of the Indian nationhood, could not have expected the adoption of the scheme until India had made further progress in that direction.—The "Pioneer" special cable.

French Army Medical Corps.

British Inquiry Committee.

LONDON, August 24.
A Committee of famous doctors presided over by Sir Francis Howard is proceeding to France to inquire into the personal administration of army medical corps.

New British Orders Conferred.

On Men and Women.

LONDON, August 24.
A long list of first recipients of the Order of the Companions of Honour, and of various classes of the Order of the British Empire are issued. The men and women chosen for distinction are drawn from every walk of life, whose services during the war have won particular notice. One class of order of the British Empire consists of a medal awarded for services by men and women engaged in munition and other war work, for acts of great courage, self-sacrifice, high example, initiative, perseverance, skill, resource, and invention. The announcement of the list shows that the recommendations of fellow-workers for worthy recipients will be considered.

It is further announced that the Governments of India and the Dominions have agreed that the list of recipients of the Order of the British Empire shall appear at subsequent issues. Civil service, military, and naval awards are similarly deferred.

The Order of Companions of Honour has been conferred on seventeen persons on both sides, headed by Lieut-General Smuts and including Sir Henry Bellingham, Mr. Smith, Sir Frank Swettenham, the Marchioness of Lansdowne, Mrs. Violet Markham, Mr. Wardle M. P., Mr. Wilkie, M. P., and Lord Bessborough.

Five names of the Grand Cross of the British Empire (G. B. E.) headed by Queen Mary, include Lady Lawley, Thirteenth Knights Grand Cross (G. B. E.) include the names Duke of Connaught, Lord Emmott, Lord Gladstone, Lord Sydenham, Sir Eric Geddes, and Sir Arthur Pearson.

Five names of Commanders (D. B. E.) include the Dowager Marchioness of Dufferin, and Mrs. Alfred Lyttelton.

Forty-three Knight Commanders (K. B. E.) comprise the administrators and advisers of various government bodies.

Seventy-nine Commanders (C. B. E.) include Mr. Appleton, Secretary of the General Federation of Trade Unions, Mr. Haselock Wilson of the Seamen's and Firemen's Union, the matrons of the London leading hospitals, and officials of the Red Cross Society.

Seventy Officers of the Order (O. B. E.) include a number of trade union officials.

Fifty-three Members (M. B. E.) include members of war institutions.

The first list of fifty-two medallists describes the gallant deeds they have performed in the course of their duties in explosives, and other factories, and includes sepulchrean munitions workers.

The Tanks Corps.

LONDON, August 24.
The London "Gazette" states that Major-General Sir John Capper has been appointed Director-General of the Tanks Corps.

437 Aeroplanes Presented Up to Now. By Contributors.

LONDON, August 24.
It is officially announced that since the beginning of the war generous contributions for the provision of aircraft have been received from all parts of the Empire and British subjects in the allied and neutral countries. Number of gifts of aeroplanes and seaplanes so provided is 437. These are much appreciated both by the Government and Air Service as evidence of public interest in their work.

Vice Admiral Stade has been promoted Admiral.

Germany

Germany's Growing Exhaustion.

British and German Losses Compared.

LONDON, August 24.
General Maurice, Director of Military Operations, Imperial Staff, says:—The Germans are fighting very hard with many guns at Lens, but we are now right into the town from the north-west and south-west. He declares that since July 31st the enemy, owing to exhaustion and losses, has had to withdraw double the number of divisions from the British front than we had to. The meaning of false claims to victories in German communiques is that the German people have to be encouraged in view of their accumulating sufferings and inconveniences. For example German railway traffic is frequently breaking down, coal is getting scarce, etc. The German recently transferred many troops from the French front to the British. Regarding the Italian offensive General Maurice says: Really important successes have been gained which might lead to very important developments. The Russian break down has not yet involved serious strategic disadvantages. In connection with the recent German claims that they have taken forty thousand Russian prisoners, General Maurice says this is surprisingly low. Moreover half were unarmed.

Dysentery Epidemic.

Swiss Government Alarmed.

LONDON, August 24.
Telegrams report that a dysentery epidemic is ravaging South Germany caused by insufficient nourishment. The Swiss Government is alarmed and has taken frontier precautions.

Last Year of War Beginning.

German Foreign Secretary's Statement.

LONDON, August 24.
COPENHAGEN.—In the Reichstag Herr Kuehmann, New Foreign Secretary, made an illuminating speech. He deprecated policy based on force alone and advocated policy based on justice as well as force. He emphasised the importance of studying public opinion in enemy countries so that peace offers should not be made at an untimely juncture or a sharp word uttered when conciliatory spirit was appearing. He affirmed that the last year of war was probably beginning.

Mutual Exchange of Prisoners.

A Hitch.

LAHORE, August 24.
LONDON, August 23rd.—A hitch has arisen regarding the exchange of prisoners owing to Germans insisting on the use of the Southwold route in order, it is assumed, to maintain the belief in Germany that it is the only route open.—("C. & M. Gazette")

Greece

British Minister to Greece.

Earl Granville.

LONDON, August 24.
It is officially announced that Earl Granville has been appointed British Minister in Greece.

A Fresh Outbreak of Fire.

LONDON, August 24.
ATHENS.—A new outbreak of fire has occurred at Salonika and hitherto a thousand additional houses have been destroyed.

Salonika Fire.

Mansion House Fund.

LONDON, August 24.
The Lord Mayor has inaugurated Mansion House Fund for relief of sufferers at Salonika. The firm of Rothschild and sons has made a donation of a thousand sterling.

Italy

The Pope's Note.

Father Vaughan's Outspoken Comment.

LONDON, August 24.
Speaking at York, Father Bernard Vaughan said that the Pope did not fully realise the nature of the Allies' cause. We could not make peace which would be an armed neutrality until the foe was again ready. The fate

TELEGRAMS.

of Poland, Armenia, Serbia, Belgium and parts of France would then be the fate of our island home if the foe got the opportunity. Therefore we could not sheath the sword till the flag emblazoned with Kutlur and Frightfulness was hurled down.

America

Japanese Mission to America.

Cordially Received by President Wilson.

LONDON, August 24.
WASHINGTON.—President Wilson received the Japanese Mission in warm terms. They are gratified at the cordiality of all cities through which they have passed.

Russia

The Moscow Conference.

LONDON, August 24.
PETERGRAD.—The National Conference at Moscow will be merely consultative. M. Kerensky will preside and the Ministers will make a statement on military, financial, industrial and agrarian situation.

Australia

Single Men's and Childless

Widowers' Tax.

LONDON, August 24.
MELBOURNE.—The Finance Minister announces that reserve from Single Men's and Childless Widowers' Tax will be utilized for repatriation of return soldiers.

Aerial Warfare

The Bombed Ramsgate Hospital

Deliberate Hitting.

LONDON, August 24.
The "Daily Mail" states that the hospital at Ramsgate which was bombed, was the Canadian Military Hospital, which was crowded with patients. Indications show that the Gotha deliberately concentrated on the hospital. The building has huge Red Cross signs which can be clearly seen at an altitude of twelve thousand feet, which is higher than that at which the Gothas were flying. The amputation ward of fifty beds was wrecked, but fortunately the patients were night-seeing outside. The Germans used new needle-pointed bombs at Ramsgate obviating duds.

Enemy Air Raids on England.

Fighting the Raiders.

LONDON, August 24.
The fact that the latest efforts of the Gothas resulted in eight enemy airplanes, raiders, and escorts being brought down, and continued fine achievements of the Dunkirk squadron, giving satisfaction. The Gotha has first attacked Ramsgate and met with a tremendous gun-fire. Soon a Gotha was hit in the petrol tank and fell in flames. A second was shot afterwards hit and fell turning turtle from a great altitude to the seashore. Crowds of bathers watched the battle in brilliant sunshine and were thrilled at the shelling of the Archie and the intrepid attack of our airmen. One, despite the shelling, dived in and out of the enemy whose formation was clearly broken up.

Many Tons of Bombs Dropped.

LONDON, August 24.
The Admiralty states that yesterday morning the naval air service dropped many tons of bombs on Middelkerke Dump, Riverwyde Dump and Rouffem Aerodrome. The machines returned safely.

British Front

THE GREAT OFFENSIVE.

Its Opening Stages.

Stirring Stories of Irish Bravery.

Enemy's Formidable Defences.

LONDON, August 24.
Correspondents unfold stirring details of the way the Irish troops attacked on the right flank on the 16th inst., when the left flank captured Langemarck. The Southern Irish again fought by the side of the Ulstermen, but unlike on the occasion of their achievement at Wytschaete luck failed them. The Dublin Fusiliers, the Irish Rifles, and the Inniskilling Fusiliers advanced parallel to the Roulers railway into a tremendous barrage against a system of concrete block-houses. Enemy outposts were driven in, and after that a fierce enfilade machine-gun fire swept over the advancing Irish men. The Irish Rifles reached the railway level crossing taking 32 prisoners. The Dublins were held up at the Bremen Redoubt, but their valour and tenacity transpired in the following message from a subaltern:—"I am lying out here in a shellhole. All officers and men have been killed or wounded". On the left, the Inniskillings crossed the Zonnebeke River, made rapid progress, captured two redoubts, and seized Hill 37, one of the keys to the position. The Ulstermen were opposed by a series of concrete forts. They advanced over bogs and captured the gunpits and Hill 35, but were unable to hold either. Afterwards heavy counter-attacks drove back the foremost units on both flanks in a series of very bloody rearguard fights. The success of the day was not achieved owing to the centre being held up by a redoubt containing five machine-guns which held out throughout, despite the fact that the Irish Rifles, followed by the Inniskillings, twice assaulted the redoubts like tigers, and also owing to the

TELEGRAMS.

supporting troops being held up and caught by machine-gun cross-fire. Throughout the worst hours an Irish padre in the thickest of the first was giving absolution to the dying. Four men were killed in succession while he was kneeling beside them. Subsequently a shell killed the padre.

Most Desperate Fighting of the War.

LONDON, August 24. Correspondents describe how at a spot where the Southern Irish were cut up on August 16th the Scottish attacked on the 22nd against the sinister forts of Beek-house, Bary Farm, and Vampire Point, guarding the Bremen Redoubt south-east of St. Julien. A little to the north are other forts where the Ulstermen fought and the Midland regiments are now assaulting them and meeting with the same difficulty. The ground is still more bog and tanks sink. The enemy has relied mainly on machine-guns skilfully arranged for enfilade barrages. The Midland troops captured one block-house, taking 47 prisoners, and other troops have penetrated machine-gun barrages as far as Hill 35, while on the right flank the Scots have fiercely assaulted the Bremen Redoubt which is apparently still holding out. Fighting has spurt up into inextricable groups of men, and there is no doubt that we shall have to pay the price of the most desperate fighting in the war.

Canadian Achievements at Lens.

Colonel Redington states that the Canadians have broken six German divisions at Lens.

Another Canadian Success.

Lens—a Death Trap for the Enemy.

LONDON, August 24. Reuter's correspondent at headquarters records another Canadian success. Early on Thursday morning they crossed the Seneffe River developing and pushing on along a seven-hundred yards front. There was stiff fighting around a great slag heap full of machine-gun posts and dugouts, and elsewhere much hand-to-hand fighting during the early morning. The result of the brilliant operation was that General Corrie's left flank is secured from the south, and Lens now lies deep in a close gripping "enclosure". Prisoners admit that life within Lens is unendurable. Two special counter-attack divisions of the Prussian Guards reserve, which were recently brought up, suffered so heavily that they are apparently incapable of any further formidable effort. The enemy is unable to employ his artillery to the fullest advantage owing to the closeness of the front and the command of the ground we hold. A continuous harassing fire upon their communications during night restricts the getting up of supplies seriously. Lens has become nothing less than a death-trap for the enemy.

Struggle For High Ground.

Importance of British Gains.

LONDON, August 24. Reuter's correspondent at headquarters, telegraphing to-day, says:—All yesterday's gains have been maintained in Flanders and even added to in spite of violent German artillery work and counter-attacks. The advantage of yesterday's success is greater than the advance of a few hundred yards suggests that we are now fighting for high ground dominating the whole tactical position in the northern position and we have now bitten off another slice. The greatest altitude of the ridge is towards the east of Inverness Copse whence it trends north-east through Gancouise Wood, the Nonne-Bosschen and the western portion of Polygon de Zonnebeke. Naturally the enemy is concentrating to the utmost to retain this commanding position, hence the bitter fighting. The extent of the German casualties cannot be judged by normal calculations of ratio of prisoners to the rest of the losses because in a struggle of this character prisoners are certain to be few. The German high command is sacrificing reserves recklessly in a policy of immediate and incessant counter-attacks. No fighting is more costly, and the Germans are assuredly seriously feeling the smashing blows at Lens and in Flanders, while they have massed troops to the weakening of the other parts of the line.

Effect of French Success.

The magnificent success of the French at Verdun is causing the Germans the gravest concern. There is reason to believe that the Crown Prince is calling on Prince Rupprecht for succour. The weather has again broken, and it is raining heavily.

Fierce Fighting South of Lens.

LONDON, August 24. General Haig in a communique this afternoon reports fierce fighting south of Lens. We hold German trenches northwest of Greencaulier. Enemy's losses have been particularly heavy. The Portuguese repulsed two raids northwest of Labasse. German artillery has been active northeast of Ypres.

French Front

Enemy Deprived of Offensive Positions Before Verdun.

LONDON, August 24. Correspondent with the French Army state that the operations begun on August 20th have now resulted in the French gaining possession of the whole line assigned as objectives and in depriving the enemy of the last offensive positions before Verdun. The whole of the three regiments of one enemy division were killed or made prisoners. Enemy losses were not confined to the front line. The French heavily shelled unusually numerous massed reserves, with the result that one German battalion lost two-thirds of its effectives and in another instance a heavy counter-attack, which was being prepared, was wiped out.

Italians Still Advancing.

Total of Prisoners Growing.

LONDON, August 24. A wireless Italian official communique says we have made progress on the north and south of the St. Julian front. Our troops repulsed counter-attacks and carried a position south-east of Besen Fanti. We had captured 16,000 men and 259 officers up to yesterday. Our aeroplanes and airships dropped twelve tons of bombs on the enemy.

Austrians Admit Losses.

LONDON, August 24. An Austrian communique dated yesterday says:—South of Auza the enemy slightly drove in our front after an attack. Our troops maintained their positions until completely surrounded and then cut a way out on the Barro. The enemy at heavy cost captured the ruined village of Selo.

Austrians Abandon a Village.

LONDON, August 24. A wireless Austrian official communique says:—East of the canal we abandoned the village of Vrh after a very severe struggle. On the Carso we undertook minor defensive retirements. The Italians attacked again in the morning.

Admirable Discipline of Austrian Troops.

LAHORE, August 24. LONDON, August 23rd. The "Times" correspondent with the Italians describes the prisoners taken as a mixed lot but says that their discipline is admirable. Usually they do not surrender unless caught in dugouts. ("C. & M. Gazette.")

20,000 Prisoners and 500 Officers Taken.

LONDON, August 24. The Italian communique says battle continues. We carried new positions and repulsed violent counter-attacks. Prisoners now number 20,000 men and 500 officers. We have taken sixty guns. Our aeroplanes bombed massed troops and dropped fifteen tons of bombs on communications. Enemy persists in fruitless attempts in Trentino.

Russian Front

Fighting on the Riga Front.

Successful Enemy Attacks.

LONDON, August 24. Besides driving back the Russians advanced cavalry posts in the region Tukum to Kemmern, the Germans are attacking from Kalatsem, twenty miles west of Riga along the road to Riga via Shlok. Between the River Aabud and the Tirul marsh they captured the Russian advanced positions and the Russians retired one or two miles to the north. It is too early yet to say whether the offensive will develop to the vast scale recently foreshadowed by General Korniloff.

Enemy Attacks Repulsed.

LONDON, August 24. The Russian wireless communique says:—Rumanians repulsed enemy attacks northward of Grozescachi and north-eastward of Soveia. Enemy occupied part of a trench in the direction of Buzen but a counter-attack drove him out.

Latest French Communique.

LONDON, August 24. The French communique says: Our troops dashingy attacked this morning between Avocourt Wood Morthomme and went considerably beyond their objectives. They carried the formidable Hill 304 in a single rush, also the Bois command westward of the line of fortifications northward of Hill and they reached the forces between Haucourt and Beihincourt. The average depth of advance is over two kilometres and we took more prisoners. Vigorous offensive east of Esnes Beihincourt Road us to widen our positions north of Morthomme to enabled a depth of about a kilometre.

Italian Front

The Italian Offensive.

Prisoners Flowing In.

LONDON, August 24. The Italian offensive is progressing all along the line. The attacks are not slackening and the prisoners are still flowing in. The numbers mentioned in bulletins do not include those sent to hospital which are numerous. On the northern side of the Carso comprising Stairway peaks, one of the most important positions between Gorizia and the sea, an enemy picked corps are resisting furiously but are losing ground.

INDIAN TELEGRAMS.

From Our Own Correspondents

By Wire.

Simla

Plague Statistics.

SIMLA, August 24. There were 4724 deaths and 6493 seizures from plague in India during the week ended the 18th August. The following are Provincial figures:—Bombay Presidency and Sind 2030 deaths, Madras Presidency 237, Bihar and Orissa 45, the United Provinces 307, the Punjab 10, Burma 89, Central Provinces 502, Mysore State 235, Hyderabad State 591, Central India 262 and Rajputana 418.

Forthcoming Meeting of the Imperial Council.

Business to be Transacted.

SIMLA, August 24. At the meeting of the Imperial Legislative Council on the 5th September Sir G. M. Chitnavis and Messrs C. E. Low, N. M. Hogg, C. A. Kincaid, J. G. Jennings and M. C. Coughman will take the oath of allegiance. The Hon'ble Sir C. Sankaran Nair will lay two statements on the table (a) showing the number of schools which have adapted and encouraged the Boy Scout Movement in each province which was promised in reply to a question asked by the Hon'ble Rao Bahadur B. N. Sarma on the 8th February 1917, (b) showing the number of elected and nominated members of the different universities in India which were promised in reply to a question asked by the Hon'ble Nawab Saiyid Nawab Ali Chaudhuri Khan Bahadur on the 20th March 1917.

Cinematographs Bill.

The Hon'ble Sir William Vincent will introduce a bill to make provision for the regulation of exhibitions of cinematographs. The Hon'ble Sir William Vincent will introduce a bill to restrict transfer of Post Office 5 years Cash Certificates and to provide for payment of certificates standing in the name of deceased persons. He will also introduce the Indian Paper Currency Act (1917) amendment Bill and a bill to provide for acquisition of gold and silver imported into British India. Sir George Barnes will introduce a bill to restrict transfer of ships registered in British India.

The Hon'ble Sir William Vincent will introduce a bill to give additional powers to courts to deal in certain cases with usurious loans of money on grain.

Patna University Bill.

The Hon'ble Sir Sankaran Nair will present the Select Committee's report on the Patna University Bill. On the motion of Sir Fazlulbuzar Caramoney the Indian Trust Act Amendment Bill will be passed.

The Alternate Mail Service.

The Question of Unsorted Mails.

SIMLA, August 24. As has been already stated in the press the arrangement arrived at regarding the outward mail service is that the mails will be sent in alternate weeks to Bombay and Colombo respectively. Those sent to Colombo will not be carried by the Peninsular and Oriental steamers. The greater part of the mails when received at Colombo will be ready sorted according to provinces and these will be forwarded direct to their destinations. For the present however there will be a certain amount of unsorted mails and these will have to be sent to Bombay to be sorted. It is hoped that arrangements may be possible for sorting the whole of the outward mail sent to Colombo "en route" and when these arrangements have been perfected the whole of the mails arriving at Colombo will be forwarded direct to their destinations.

"Our Day"

Lady Chelmsford's Appeal.

SIMLA, August 24. Her Excellency Lady Chelmsford has issued the following appeal to the women of India:— You will all have seen His Excellency the Viceroy's announcement that the 12th December will be a public holiday in India, that it will be known as "Our Day" and set aside for the purpose of raising funds for the St. John Ambulance and Red Cross Society. I have been invited to be the President of the Central organising Committee, and to undertake the work of encouraging and co-ordinating special effort and enterprise throughout India on that date. Naturally I feel it my duty to attempt all that is required of me in such a cause, but if I am to be successful I feel that I must have behind me the support of the women of this country, whether British or Indian. I know that thousands of women are already working in connection with the war, but there are a few who cannot afford to spare some time towards making "Our Day" a success. Let us aim at achieving a result which will prove that the women of India are not behind hand in eagerness to show practical sympathy for our sick and wounded soldiers. There are now but few among us who have not felt the sorrow that the war brings and the call to help in alleviating the sufferings of the battlefield is one to which every woman will gladly respond. I appeal then to the women of India and all British and Indian women of every class and creed, to give me their help in the task I have undertaken. The least each one can do is to buy and wear a Red Cross flag in honour of the day. Then there is the work of collecting of donations, and subscriptions and of organising entertainments in various centres. There is room indeed for every kind of activity and I shall gladly welcome any ideas or suggestions likely to help in the success of "Our Day".

The Emigration Conference.

Report Received in India.

SIMLA, August 24. The Government of India have received by the last mail the report of the conference on indentured emigration from India which was recently held in London between the India and Colonial Offices and are taking steps to publish it as soon as possible for general information.

Commissions in the Army.

The following Indian gentlemen in recognition of their services in the war have been granted Commissions in His Majesty's Army and have been gazetted to the Indian Army with effect from the 15th August 1917:—

Names of Recipients Published.

The gentlemen have been posted to the following units of the Indian Army:—Captain Zrawar Singh, M. C., A. D. C., 1st Duke of York's Own Lancers; Captain Kunwar Amar Singh, 2nd Lancers (Gardener Horse); Captain A. A. Cassim Shah, 3rd Skinner's Horse; Captain Khan Muha-Akbar Khan, 1st Brahmins; Captain Malik Mumtaz Muhammed Khan, 4th Cavalry; Captain Kanwar Pirth Singh, 5th Cavalry; Captain Sata Shib Daphla, and 2nd Queen Victoria's Own Rajput Light Infantry; Lieutenant Rana Jodha Jang Bahadur M. C., A. D. C., 3rd Brahmins; Lieutenant Kunwar Sarai Singhji, 4th Prince Albert-Victor's Rajputs.

TELEGRAMS.

Bombay

MR. MONTAGUE'S VISIT. SHOULD MESSRS. BASU, PATTANI AND KHAN REMAIN IN INDIA?

BOMBAY, August 24.

A point of considerable importance arises in connection with the visit of the Secretary of State for India to this country in connection with political developments that are under discussion. The "Times of India" points out that three distinguished Indians have recently been appointed to the India Council. They are Sir Prashant Kumar Pattnayak, Sahabzada Aftab Ahmad Khan and Mr. Basu. They are all at present in India. They are all at the present time arranging to leave for England. The journey is now so tedious that it is not impossible for some of them to cross Mr. Montague en route or at any rate for them to arrive in London only just before Mr. Montague leaves. Those gentlemen will be very intimately associated with Mr. Montague in working out the proposals that will be placed before the Parliament for sanction. Is it not desirable, asks the "Times of India" that they should have opportunity of discussing them with the Secretary of State whilst he is in India and attempting him in his inquiries? We think that this and that no subsequent collaboration would fully compensate for lack of discussion in India itself. Of course like everything else any decision reached would be in the nature of a compromise. If the three recently appointed members remain in India until after the Secretary of State's arrival for that period India Office will be deprived of the advantage of their presence. On the other hand no business of great importance is likely to be considered by the India Office during the absence of the Secretary of State. On balancing the two sides of the question weight would seem to be in those three gentlemen meeting Mr. Montague in India and we ask for consideration of the desirability of postponing their departure until after Mr. Montague has been at any rate a few weeks in the country.

The G. I. P. Railway Strike.

Lord Willingdon's Message to Strikers.

BOMBAY, August 24.

The following Press note has been issued:—In regard to the action by the Bombay Government in the G. I. P. Railway workshop strike the following message from His Excellency Lord Willingdon was given to the Commissioner of Police for communication to the strikers after consultation with Major Hepper, Agent to the G. I. P. Railway and other influential citizens of Bombay: The scale of pay offered to the men on strike by the railway company is fair, that it is the company's intention to deal with the matter liberally and a large majority of men will receive an enhancement of their pay immediately they return to work. The company has promised to furnish my Government with full information regarding percentage of men who receive increases of pay and the average increase given. My advice to the men therefore is to return to work without delay. Provided my advice is immediately followed the company has promised to make no discrimination between those who have been active leaders of the strike and others and to re-engage all the men on strike.

(Sd.) WILLINGDON.

The Press note adds:—His Excellency considered if the strikers should make demands for gratitudes of strike pay the railway company was within their rights in refusing to accede to them, and records the appreciation of the Governor-in-Council to the services rendered by the Commissioner as well as other ranks of the Bombay Police and refer to the orderly behaviour of the strikers and the good sense shown by them.

Calcutta

Case Against Bank Directors.

CALCUTTA, August 24.

At the High Court to-day before Mr. Justice Chaudhuri when the case brought by the Bengal National Bank against the Hon'ble Mr. Bupendra Nath Banerjee and others was called on counsel representing the parties mentioned that the case was likely to be settled. Terms had been arranged subject to the confirmation of the Board of Directors. His Lordship adjourned the case till Monday.

Mrs. BESANT'S INTERNMENT.

Calcutta Protest Meeting Held.

Mr. Surendranath Presides.

CALCUTTA, August 24.

A public meeting of the citizens of Calcutta was held this evening at the Town Hall for the purpose of protesting against the internment of Mrs. Besant and her associates. Mr. Surendranath Bannerjee presided. Mr. B. Chakravarty in proposing Mr. Bannerjee to the chair said that the internment of Mrs. Besant under the Defence of India Act was improper and an abuse of the provision of the Defence of India Act. The Government shall be told plainly that the internment was not the way to get rid of the discontent of the people.

Mr. Bannerjee.

Mr. Surendranath Bannerjee in the course of his address referred to the deputation that waited upon the Governor in connection with the prohibition of the Town Hall meeting and said the members of the deputation did not give any undertaking to the Governor. Mr. Bannerjee then strongly condemned the internment of Mrs. Besant. He said that Mrs. Besant's offence was that she ruthlessly exposed the failures of Indian bureaucracy. He referred to the Mesopotamia Commission's report as showing that Indian bureaucracy had failed in their administration of external affairs. If these were so, they were also incompetent to administer internal affairs. Though Mrs. Besant was interned the case for which she suffered was not. It thrived, it prospered and it was stronger now than ever. It had entered upon a new phase. In conclusion Mr. Bannerjee referred to the

forthcoming visit of Mr. Montague and said that they should insist that the adoption of the reform scheme formulated by the Congress and League should be the first step in the progressive stages toward the realisation of responsible Government in India referred to by Mr. Montague in his speech.

Mr. Bannerjee moved from the chair a resolution protesting against the Madras Internments, demanding immediate release of Mrs. Besant and her associates, and expressing the meeting's unabated confidence in Mrs. Besant.

Burma

Disastrous Fire in Rangoon.

RANGOON, August 24.

A disastrous fire broke out in the ground floor of premises No. 32, Barr Street, last evening and the whole block of three pucca buildings with wooden interior containing eighteen rooms were ablaze. Fourteen rooms are gutted and the remaining four damaged by fire and water. The buildings belong to the Surat Bazar Bazar and were opened to the tenants six weeks ago. The cause of the fire is unknown and damage at present uncertain.

Lady Willingdon's Visit to Burma.

A Message of Welcome.

RANGOON, August 24.

The Chief Secretary to H. H. the Aga Khan community in Burma has telegraphed a message to Her Excellency Lady Willingdon at Calcutta offering Her Excellency their heartiest and sincere welcome to Burma and praying for her safe voyage in best health.

Forger at Work.

RANGOON, August 24.

A police notice by the Commissioner of Police, Rangoon, offers Rs. 500 reward to the person giving information leading to the arrest and conviction of the forger of a new series of Rs. 100 forged currency notes No. 56, Rangoon Circle, dated 15th August 1915 recently circulated locally.

United Provinces

Indian Defence Force.

Allahabad University Corps.

ALLAHABAD, August 24.

The Government of India have sanctioned the formation of the Allahabad University corps of the Indian Defence Force consisting of two platoons, one from Allahabad and the other from Lucknow and Agra.

A. Revision Application.

ALLAHABAD, August 24.

At the Allahabad High Court Sir P. C. Banerji has admitted an application for revision filed by Mr. Satyachander Mukerji on behalf of Thakur Das Chelliram and Daryasingh who had been convicted under the Conspiracy Act of having conspired together to present a petition to the Collector of Muttra making allegations of bribery, extortion and exacting forced labour against the Tahsildar of Muttra and sentenced the first to one year rigorous imprisonment and a fine of Rs. 1000 and the other to six months. This is the first case under the Conspiracy Act in the Province of Agra and will be heard next month.

Central Provinces

Passports to Ceylon.

Notification by C. P. Government.

NAGPUR, August 24.

The C. P. Government in a Press communique notifies for general information that passports are no longer required in case of persons travelling between any part of Indian Empire and Ceylon but persons ordinarily resident in India who intend to travel via Ceylon to other destinations must continue to provide themselves with necessary passports before leaving India.

BRIEF TELEGRAMS.

His Excellency the Viceroy and party left for Delhi to-day.

The damage caused by the last evening's fire in Barr Street, Rangoon, is estimated at Rs. 22,000.

His Excellency the Commander-in-Chief arrived here on a visit. He visits Kirkee to-morrow and leaves Poona on Monday morning.

Latest Telegrams.

UNCORRECTED.

LONDON, August 24.

British official statements says since April 9th British have captured 46155 Germans and French have captured 43723. Italians have captured 40631 prisoners chiefly Austrians, and Russians have captured 37221 prisoners chiefly Austrians. British have taken 102218 German prisoners during period of war and Germans have taken approximately 43,000 British prisoners including Indians. British have taken 1,31,776 prisoners excluding African natives in all theatres during period of war.

OTTAWA.—Haig has sent a message of congratulation to General Currie on complete and important success achieved by Canadians under his command. Haig says Canadians on 15th inst. totally defeated four German divisions whose losses are reliably estimated to exceed double Canadian losses. Skill, bravery and determination shown in attack and in maintaining positions won against repeated heavy counter-attacks were in all respects admirable.

Reuter's correspondent at French headquarters telegraphs that taking of 304 complete operation begun on 20th instant and is last of German strongholds to be marked down for capture. Value of Hill is chiefly in menace offered to French positions at Mortomme.

ASSOCIATED PRESS.

(BY WIRE.)

LAHORE, August 22.

LONDON, August 22.—A French expert commentator refers to the use against the Germans at Verdun of 370 millimetre guns and 400 millimetre mortars. The "Echo de Paris" correspondent says that what Germans correspondents describe as the most of horror reached by the French artillery has been produced by a gun throwing a projectile to a height of 30,000 feet. There mere disengagement of the air when the shell bursts is sufficient to hurl a man against a wall into little pieces. Such devastation has not previously been attained. One telegram from Verdun states that the garrison of Mortomme was driven underground by the bombardment, and was unable to offer any resistance. Pieces stone of the hill had cost a German life and a German won by months of fighting were retaken in a few hours and at a slight cost by the French. ("U. & M. Gazette Cable.")

ALLAHABAD, August 24.

A determination attempt to murder a European was made in Alfred Park Allahabad the other night. It appears Mr. William Godfrey, son of late Mr. Godfrey, formerly Deputy Examiner Eastern Bengal State Railway accounts, was out for ride in Alfred Park. At about eleven o'clock at night he took his seat on a bench and lit a cigar. Suddenly he felt a blow on his back, and turning round he just saw the arm of an Indian. Withdrawing from the second blow Mr. Godfrey who had profusely shouted for help and was taken by a policeman to his house on a stretcher. It was found Mr. Godfrey had received two stabs on his back with some sharp cutting instrument, one penetrating very near the lungs. Perpetrator ran away, but the police are making investigation. Mr. Godfrey is doing well in Civil hospital.

బెసెంటుగారి నిర్బంధావాసము

కలకత్తాపౌరుల యనమృత

సభ జరుగుట

బెసెంటుగారికిని ఆమె సహచరులకును మదరాసు దొరతనమువారు విధించిన నిర్బంధావాసశిక్ష నాశ్చేపించు నిమిత్తము నిదివరలో నాపివేయబడిన కలకత్తాపౌరుల సభ నిన్నటిదివరమున పురమందిరములో సమావేశమయ్యెను. సురేంద్రనాథ బెసెంటుగారు సభాధిపత్యమును వహించిరి. బి. చక్రవర్తిగారు సురేంద్రనాథ బెసెంటుగారిని సభాధిపత్యమును వహింపగోరుచు, బెసెంటుగారిని చేతకాకుక శాసనము ననుసరించి శిక్షించుట ఆ శాసనమును కాని పనికి వినియోగించుటయనియు, జనుల యసంతృప్తిని తప్పించుకొనుట కిట్టి మార్గము మంచిదికాదని దొరతనమువారికి స్పష్టముగ తెలియజేయవలయుననియు చెప్పిరి.

బెసెంటుగారు.

సురేంద్రనాథ బెసెంటుగారు ఆమె యభ్యుత్థకోపన్యాసమున నిల్చు చెప్పిరి. గవర్నరుగారిని సందర్శింపబోయిన ప్రతి నిధులు తామెట్టి బాధ్యతను నొప్పకొనలేదు. మిమ్ములు బెసెంటుగారు బెసెంటుగారి నిర్బంధావాసమును తీవ్రముగ ఖండించిరి. హిందూదేశనిరంకుశాధికారవర్గమువారెల్లయు చెడుచున్నదియు నామె స్పష్టముగ తెలియజేయుటయే యామె సహచరీష్యుడయి. మెసపాటేమియూ సంఘనివేదనమున హిందూదేశ నిరంకుశాధికారులెల్ల విచేత్యవహారములందు పరాజయ మొందినదియు యతడు తెలిసెను. వారు విజయముగా బలహీనులైయిన హిందూదేశ ఆంతరంగిక వ్యవహారములందు గూడ వారసమర్థతయనుటకు సందేహములేదు. బెసెంటుగారు నిర్బంధావాస శిక్షపాత్యేయబడినను ఆమెచేయబూనిన కార్యముమాత్రముల్లు కా లేదు. అది యభివృద్ధి నొందెను. మునుపటికంటె మరింతవృద్ధి పడెను. ఇప్పుడు నవోదయ ప్రారంభమయ్యెను. చివరను బెసెంటుగారు మాంటేగుగారి యాగమనమును గూర్చి యిట్లు పలికిరి. ఆగమనమును మాంటేగుగారి యుపన్యాసమున చేర్చబడిన హిందూదేశ సంస్కరణము లందలి ప్రథమప్రయత్నమే వియోజక శాసనసభ్యులంపిని సంస్కరణ ప్రణాళిక నుండవలయునని గట్టిగ చెప్పవలయును.

మదరాసు దొరతనమువారి నిర్బంధావాసశిక్ష నాశ్చేపించుచును వెంటనే బెసెంటుగారిని విడుదల చేయు గోరుచును ఆ సభవారు బెసెంటుగారి యం దత్కంఠి విశ్వాసమును కలిగి యున్నారనుచు సుక తీర్మానము నభ్యుక్తులే ఉపహరించిరి. సభ్యులందఱు దాని సంగీకరించిరి.

ధియసాఫీక్ ఇక్ సైక్లరు మొరకాల్లమరవ వేంకటరావుగారు ఇటీవల ధర్మవరమునందలి పంచమహాతి సోదరులకు పరిశుభ్రతను గూర్చి చక్కని యుపదేశము చేసిరి. 23-న తేదీని యుదయమున సాతెవారికి త్రాగుడు దానివలన చెడుగుల మున్నగు సంకతుల నుపన్యసించిరి. వేంటి సాయంకాలము 4 గంటలకు నైవేదుల నోక యుపన్యాసము పత్రికా పతనమందిగమున జరుగనున్నది. ధర్మవరమునందలి యిప్పటి డాక్టరున కొకవిధమైన ఛాందస మున్నదనియు నతడు ప్రజలకు అనుమతముగ వర్తించుచున్నాడనియుం బ్రజలు చెప్పకొనియెదరు. ఇది విజయకు నెడల గ్రాత డాక్టరును లోకోపకారినిం గలవానిని నియమించుట చాల మేలు.

(ధర్మవర పత్రాభి)

గుంటూరు జిల్లా జడ్జి.

హోంరూలు స్వదేశోద్యమములు.

అయ్యో, గుంటూరునందున్న జిల్లా జడ్జి కే. శ్రీనివాసరావుగారు ఆ జిల్లాలోని మనసభలకు సబుజడ్జిలకును హోంరూలు స్వదేశోద్యమములందు ప్రవేశముగల వీధిదర్శి పేరులను తెలుపవలసినదిగా మొక సర్క్యులర్ పంపినట్లు తమ పత్రికా పాఠకుల కిదివరకే తెలిసియుండును. ఈ సర్క్యులర్ సంగతి బయలుపడగనే జిల్లాకోర్టు న్యాయవాదు లట్టి కార్యమునకు గినిసి తమ "లైబ్రరీ" సంఘమునందు తమ యసమృత్తిని జూప నెంచిరి. కాని ఆ సంఘ సభయందు హాజరైన సభ్యులు కొందరి విషయవిచారణ లైబ్రరీ సంఘాద్యక్ష్యములకు వ్యతిరేక మనియు ఆసభయందు విచారణవలనపడదనియు న్యాయవాదుల సంఘమునందు విచారించుట సమంజసమనియు వాదించినందున ఆనాటి కార్యము నెరవేరక పోయెను.

అసలహోం మనసునందెడుకొని గుంటూరు పట్టణము లోని జిల్లాకోర్టు మనసభకోర్టు న్యాయవాదులు కొందరివిషయమునుగూర్చి విచారించుటకు న్యాయవాదులసంఘసభనుసమకూర్చుడని కార్యదర్శిగారిని లిఖితరూపమున కోరిరి. అందుపై కార్యదర్శి 12-వ తేదీ సాయంత్రము న్యాయవాదుల సంఘసభను కావించిరి. ఆనాడు 39 మంది సభ్యులహాజరై రావుసాహెబు మన్నార కృష్ణారావుగారి అధ్యక్షతక్రింద సుమారు మూడు గంటలకాలము తీవ్రచర్చగావించి సంగతిసందర్భముల నన్నిటినిగమనించి జిల్లాజడ్జిగారి సర్క్యులర్ ను ఖండించుచు తీర్మానించిరి. ఆ తీర్మానమునకు 7 గురు వ్యతిరేకముగను, 24 గురు అనుకూలముగను సమృతులనిచ్చిరి. కారణాంతరముల చేత 3 మంది సభ్యులు తటస్థులుగానుండిరి. ఈ తీర్మానమును జిల్లా జడ్జిగారికిని హైకోర్టువారికిని, మద్రాసుప్రభుత్వము వారికిని, పత్రికలకును, మద్రాసు చట్టనిర్మాణసభలోని అనధికారసభ్యులకును పంపునట్లు మరయుక. తీర్మానము జేసిరి. ఈతీర్మానపు సమాచారమును జడ్జిగారి క్లర్క్ వెంటనే తెలిపినందున మరుదినము ఉదయముననే న్యాయవాది సంఘకార్యదర్శిని పిలిపించి తమ సర్క్యులరును తాముపసహరించుకొంటి మనియు సంఘమువారు చేసిన తీర్మానములను వెంటనే ప్రచురింపక ఆతవలెననియు జడ్జిగారు కోరిరట. కార్యదర్శి సంఘతీర్మానమునకు వ్యతిరేకముగా ప్రచురించుటకు జంకి జడ్జిగారు తనకు తెలిసిన విషయములను ప్రచురింపుచు తన విధ్యుక్తములను నిరూపింపుడని కోరుచు సభ్యులకొకనోటిను పంపిరి. ఇంతలో సంఘతీర్మానములను సభ్యులలో కొందరు పత్రికలకుపంపినట్లు తెలిసెను. ఆనోటిను జూచినవారు ప్రత్యేకాభిప్రాయముల వలన కార్యనిరూపణ తేలదని దెలిసిరి. అందుపై కార్యదర్శియు జిల్లాజడ్జియు సమావేశమై జడ్జిగారిసలహాపై కార్యదర్శిగారు తమవద్దనుండి ఉత్తరము వచ్చువరకును తీర్మానములను గాని తిత్సంబంధమైన తంత్రీవాదాలగాని శీఘలగాని ప్రచురింపరాదని కోరుచు వార్తాపత్రికలకు లేఖలును తంత్రీవార్తలును పంపిరి. వెంటనే 12 వ తేదీ తీర్మానములను పునర్విమర్శచేయుటకు 14 వ తేదీ నొక విశేషసభ జరుపబడునని నోటిను పంపిరి. జిల్లాజడ్జిగారికి వారి ప్రధాన సర్క్యులర్ నకు తీర్మాన రద్దుపరచుచు పంపినట్లు చెప్పిన ఉత్తరపునకును నకలు పంపమని ఉత్తరము నొక్కదానిని కార్యదర్శి పంపెను. అది చూచుకొని జడ్జిగారు 14 వ తేదీ యదయమున కార్యదర్శిగారిని పిలువనంపి వారితో కొంతకాలముచుట్టించిరిగాని కోరిన నకళ్ల నియ్యలేరి. సాయంత్రము సభాకాలమునకు ముందు తిరుగ పిలిపించుకొని ఒకలేఖను వారిచేతి నిడి ఆద్రానిని సభయందు బహిరంగముగా చదువ ననుజ్ఞ నిచ్చిరి.

నోటిను ప్రకారమునకు సకాలమునకు 47 గురు సభ్యులు హాజరై గొల్లపూడి రామనాథయ్యగారి అధ్యక్షతక్రింద రెండు గంటలకాలము చర్చ జరిపి జడ్జిగారి లేఖ ద్వంద్వార్థము నిచ్చుచు కార్యదర్శితో వారు చెప్పిన విషయముల నుదహరింపనందునను, రాజకీయములందు తా మనవసరజ్యోక్తము కలుగ చేసికొనినందులకు ఎట్టి సంతాపమును ఆ లేఖయందు పొడగట్టనందునను రెండవతూరి వారంపిన రద్దు ఉత్తరపును ప్రభుసర్క్యులర్ ను రద్దుపరచక పోవుటయే గాక న్యాయవాదులను పదము తొలగించ బడినను, వారలకును తదితరులకును నన్యాయించునట్టి భాషప్రయోగము కలిగి యున్నట్లు తెలియవచ్చినందునను ఈలేఖ సభ్యులను శాంతపరుప లేపాయెను. దీనిఫలితముగా సభ్యుల మనోశృంగు మినుమ

స్వపరిపాలనము.

రాష్ట్రీయ పునర్నిర్మాణము.

"నాదృష్టి కేక మొక విధముగ గాన్పించుచున్నది. ఇష్టమున్న రాష్ట్రీయులును, ముందు స్పష్టింపబడ బోవునవియు సాధారణ సంయుక్తరాష్ట్రీయులుగ నేర్పడి, రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనము గలిగి యొక కేంద్రప్రభుత్వము క్రింద నుండవలయును." ఆంధ్రులకును, భాష ప్రయుక్తముగ రాష్ట్రీపునర్నిర్మాణము వలయునని గావించవలయునని వాదించువారును ఈ మాటలను విని సంతోషించుచున్నారు. హిందూదేశము సాధారణ సంయుక్తరాష్ట్రీయులుగ నుండి యొక కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు లోబడి యుండవలయునని మాంటాగూగారి అభిప్రాయము. ఇట్టి స్వపరిపాలనమును ప్రముఖులగు భారతీయు లనేకు లామోదించినను, ఈ సమస్యకు దగిన ప్రాముఖ్యతను వారొసగకాలకున్నారు.

దేశమున సుపరిపాలనము వ్యాప్తమగుటకును, స్వపరిపాలనాశయము సంపూర్ణముగ చేకూరుటకును దేశము భాషాప్రయుక్తముగ విభజింపబడవలయు నని ఆంధ్రమహాసభ ప్రతి సంవత్సరమును ఘంటాపథముగ నుద్ఘోషింపుచున్నది. రాష్ట్రీపునర్నిర్మాణసమస్య, స్వపరిపాలనావిధానమున ముఖ్యభాగమని జాతీయ సభ వారికి దెలుపుటకు ప్రయత్నించుచు లు గావింపబడినవి. గత జాతీయ మహాసభలో స్వపరిపాలనావిధానముల విచారించు సమయమున గూడ ఈ సమస్య చర్చితము గా లేదు. భాషాప్రయుక్తరాష్ట్రీనిర్మాణమునకు బీసెంటుమృగారు తన సంపూర్ణ సామర్థ్యాన్ని వ్యక్తపరచినను ఈ సమస్య హోంమూలాలు ఆందోళనమున నైనను ప్రాముఖ్యత నందలేదు. అయినను, మాంటాగూగారి ఘనవాక్యములు విని వచ్చిన తరువాత నైనను ఈ విషయముల గూర్చి మన దేశజులు తగిన శ్రద్ధ తీసికొందురు గాక!

స్వతంత్రముగల రాష్ట్రీయులవీరికింపుట, హోంమూలాలు విధానములలో ముఖ్యోత్కలమగుటచే, కాస్త్రీయసరణమును సందర్భమును విభజన విధానముల గూర్చి నాయకులు యోచింపుట తత్వసరము. ఇది వ ర కు చే య బ డి న రాష్ట్రీవిభజన మెట్టి సూత్రానుసరణముగను అందున్న జనులకు పురోవృద్ధిదాయకముగను జరుగలేదు. అనేక జాతుల నొక రాష్ట్రీయంలో కట్టకట్టినట్లు చేర్చినయెడల, వారిలో జాతీయభావము లుద్భవించవలెను. అందుచే గాష్ట్రీయపునర్నిర్మాణము విధ్యుత్ అభివృద్ధిని గావించునట్టిదిగ నుండవలయును. ఈ వికమత్యభావముల బెంపొందించుటకు భాషకంటే వేరొక సాధనము లేదు. అందుచే భాషాప్రయుక్తముగ రాష్ట్రీ విభజనము చేయుట అత్యవసరమని యెల్లవరును ముక్తమగుచున్నది.

మరియు, భాషాప్రయుక్తరాష్ట్రీయులలో జనులు ఒకే ఆశయములను, ఒకేవిధమగు కోరికలను గలిగియుండురు గాన పరిపాలనాసాధనముగూడ వృద్ధి గాంచగలరు. ఇందుములమున మాతృభాషామూలకముగ జనసామాన్యమున విద్య వ్యాప్తమగుటకు వీలుకలుగును. రాష్ట్రీపరిపాలనము గూడ మాతృభాషామూలముగనే జరుగవచ్చును. ప్రజలు పరిపాలనమున పాల్గొనుటకును, తమాలమున నిజమగు హోంమూలాలు చేకూరుటకును మార్గ మేర్పడును. అందుములమున ప్రభుత్వము ప్రజలకు త్తరవాది యగుటకు వీలు కలుగును.

కావున హోంమూలాలువాదు లందరును రాష్ట్రీయ నిర్మాణసమస్యను గూర్చి బాగుగ యోచించి, యేకాభిప్రాయము గలిగి, సాధ్యమైనంతవరకు ఏకభాషను, మాటలాడువారల మొక చోటునకు చేర్చుటకు యత్నింతురు గాక యని నమ్ముచున్నాము.

కొండా వేంకటప్పయ్య. ఆంధ్రమహాసభ స్థాయిసంఘపు కార్యదర్శి. గుంటూరు 28-8-17. న్యూఇండియా పత్రిక.

దీనిచ గత సభయందలి తటస్థులలో ననేకులు సర్క్యులర్ నకు అప్పుడు వ్యతిరేకులైరి. అందుచే 12 - వ తేదీ తీర్మానమును రద్దుచేయవలెనని తెచ్చిన యుపపాదనకు 5 గురు మాత్రమే అనుకూలముగను 37 గురు వ్యతిరేకముగను సమృతులనిచ్చినందున, వెనుకటి తీర్మానములు స్థిరకరింపబడెను.

ఈ అనుకూలమైన అయిదుగురిలోను పట్టికు ప్రాసిక్యూటరు, అఫ్డెవ్ రిసెరువుగార్లద్వార పాశ్చాత్యదేశమున కేగి వ్యయప్రయాసలకోర్చివిద్యాభ్యాసమునకేసి సర్వ స్వాతంత్ర్య సాంప్రదాయములతో వెల్లి విరిసిన వాతావరణమునందు మెలగిన బారిష్టరు రెండు సభలయందును న్యాయవాది స్వాతంత్ర్యములకు భంగకరములగు నీ యుత్తరపుల కనుకూలురగు టెంతయు విచారకరము.

గుంటూరు న్యాయవాది.

నూతన సభ.

గతవారంతమున యీ రాష్ట్రీయులలో నాలుగు మహాసభలు సమావేశమైవి. అందు మూడు జాతీయమహాసభల పక్షమున కృషి సల్పుచుండెను. తక్కినది కోయంబత్తూరు వద్ద జరిగిన బ్రాహ్మజేతర సమావేశము. మా సమకాలికులలో కొందరి సభకు ప్రాముఖ్యము నెసంగియుండెరి. కాని, ఆ సభా తీర్మానములు వీనిలో రెండింటికైనను ఆశాభంగము గలిగించు ననుట మునిశ్చయము. అది యీ కలహకారకములగు రెండు దేశవాక్యము లనుకొనినంత దూరదృష్టి విరహితములు గను, వి నాశకములుగను! లేవు.

ప్రస్తుత రాజకీయమలోకనమును గూర్చి దక్షిణ ఇండియా ప్రజాసంఘమువారి అభిప్రాయములకు కోయంబత్తూరు సమావేశ మొక ఆకారము నొసంగి, వానిని స్పష్టికరించినది. ఆ సభలోని ముఖ్యతీర్మానముల నిట బొందుపరచుచున్నాము:—

"హిందూదేశము ప్రస్తుతమే సంపూర్ణమగు హోంమూలాలును సంసిద్ధముగ లేదని నమ్ముచు, ఇండియా ప్రభుత్వమును దేశప్రజలకు త్తరవాదులుగ నుండునటుల చేయుటకును, స్వపరిపాలనా విధానములలో ప్రజల కెక్కుడు అనుభవజ్ఞాన మలవడజేయుటకును, ప్రభుత్వకాళి లన్నిటిలోను ఉదార స్వభావముగల సంస్కరణములను చేయవలెనని యీ సభవారభిప్రాయపడి, యుద్ధానంతరమున సాధ్యమైనంత త్వరలో కనీస మీ క్రింది సంస్కరణముల నైన ప్రసాదించుట జేయకరమని తెలుపుచున్నారు:—

(1) రాష్ట్రీయ సామ్రాజ్యకాసనసభలలో యెన్నిక సభ్యుల సంఖ్య యెక్కుడు గావించి, అన్ని జాతులకును, అన్ని తరగతుల వారికిని ప్రాతినిధ్య మొసంగవలయును. ప్రతి మండలమునకును కనీసముకర్తడైనను ప్రతినధి యుండునట్లు ఎన్నిక స్థలనియమముల నేర్పరచవలయును.

(2) రాష్ట్రీయ, సామ్రాజ్య ప్రభుత్వములలో, విద్య, పారిశుధ్యము, కృషిసాయము, రిజిస్ట్రేషను మున్నగు స్థానిక పరిపాలనా కాళాధికారమును సంపూర్ణముగ కాసనసభలలోని అనధికార సభ్యుల కొనంగి, యికముందు ఈ కాళిలపై అధికారము అనధికారసభ్యుల కార్యనిర్వాహక సభవారి చేతులలో నుండవలయు, వీని పరిపాలనము భారతీయులకేయవలయును. ఇందులకు వ్యయమగు ధనమునకు పన్నులలో కొంత భాగ మొసంగబడవలయును.

(3) కార్యనిర్వాహక సభాసభ్యుల సంఖ్యలో సగము భారతీయుల నుండవలయును. అన్ని తరగతులను ప్రాతినిధ్య మందునటుల యీ సభ్యులను నియోజింపవలయును.

(4) స్థానిక సంఘములను, పురపాలకసభ్యసంఘములను తమ తమ విషయములను తామే పరిష్కరించుకొనుటకు స్వాతంత్ర్యము గలిగియుండవలెను. విప్లవక ధర్మనిర్వహణ మున గొప్పలోపము లుండిన తప్పు, ఇందలి విషయ పరిష్కారమున అధికారులు కలుగజేసి కొనరాదు."

ఈ తీర్మానములు కర్మిని విధానములకంటె నెన్నియో మడుంగు, నెక్కుడుదూర స్వభావము గలవిగ నున్నవి. వీనికే, జాతీయమహాసభ వారి కోరికలకును వ్యత్యాసమంతిగా కానరాదు. తక్షణమే సంపూర్ణమగు హోంమూలాలు నెసంగవలయు నని, జాతీయసభ కోరుటలేదు. సామ్రాజ్యకాసనసభలో నైతము, ఎన్నిక, సభ్యులెక్కుడుగ నుండవలయు నని యీ నూతనోద్యమ నాయకులు కోరుటచే, వారభినందనీయులు. ఆధిక్యనిరేడికప్రత్యము, విషయమున వీరి అభిప్రాయము స్పష్టముగ! తెలియుటలేదు. కాని, కొన్ని ప్రభుత్వకాళిలలోని ఆధిక్యవిషయములలో ప్రజాప్రతినిధులకు! అధికారము వలయునని వాదించుటచే, ఈ యుగ్యమవారులు కూడ, జాతీయ సభాభిప్రాయముతో నిశచయముననే కీ భ విం చి రని స్పష్టమగుచున్నది. స్థానిక స్వపరిపాలనము వలయుననియు, ఇండియా ప్రభుత్వమువారిస్వభావసమన్వితముగావలెననియు వాదించు ఈ తీర్మానములకు ఆంగ్లో ఇండియనుల అభిప్రాయములకు వివరుతాపాతముగ నున్నది. ఈ సంస్కరణము లన్నియు "కనీసము" లనియే గాని, సంపూర్ణములని వారు చెప్పటలేదు. "న్యూ ఇండియా" పత్రిక.

గుంటూరు జిల్లా, బాపట్లతాలూకా, ఇనగల్లు గ్రామము నందు నెలకొల్పబడిన, అట్టివాడే పుస్తక భాణ్డాగారము యొక్క కార్యనిర్వాహక సంఘమువారి తీర్మానము ప్రకారము ఈ నెల 18 వ తేదీని జరుగవలసిన మాససభ కారణాంతరములచే 19 వ తేదీని పాలవర్తి కోనయ్యగారి యాధిపత్యముక్రింద జరిగెను. అనేకు లుపస్యసింపిరి.

ప్రాచీన హైందవాధిని పేరములు.

(పెద్దబట్టల స్వీయసహాయము—తెనాలి.)

IV

శేలభి ద్వీపము.

భూగోళపటమును బరికించి చూచిన యెడల “శేలభి” ద్వీపమును కనబరచుచున్నది. మఱియు నిచట బరిపాలనజేసిన గాజులు “రాజా” “నరహారాజా” యని పిలువబడుచుండును. ఇచట కొన్ని హిందూ దేవాలయములు నికచ్చులలో నున్నవి; వారి విషయ మింకను వివరముగఁ దెలిసికొనుట హిందూదేశీయులకుఁ గర్తవ్యము. ఆంధ్రులలో ద్రవ్యవంతులుగ నుండి విద్యావంతులుగ నున్నవారు కొందరు యవ, సుమిత్ర, భరణి, శేలభి ద్వీపముల కేగి యచటి శాసనములు దేవాలయములు, చరిత్రలు మున్నగు వానిని బరిశోధించి మనభూమియగు ప్రాచీన హైందవుల గౌరవాతిశయములను సవిస్తరముగఁ బ్రచురించెదరనునాశతోనా యోషినకొలది ముక్తసగివ్రాయఁగదగిలినది. ఇప్పటికి రహస్యము 2000 సం॥ క్రిందట కృష్ణా నదీ తీరమున నుండిన ఆంధ్రులే ప్రప్రథమమున సుమిత్ర, బావా ద్వీపములను, అచటినుండి లెక్కిన ద్వీపములను వలస పోయి అనేక వందల సం॥లు రాజ్యములు చేసినందున నిట్టి పరిశోధన చేయు టాంధ్రుల విధి యని నా నమ్మకము.

విశేషములు.

ఈ ద్వీపమునఁ బ్రథమమునఁ బ్రవేశించిన యైరోపియులు బుడతేకియలు (పోర్చుగీసువారు); వీరిచరిత్రకి 1512 సం॥ నఁ జేరి 1540 సం॥ లో మొదటి పట్టణమున నొక వర్తకశాల నేర్పరచిరి. కాని యచటిరాజుతో కలహములఁ జెందుకొని యీ ద్వీపముల వదలవలసిన వారైరి. డెన్మార్కుదేశీయులు, ఆంగ్లేయులును ఇచటఁ బ్రవేశింప శ్రయమొందిరి. కాని వారికి సాధ్యము కాలేదు. 1607 సం॥ లో నిచటికిఁ జేరిన వలందా (డచ్చి) వారిందుఁ గృతార్థులైరి.

అప్పటికే ముస్లాము లచటికిఁ జేరి మఝసార పట్టణపురాజును తమ మతములలోఁ జేర్చుకొని మతవ్యాపన మారంభించిరి. కాని, బోనిపట్టణపురాజు చాలకాలము ముస్లాము మతమును స్వీకరించిన తురకల నెదిరించుచుండెను. అందువలన మఝసార పట్టణ ముల్తానునకును బోనిరాష్ట్రపురాజునకును వైషమ్యము పెరిగి 1640 సం॥లో ‘బోని’ రాష్ట్రాధిపతి పరాజితుఁ డయ్యెను. మఝసారరాష్ట్రపు ముల్తానువలందావారి వర్తకశాలను నాశ మొనర్చినందున వలందావారు ‘బోని’ రాష్ట్రపురాజునకు శరణిచ్చుటయే గాక “శేలభి ద్వీప దక్షిణభాగమును 1672 సం॥ మొదలు బోని రాష్ట్రమును విజృంభింపఁ జేసినట్టియును, వలందావారి మాటలకు లలో నుండి నట్టియును ‘రాజపాలకు’ నికి’ మఝసారముల్తాను జయించిన దేశమునంతయు నిప్పించిరి. ఐనను, 1696 సం॥ లో “రాజపాలకుడు” మరణించిన పిమ్మట నతనిరాష్ట్రములో కొంత భాగమును వలందావారాక్రమించుకొనిరి. అది మొదలు మఝసార ముల్తానుతోడను బోనిరాష్ట్రపురాజుతోడను వలందావారు యుద్ధములు చేయుచుండిరి. 1814 సం॥ మొదలు 1816 సం॥ వరకు ఆంగ్లేయు లీ ద్వీపము నాక్రమించుకొనిరి. కాని మఝల వలందావారి కిచ్చినేసిరి. 1825 వ సం॥ లో వలందావారు దక్షిణపురాజులతో యుద్ధములు చేసి జయించిరి. ఇట్లు వలందావారి కీ ద్వీపములోని చాల భాగములు వశమయ్యెను. వీరిని 1859 సం॥ లో డచ్చివారి వలస సామ్రాజ్యములో జేర్చుకొనిరి.

ఈ ద్వీపముయొక్క యంత్రభాగమున మాత్రము మినహసారాష్ట్రపు హిందూరాజులు ముస్లాము మతమును చాల కాల మెదిరించిరి; కాని ఆరాష్ట్రము విశేషాదేశీయులగు కాఫీ తోటలవారి వశములోనికి వచ్చిన పిమ్మట నచటి జనులు క్రైస్తవమతము నవలంబించిరి. ఈవిధముగ కొన్ని చిన్న సంస్థానములు తప్ప తక్కిన ద్వీపమంతయును వలందా (డచ్చి) వారికి లోబడి వారిపరిపాలనలో నున్నది. (ఇప్పటికిని కొందరు హిందువులు, ముస్లాములు నీ ద్వీపమున నున్నట్లు తెలియుచున్నది.)

గారడీ విద్య:—గత దిన సాయంత్ర మైదు గంటల ఇటీవల మా గ్రామముందలి పత్రికా పత్రన భివనమున గారడీవిద్య ప్రదర్శింపబడినది. దీని జూపిన యతడు కలకత్తా నగరవాసియగు నొక మహమ్మదీయ సోదరుడు. ఇతడు చూపిన విద్యలు సామాన్యముగా భాములవాండ్లు చూపదగినవి గనే యుండినను గొన్ని మాత్ర మాశ్చర్య సంజనకములుగా లేకపోలేదు. ఇందునుగూర్చి యున్నదన్నట్లు వ్రాయుటకు ముందు మా పాఠకులను కొన్ని ప్రశ్న లడుగుచున్నాను.

1 ఈ విద్య నిజమా? లేక బూటకమా? నిజమగునెడల నీశ్వర నియమముల నతిక్రమించుచుండలేదా? బూటకమగునెడల సిద్ధాంతపరులు ఎట్లు? (ధర్మవర విలేఖరి)

సర్వజీవన్. (840)

ధాతుపుష్టి మందులన్నిటికి తల్లి

ఈ దివ్యవిద్యను సంజీవితో సమానమైనది. దీని సేవించినచో శీర్షవృద్ధి, బలమును, ధాతుపుష్టిని కలిగించును. 2. సమస్త మేహములు, నిశ్వాస, నిశ్పత్త, శుక్లిగ్రమ్మము, స్పష్టపులనము ఇంక మూత్రగ్వారములను సంధివించెను అనేకవ్యాధులను పోగొట్టుటలో రాజువంటిది. (3) రక్తమును శుభ్రపరచి వృద్ధిబొందించి జేహమునకు కాంతి తెచ్చును. 4. నరములను సత్తువనిచ్చును గాన సర్వజీవన్ అనెదరు. ఇది శ్రీమతి, పురుషులు, బాలురు వృద్ధులు అందరును ఉపయోగించవచ్చును. ఈ ధాతువృద్ధి మాన్యు యొక్క మహత్త్వ సేవించినవారికే తెలియనగును.

వెల టిన్న 1 కి-2-0-0. పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

ప్రాఫెసర్. జి. యస్. సాయుడు, కలియుగభీమ, ఒంగోలు. (గుంటూరు జిల్లా)

శ్రీ మంతుల కొక హెచ్చరిక

పూర్ణమగు దేహవటుల్లమును కలిగియున్నారా? లేనిచో మాడిక్స్ విగర్ ఆసు ఔషధ రాజమును వాడిమాడండి. అమితత్వము నేతిగలిగిన బలహీనత, మనోవికారము, నరపటుత్వము లేమి మున్నగునవి యే కారణములచే కలిగిన వయినను సరే దీనివలన స్వస్థత జెందును అకాల వృద్ధాప్యమును రానీక పురుషుల పరిపూర్ణ యావనవంతులచేయును. ఔషధమును పోగొట్టి దృఢకాయుల జేయును. క్రొత్తరక్తముద్భవించి, ఉత్సాహము కలిగించి నూతన పురుషునిజేయును. గొప్పబిలువగల మూలికలచే సిద్ధము చేయబడినది. 48 మాత్రలూగల డచ్చి వెల రు 10-0-0 మాత్రమే. పోస్టేజి ప్రత్యేకము. నేడొక డచ్చినుకొని వాడి, దాని చతుర్త్వరతుగు ఫలములను పరికిలించుము. అనేకమందులు పనిచేయుని పట్ల నిది ప్రఖ్యాతి గాంచినది.

ప్రత్యేక నిర్మాతకులు, 886 మెయిన్ స్ట్రీటు మహానా. MADIX MANUFACTURING Co, (Dept 9) 335, MAIN STREET, Camp, POONA

126 చిన్న పురుషులు 100

పెద్ద పెద్ద బట్టలను జేయును.

చుండు, బోడి యగుట, వెండుకలూడుట, తుర్రెపై జల, అన్నియు చుండుపురుగుల వలన గలుగును.

పాఠకులారా! ఈ పురుగువలె కేయింబగళ్లు విధి విరామములేక మీరు పనిచేసినచో మీ మీ గృహములలోని నేల కొట్టెల్ల బంగారుతో నింపబడియుండును.

తీరిక లేక పనిజేయుచుండు ఈ చుండు పురుగునకు, అతివ్యాప్తికయి కేయిందిన తేనెటిగ సహకారిగ నుండదగిన బంటు. చుండు ఆరంభమయిన వెంటనే నిగోధక నిగ్బంధ ద్రవ్యముల నుపయోగింపక ఉపేక్షించిన ఆచిరకాలముననే బట్టల వారితో సహధ్యాయ గావలసినవృత్తు.

కావున నిట్టి పరమశత్రువును

కామినియా నూనె

సహాయమున సంహరింపును. చుండును బోగొట్టును. తెండుకలను రాలివేయును. తుర్రెచుండును పోగొట్టును. తలకట్టుకు మరియొక నుగంధద్రవ్యము.

ఈ రీతిని నకలు నూనెలను తయారుచేయువారి మోసమున పడకుడు. వెల బుడ్డి 1-కి రు. 1-0-0 ని. పి. రు. 0-4-0 8-కి రు. 2-10-0 ని. పి. రు. 0-7-0 ఉచితము.

ఈ నునెలముల రుజువుపరచుటకయి, అర్ధజాబీటి పంపుకొనువారికెల్ల ఒకసారి వాడుకొనుటకు సరిపోవునంత నూనె గల సీసా ఉచితముగా బంపబడును. సోలు ఏజెంట్లు:— ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ, నెం 155, జుమ్మామసీదు వీధి, బొంబాయి. మద్రాసుయేజంటు:— మహతాపురపాత్రంమాట్రి, 29, చై నాబజారురోడ్, మదరాసు.

(పాఠశాలలో) గోరునమ్మను ఈపత్రిక పేరునూడ నువానూరింప గోరుచున్నాము.

మలబద్ధమునకు మంచిమందు.

కరోలా.

వాసనలేదు, ఏరుచితేదు, దవడదానిము, పులితేపురాదు, భేదాలుగావు, దినము కాలిగిన కాల ప్రవృత్తి సునాయాసము గల అయ్యేలాగున గర్భకోధన గావించును.

½ పాను, 1 పాను సీసాలు
సీసా 1-కి నెల
రు. 2-8-0, 4-0-0.

శ్రేణు గారే
లీవరు టానిక్.

వైత్యమునకు మంచిమందు. రోగులకు సంభవించు తల నొప్పికి, అజీర్తికి, చెడిన కార్యమువలన గలుగు బాధలకును, అలవతికును, ఆకలిబాధకును, వికాసవిహీనతకును అగోచర కును, తల తిరుగుటకును, విసుగుకును, అజీర్ణ భేదికినిమంచిది. సీసా నెల రు. 1-8-0.

కుల్ హట్టి.

ఎరువుగా నున్నను నెరసి నను వెంట్రుకలను తడిచామే మిగమివలాను నలుపుగా గాని గోధుమరంగుగా గాని మార్పు గలదు. సబోఫలితము శాశ్వతము. ఈ సోల్యూషన్ వెట్టె 1-8 రు. 2-0-0.

W. E. SMITH & Co., Ltd
Pharmaceutical Chemists &
Druggists, Mount Road,
MADRAS.

డబ్లియు. ఇ. స్మిత్ అండుకో.,
(లిమిటెడ్)
మందులవ్యాపారులు, మాంటు రోడ్డు
మదరాసు.

మందులు గోరునప్పుడు యీవైతిక వేరును దాహరించ గోరెదము
368

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరిమురబ్బ
1000 రూపాయలు బహుమాన మియ్యబడును.

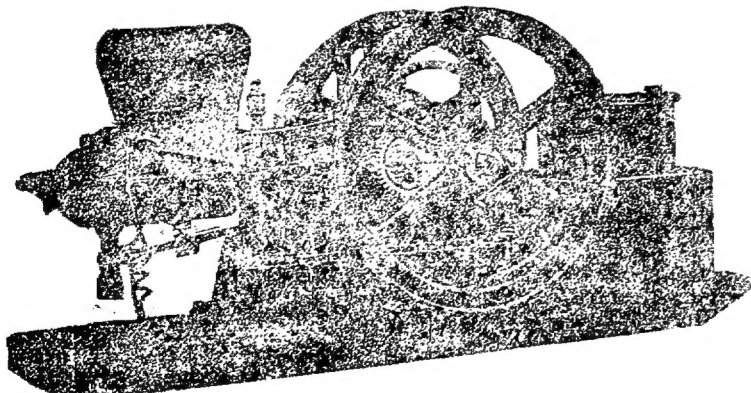
619

ఈమురబ్బను సాలామిసిరి కాదని రుజువుపరచువారికి 1000 రూపాయలు బహుమానముగా ఇయ్యబడును. అట్లు నిరాకరించినచో లోబ్ధములముగా పొందవచ్చును. దుర్భాగమునకు బాల్కములోనే ధాతునవ్వము కలిగినవారికి వ్యాధియకోశము బలహీనమై మరణకాలమువరకు దుఃఖము ననుభవించును. ఈసాలామిసిరి మురబ్బ కేరించినయెడల అట్టి దుఃఖము తొలగి పోవును. బల వీర్యగంధములయ ప్రకాశించుచు చిర కాలము నుఖముగ జీవింతురు.

ఈ సాలామిసిరి మురబ్బవల్ల ధాతుపుష్టికలుగును, స్వస్థస్థితిము మానును, ధాతుపు మాత్రిముగో కలసిపోవుట మానును, నీరుచురుకు మానును, బహుమాత్రవ్యాధి మానును, విశేషబలము కలుగును. క్షయ వృద్ధియగును, అకలి యెక్కువ మానును, చక్కగ మలవిసర్జన మానును. సాలామిసిరితయనది ఒకబాతపండు. ఇదికాబూత్, కాండకూర్, జేతములలో వైరగుచున్నది. అక్కడి జనులు ఈపండును విశేషముగా తినుటయన మనశోకపు 4 కురు మనఃస్థితి బలము ఆశేషమున ఒకమనిషికి గలదు. వై మురబ్బను కేరించి మంచి బలము పొందుటకై నొప్పు పండులతో చేర్చి తయారుచేయబడియున్నది. 1 డబ్బాపు 15 రోజులు ఉపయోగించిన దానికల్ల వృత్తిగ నుపయోగపడును. 2-3 డబ్బాలు ఉపయోగించినచో జ్వారాలెరచు వరకు నుపయోగపడును. అనుమానపల్లవికి సాధ్యముగో పంపబడును.

15 టులాయి డబ్బీ నెల రు. 2-0-0. లీచాలఖర్చు 1-3 డబ్బాలకు 6 అణాలు
డి. మన్నాలాల్, ఢిల్లీవైద్యులు, నెం 5, అవన్యూకోట్, బెంగుళూరు సిటీ.

“ఆమెకో” యంత్రములు క్రూడ్ పెట్రోలుతో నడుపబడును.

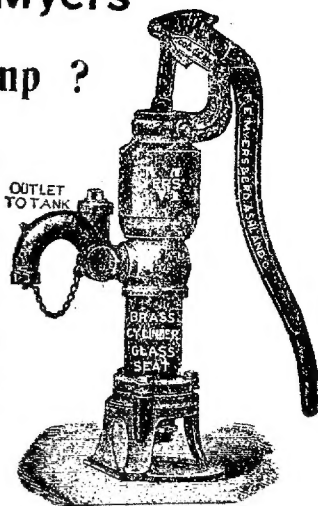

ఈ యంత్రము నడపుటను నీపిల్లవాడు అయిదునిముసములలో నేర్చుకొనగలడు. చిన్న యంత్ర సహాయము గావలసినవారికొరకు ప్రత్యేకముగా తయారుచేయుంపబడినది. పంపులను, రంపపు యంత్రములను, బియ్యపుమరలను సోడా ఫేర్లీలను, అచ్చుయంత్రములను మొదలగు నానావిధ యంత్రములను అద్భుతముగ నడపగలడు.

నెల అతిసులభము, పనిచేయుంచుట కగు వ్యయములును చాల తక్కువ. 1½ మొదలు 6 బి. హెచ్. పి. వరకు రకమువారిగా మా వర్జి ప్రాకుటో నున్నవి. వెంటనే డెలివరీ చేయబడును. నెలలు, ఇతరవిషయములు తెలిసికొనగోరువారు దయచేసి మా కిట్లు వ్రాయుడు.

బెన్సు అండు కంపెనీ లిమిటెడ్లు, ఇంజనీరింగు డిపార్టుమెంటు,
పోస్టుబాకు నెం. 63 మదరాసు.
327

What is a Myers ^{PATENTED}
Hand Pump ?

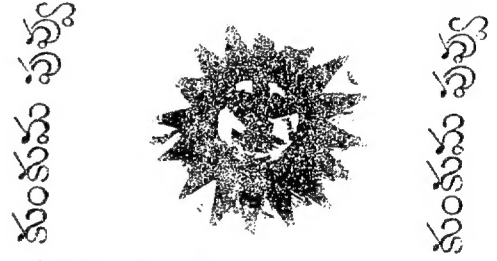
A new practicable, reliable and easy working appliance for drawing water from any depth up to 150 feet. Also for farm and stock use and small irrigation purposes. A large assortment of various designs always carried in stock. Write for full particulars and prices.

537 **K. B. Joshi & Co.,**
321, Hornby Road Fort Bombay.

ఆత్మజ్ఞానా.

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి. దయ్యముల సద్భావమును గురించిన శాస్త్రీయవర్ణన గ్రంథకర్త :- పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ. చిన్నవైజు చక్కని గ్రంథము. నెల రు. 0.8-0. మేనేజరు, ఆంధ్రప్రదేశ్ కావ్యాలయము పోస్టుబాక్సు 212, మదరాసు.

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమ పువ్వు మావద్దదొరకును. కొనువారు సూర్యమార్కును గమనింపుడు. కరస్పాన్డెన్సు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును :-

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ,
(53) 21, హమ్మం వీధి, బొంబాయి.

ప్రాణము గల బొమ్మలు

బయస్కోపులు - ఫిలుములు - డేరాలు - గ్యాసు దీపములు - బొమ్మల కాగ్జులు - గారడీ పుస్తకములు విక్రయించెదము. క్యాటలాగు కావలెనా? (592)
బి. ఈశ్వరప్ప అండు సన్సు, విశాఖపట్టణము.

హెచ్. టి. మహమద్ అండు కో,
[723] మదన్ పురా, బెనారస్ సిటీ, కాశీగోనుండు అనేక పట్టు, జరి విచిత్రమయిన మంచినస్తువులు వీరుబహుచవుకగ సక్లయిచేతురు. ఒకసారి ఆర్డరు యిచ్చిచూచినచో తమకే తెలియగలదు.

హనుమాన్ బోరక్సు సబ్బు.

వీనియందు సంతతి తుల్యములగు వస్తువులు చేరియున్నవి. చెల్లిసంబంధమును పుండ్లు, దురదగజ్జి, పొడలు మొదలగు చర్మ వ్యాధులు అత్యాశ్చర్యముగాబాగును. చర్మమునకు మృదుత్వమును, నునుపును, నాణెము యిచ్చును. అన్నిచోట్లను క్రయమునకు దొరకును. ప్రతివిక్రయ హనుమాన్ గుర్తు జాగ్రత్తగా గమనింపుడు. (751)
రంగనాథం శెట్టి అండు బ్రదర్సు, మదరాసు.